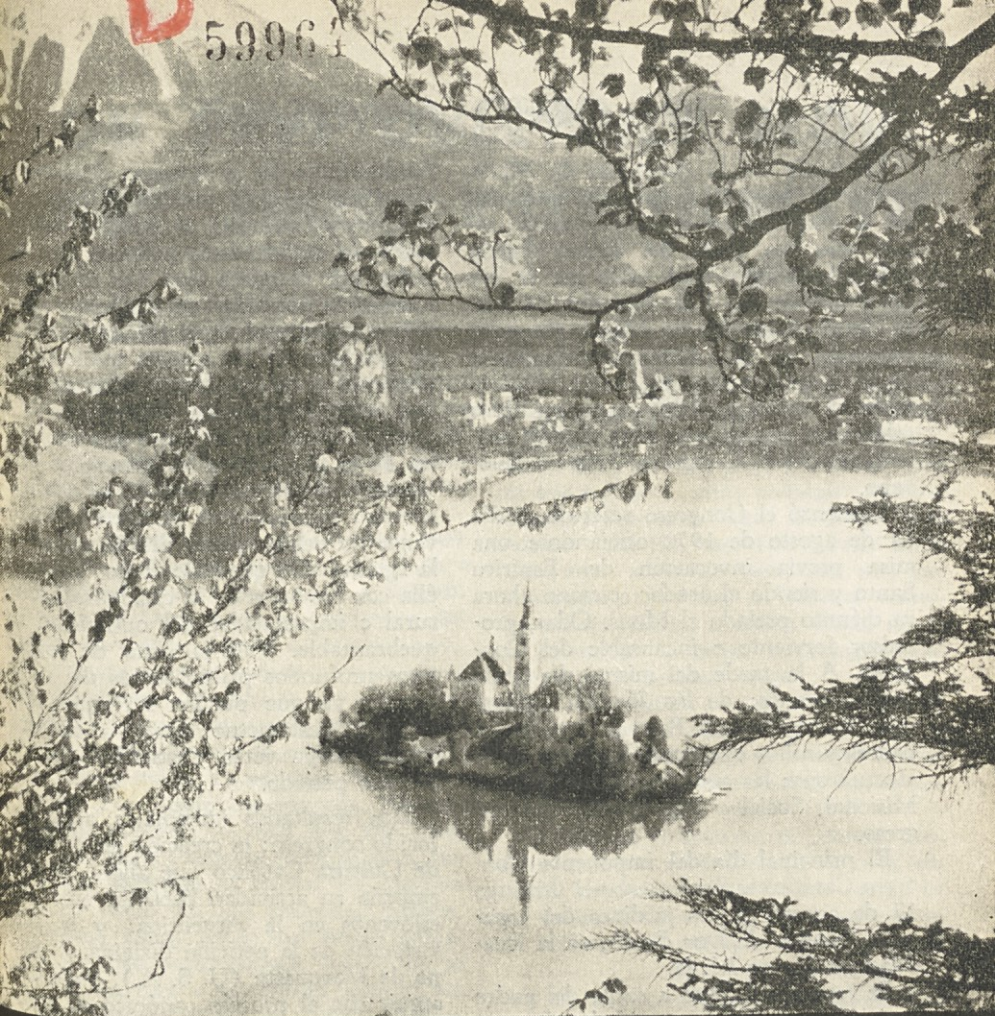

59961

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * AVGUST

UN GRATO ANIVERSARIO

Le fiesta de la Asunción de María resulta a nosotros eslovenos, resididos en la Argentina sumamente grata; no sólo que nos habla del último dogma promulgado hace unos años por el Sumo Pontífice Pío XII; más aún: la fiesta de la Asunción de María nos hace remontar un año atrás recordándonos de la magnífica concentración religiosa eslovena, en la cual los eslovenos libres celebraron en un país libre el 60º aniversario del 1º Congreso Católico Esloveno.

Comenzó el Congreso referido el día 15 de agosto de 1952 oficiándose una misa previa invocación del Espíritu Santo y siendo el orador solemne ahora ya difunto prelado el Mons. Odar, propulsor ferviente e incansable del Congreso. A la tarde del mismo día hubo tres reuniones: de los Jóvenes Eslovenos, de las Jóvenes Eslovenas y de los padres y niños eslovenos. Semanas antes efectuáronse las sesiones de los Comités Misional, Social y Sacerdotal del Congreso.

El principal día del imponente Congreso Católico se llevó a cabo el domingo 17 de agosto en los jardines del espacioso Colegio de Don Bosco, en la localidad de Ramos Mejía.

Se rezó ahí la misa a cargo del padre espiritual de la colectividad eslovena, Pbro. Antonio Orehar, y se procedió después a las conferencias, de las cuales la más lúcida e inolvidable resultó la del prelado Luis Odar, hablando sobre los

fundamentos de la reforma religiosa y moral de la vida católica. Destacó el ilustre conferencista el peligro amenazador del materialismo práctico que nos rodea por doquiera que nos dirijamos; acentuó la necesidad de participar en la vida sobrenatural de la Iglesia Católica, de apartarse de los errores intelectuales presentes y de las aberraciones morales que actualmente están disgregando a la sociedad moderna; subrayó la importancia de la fidelidad a los principios cristianos y al uso cotidiano de la oración; terminó diciendo que los católicos eslovenos no debían jamás desvincularse de la Iglesia, sino quedarle fieles, unidos a ella con los lazos de la caridad sobrenatural e impregnados del optimismo inquebrantable. Vale la pena de repetir estos profundos pensamientos del noble locutor ya que pueden ser apreciados como su testamento legado a nosotros todos, compatriotas y admiradores del difunto prelado.

Los resultados inmediatos arrojó el lúcido congreso: la creación del Consejo de Cultura Católico que ahora ya se empeña su actividad benéfica entre los eslovenos en la Argentina; y la suscripción de la petición dirigida al obispo de Marquette (U. S. A.), para proseguir con el proceso canónico de nuestro gran obispo y misionero Baraga.

Recordando pues en el mes de agosto corriente el primer aniversario del mencionado Congreso rogamos a la Virgen María, reina del pueblo esloveno, haga prosperar también en adelante las resoluciones del Congreso y librar a la patria de la semilla diabólica del comunismo impío.

Naslovna stran: Cerkvica na otoku Blejskega jezera je čudovit izraz velike ljubezni, ki so jo imeli naši predniki do Marije

Joe Juck

OB PRVI OBLETNICI SLOV. KAT. SHODA V IZSELJENSTVU

Prof. LOJZE GERŽINIČ

DR. ODAR — OČE SHODA

Preteklo je eno leto od 1. slovenskega katoliškega shoda v Argentini in, ko to pišem, en mesec od smrti prelata dr. Odarja. Danes se sme in mora povedati, da bi brez dr. Odarja tega in takega shoda ne bilo.

Že v začetku druge polovice leta 1951 je bližajoča se 60. obletnica 1. shoda v Ljubljani prelata dala misel o prireditvi katoliškega shoda za izseljence. Bila je to oblika, katero so končno porabile skrbi o usodi našega naroda, zlasti pa izseljencev. Rajnki je kot oster opazovalec in kritičen realista globoko prodrj v naše razmere in odkrival vzroke in pogoje za njega. Ta odkritja so ga močno in neprestano vznemirjala. Ni tajil dobrih pojavov, — bolj kot kdo drug je znal najti vrednote duha in srca, dostikrat skrivane in skrite, — obenem pa je videl, da gre marsikaj narobe, navzdol, nazaj. „Kaj vse drugo pomaga, če med nami izginja vera?“ In je prišel na dan z žalostnimi dejstvi, da takoj razloži odkod in zakaj. „Naravni in družbeni čut sta v mnogih otópela, v vseh sta v nevarnosti. Naša kulturna raven se vsem lastnim hvalnicam v posmeh niža in niža. Ali ne vidite, kako gine volja za skupnost in kako je to povezano s preje naštetimi minusi v naših postavkah? Kje je danes naša domovinska misel in na čem stoji?“ Potem pa je prišlo glavno: kako vcepiti novega zdravja, kako poduhoviti

ozračje, kako ovreti tok navzdol, kako zbrati in kako urediti vse delavne sile in z njimi premakniti, kar je otrpnilo.

Spoznal je in zapisal: „NOV SLOVENSKI KAT. SHOD JE POTREBEN. Bolj ko kdaj poprej. Dal naj nam bi kot naš prvi „silno podlago“ za novo organizirano katoliško življenje med nami.“ (DŽ XX, str. 140.) Prav katoliški shod združuje tisto, kar smo potrebovali.* Dr. Odar ni zanikal važnosti manifestacije, a dobro vedel, da je to za mnoge le nekaj zunanjega. Poudarjal pa je posebno troje:

1. „...shod se bo moral v prvi vrsti pečati z našimi aktualnimi stvarmi... Če hočemo živeti kot slovenska katoliška skupnost, si moramo ta vprašanja rešiti. Gre za naš obstoj.“ (ib.)

2. Zediniti se moramo za „enoten program in načrt za delovanje na vseh odsekih katoliškega življenja“ (ib.). In za to je shod še bolj potreben kot za 1. točko, kajti skupen načrt je delo

* Za 5. slovenskega katoliškega shoda leta 1923 v Ljubljani so to vrsto prireditev tako opredelili:

1. V luči katoliške vere si hočejo (zborovalci) pojasniti in razbistriti važna... vprašanja, ki so na dnevnem redu...

2. Z združenimi močmi si hočejo po teh načelih dati vrhovne smernice in splošne načrte za delo...

3. Z neustrašenim pogumom hočejo manifestirati za svoja katoliška načela in... prikazati zvestobo do Cerkve.

skupnosti. Potreben je dogovor in ta dogovor je naloga pripravljalnih odsekov.

3. Vse pa bo prazno, če ne bo osebe ali ustanove, ki bo pazila, da se sklepi, ki jih bo shod sprejel, tudi izvrše. Tako je prišlo do zamisli Slovenskega katoliškega kulturnega sveta, nove oblike „Slovenskega katoliškega odbora“, ki ga je zasnoval 1. katoliški shod leta 1892, a v zgodovini ni zapustil sledov. Velik del njegove naloge je prevzel en sam človek, formalno 2. podpredsednik tega organa: dr. Mahnič.

Ko je podoba novega katoliškega shoda jasno stala pred nami, je prelat Odar pritegnil sodelavce in razdelil delo. Vodstvo in glavna teža pa je vsekoli ostala na njem. S prepričljivimi in poučnimi članki je pripravljaval prireditve. Delu v odsekih je pustil vso svobodo, bil pa je na razpolago s sveti in idejami. Vse resolucije je pregledal, predlagal nekatere spremembe — največ je šlo za krajšanje in za delobnost ter pravilnost izraza. Resolucije glavnega pripravljalnega odbora so njegovo delo, so izveček iz njegovega velikega govora na shodu. Shod je naložil predsedstvo glavne ustvaritve — Slovenskega kulturnega sveta — dr. Odarju. Sprejel je in se tako še tesneje povezal z usodo katoliškega shoda v Buenos Airesu. Sam je tudi izvršil delo, ki naj bi ga po prvotnem načrtu opravili odseki: razložil in utemeljil je resolucije na skoro 20 straneh trojne številke, ki je bila posvečena shodu.

NAMEN SHODA

Shoda se je udeležilo okrog 1000 rojakov in kot manifestacija je brez dvoma uspel. Res je: udeležba bi mogla biti še večja, zanimanje bolj živo, odmevi močnejši in združujoče sila bolj uspešna. Tisti, ki so shod pripravljali, bi lahko več storili; več bi bilo treba o

shodu pisati, ljudi in društva bi lahko bolj vabili; vse osebe niso bile dobro izbrane, nekaterih so udeleženci morda pogrešali. Tem kritikam je lahko privedi; boljše: že v naprej bi jih lahko postavili. Praktično se namreč vedno da več storiti in se nikoli ne dá vsem ustreči.

Ali je shod dosegel druga dva namena? To se pravi: Ali je našel pereča vprašanja in jih pravilno rešil? Ali je izdelal načrt za delo in ravnanje?

K prvemu sem doslej slišal dve pripombi. Ena je tale: čas za študij je bil prekratek in premalo poznavalcev stvari je bilo pritegnjenih. Zato dognanja niso zanesljiva in temeljita. — Snet je lahko pritrđiti, obenem pa stopiti na stran resolucij in njih avtorjev. Odsekov je bilo veliko, problemi pa se ne da dadi poljubno deliti, marveč segajo na globoko in na široko. Osnovna vprašanja so tista, katerim se je posvečal glavni pripravljalni odbor, duhovniški odsek, odsek za ljudsko vzgojo in izobrazbo in deloma organizacijski odsek. Bile so skupne seje, vendar do kaknega temeljitega dela tam ni prišlo. V odsekih se je čutilo, da bi lahko vsakemu področju odmerili po več let dela in da bi metode in raziskavanja izpopolnili in krog sodelavcev razširili. A s tem bi onemogočili shod v letu 1952, ko je bil po prelatovem mnenju — in nihče ni oporekal — že nujno potreben. Onemogočili bi ga pa tudi pozneje. Zakaj študij je dolg, življenje kratko. Pa še nekaj: razmere se spreminjajo. Strokovnjaki bi n. pr. mogli dognati vse, kar človeški um vidi v našem družbenem življenju do konca leta 1951 in na tej podlagi bi izdelali načrt za spremembe na boljše. To delo bi vzelo recimo 3 leta in ko bi resolucije izšle, bi za marsikaj ne veljale več.

Ta razlog je vporaben tudi proti drugi kritični pripombi: da so resolu-

Organizator lanskega slovenskega katoliškega shoda med izseljenci v Argentini
pokojni prelat dr. Alojzij Odar

cije premalo konkretne. Nanjo pa je odgovoril že dr. Odar (Resolucije in njih pomen, DŽ XX, str. 328): „Življenje je preveč pestro, da bi mogel katoliški shod izdelati natančen program; zato katoliški shodi nujno ostajajo le pri načelnih smernicah.“

Za soočenje z obema kritičnima pri-

pombama je pritegniti tudi dejstvo, da so v odsekih delali ljudje, ki se s svojimi problemi niso bavili prvič, marveč jih premišljujejo od prvega dne begunstva, imajo za to preučevanje strokovno pripravo in stalno delujejo na svojem področju. Za vsakim stavkom, dá, za vsakim izrazom v resolucijah je

veliko branja, opazovanja, razmišljanja, razgovorov, poskusov. Resolucije niso površen izdelek in skušajo hoditi srednjo pot med preveč splošnimi idejami in abstraktnimi načrti, pa med preveč nadrobno in le enodnevno prikrojenimi rešitvami. Kdor prizna, da so dobre, zahteva pa, da bi bile boljše, je 100% zagovornik shoda. Njegova zahteva je namreč brezpredmetna, kajti „najboljše je sovražnik dobrega“.

Da vsebujeje resolucije načrt za prihodnost, nihče ne taji. Dobra plat načrta je, da ni revolucionaren. Vanj je vdeleno to, kar se je obneslo. Zahteva ločitev dela in daje pobude organizacijam. Zelo pa naglašča ureditev naporov, medsebojno pomoč, podreditve skupnim idealom. Za vse to utlanavlja Slovenski katoliški kulturni svet in Slovenski katoliški organizacijski svet.

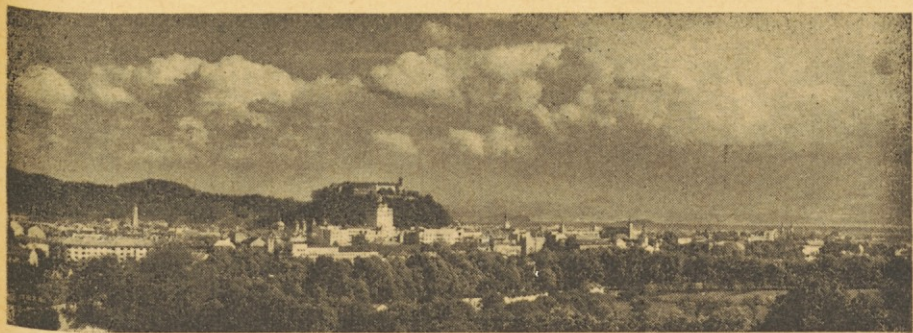
Glavna pripomba proti temu poglavju shoda ni kritična, ker jo je bilo slišati pred shodom in resolucijami prav tako kot poslej. Glasi se: vse to ostane na papirju. Na dnu te temne trditve so preveč posplošene izkušnje: črnogledo ocenjevanje naše skupnosti, nezavedna obsodba samega sebe (Uspeh shoda je vendar odvisen od vseh in od vsakega. Če trdim, da uspeha ne bo, trdim tudi, da jaz ne bom k uspehu nič pripomogel). Lahko pa za skeptično kretljivo tiči tudi želja, ali matematično povedano: Vse ostane na papirju t. j. želim da vse ostane na papirju. Srbska ljudska modrost je take vrste želje izrazila v dveh verzih, kjer je glavna oseba — baba.

USPEHI SHODA

Po enem letu bi se zdelo, da je o pomenu, o učinkih in o sadovih katoliškega shoda lahko govoriti. Pa ni tako lahko. Smo namreč v svetu in razmerah, kjer je življenje hitro, delo na počasno. Stvari, ki so doma mogle biti narejene v enem mesecu, se tu čisto dačo izvesti

šele v enem letu. Primerjanje s prejšnjimi katoliškimi shodi nas ne sme motiti. Tu smo neznatna skupina, ki se stalno bije za obstoj, ki ni organično nastala, marveč si umetno daje obliko. Kako različna so razmerja posameznika do celote in kako drugačni nameni in sredstva celote doma ali na tujem! Doma je n. pr. vestnost v poklicnem delu ne le izpolnjevanje osebne naloge, temveč neposredno ustvarjanje duhovnih, družbenih in tvarnih dobrin za narodno skupnost. Kmetovo življenje na polju, v družini, v fari, v občini je dajalo vse troje: tvarne dobrine, je tvorilo z življenjem kmetov sovaščanov in deželanov vsebino našega kmečkega stanu, njegove moči, vestnosti, poštenja, izročil itd. Uradnik je že s službenim delom nosil v skupno zakladnico vrednote svojega področja. Predvsem poklicno delo je pomenilo slovensko šolstvo, sodstvo, trgovino, industrijo itd. Tega na tujem ni. Z delom v pisarni ali v tovarni neposredno slovenski skupnosti ne daš nič. Vse to je treba storiti po poklicnem delu. Stanov ni več, so le predstavniki nekdanjih stanov. Zato ni več npravnega in duhovnega bogatenja sredi ljudj svoje vrste in poklica; medsebojnega oplajanja okolja in poedinca ni več. Ko se zberemo in nekaj hipov skupaj preživimo, si ze ves dolgi teden moremo dati le malo in ko se spet vidimo, ne veñ, koliko si v tem času izgubil in v kakšne nevarnosti odhajaš.

V takem položaju je delo za skupnost neprecenljivega pomena za vzdržanje vsakogar „nad vodo“. Da so sadovi takega dela skupnih naporov zelo važni, da je v njih smisel našega bivanja v tujini — o tem pri verski in ideološki emigraciji ni dvoma. Seveda je pogoj, da so gibalna prava. Vse to je katoliški shod v Buenos Airesu jasno pokazal in vse pozval na delo. Kljub kratki dobi — za te razmere zelo kratki — se mo-

Nad belo Ljubljano visijo temni oblaki

re reči, da je v tem uspel: stare delavce je tesneje združil, prepričal nove; tistim pa, ki iz različnih razlogov nočejo uvideti stvarnosti, izvil zadnje opravičilo iz rok. Aut — aut! argentinskega katoliškega shoda ima za našo skupino podobno pomebnost kot isti klic 1. slovenskega katoliškega shoda in njegovega klicarja za ves narod.

1. slovenski katoliški shod je v resolucijah odseka za katoliško življenje izjavil, „da mu je pred vsem namen povišati versko življenje ter vsestransko prebuditi in okrepiti katoliško zavest v Slovencih.“ škof Missia je v svojem govoru naglasil, da bodi delo predvsem združeno z molitvijo. Naš shod je v resolucijah glavnega pripravljalnega odbora postavil za temelj našega življenja krščanski idealizem in dr. Odar je v govoru posebej omenil praktični pomen molitve. V spominih duh, svetnika škrbca pretrese navedba Mahničeve sodbe o delu dr. J. E. Kreka: ne bo imelo veliko blagoslova, ker delavni mož pre malo molil. Ali ni zgodovina tega že potrdila? Za naš shod bo ključ tudi tukaj. Kar je shod doslej prinesel, je dala molitev, je dalo delo združeno predvsem z molitvijo. Mnogočesa še ni,

ker za mnogokaj ni bilo molitve, ali pa je bilo le delo brez molitve.

Iz tega izvira prva zahteva za nadaljni pot: brezpogojno je treba uresničiti resolucije glavnega pripravljalnega odbora.

Shod je ustanovil Slovenski katoliški kulturni svet. Slovenski katoliški kulturni svet obstoja in dela. Pod dr. Odarjem se je zbral na 6 sejah, pod novim predsednikom univ. prof. dr. Lenčkom enkrat. Seje so pokazale, kako je že redno sestajanje odgovornih in poklicanih ljudi s kulturnega področja bila res nujna potreba. Le pregled celotnega področja more odkriti to, kar še manjka; more omogočiti združenje doslej razpršenih energij; privede do objektivne ocene kulturnih pojavov, kar je pogoj za napredovanje. Predvsem pa je to organ, ki mu je katoliški shod naložil skrb, da se bodo resolucije izvajale. Ker so v Slovenskem katoliškem kulturnem svetu zastopani gospodje iz domača vseh naših kulturnih ustanov, pridejo opozorila in pobude od sej naravnost v društvo ali podjetje, ki naj to ali ono stori. Poleg tega so v okviru Slovenskega katoliškega kulturnega sveta že dosedaj komisije za tečaje, za iz-

dajanje življenjepisov velikih Slovencev, za nabavljanje, razdeljevanje in ocenjevanje znanstvenih, poljudnih in leposlovnih knjig. Ako kdo toži, da se Slovenski katoliški kulturni svet še z ničemer ni javnosti predstavil, pozablja, da to ni izvrševalna ustanova. Njena naloga je, da že delujoča društva in poglobljuje podpira, združuje njihove trude, opozarja na potrebe, na še ne izvršene zadeve in na napake. Najlepše znamenje je, da je pri večini organizacij Slovenski katoliški kulturni svet našel veliko razumevanje in smisel za sodelovanje.

Najvišja tvorba katoliškega shoda torej vrši svojo nalogo in vzbuja upravičene upe. Nasproti temu stoji, da še do danes (19. julija) ni prišlo do sestave Slovenskega katoliškega organizacijskega sveta. Naj bodo vzroki že kjerkoli, vsem nam zvane kot graja optimistične besede pokojnega prelata: „Ustanovitev organizacijskega sveta pomeni velik napredek v naši katoliški skupnosti. V domovini se tako visoko nismo povzpeli. Katoliško življenje med nami se bo moglo sedaj pravilno urejati. Potrebno je le, da vsi organizacijski svet priznamo in da se mu naše organizacije v smislu statuta podrede.“ (Dž XX, str. 343.) Če je nameščen Slovenski katoliški kulturni svet na vrhu, je mesto Slovenskega katoliškega organizacijskega sveta v sredi. Od njega je pričakovati novih možnosti in sil navzdol in navzgor.

OBRAČUN

Vsaka obletnica katoliškega shoda je najprimernejša prilika, da se za hip ustavimo, da osvežimo spomin, kaj smo tedaj hoteli in sklenili, da premerimo prehojeno pot, pregledamo dosežene uspehe in priznamo pomanjkljivosti. Ob prvi obletnici ugotavljamo med uspehi predvsem še postavke shoda samega. Vrednost velike manifestacije, ki je

proglasila naš lastni materializem za najbolj nevarnega sovražnika in postavila vse naše življenje na temelj krščanskega idealizma. Poziv vsem k sodelovanju, ki ureditvi dela in pomnožitvi storilnosti.* Dalje je dal shod naslednje: Jasno oblikovane misli o vsem važnih vprašanih naše skupnosti. Odbritev preskušanih sredstev in uvedba nekaterih novih. Zavarovanje trajnosti pogonske moči z ustanovitvijo Slovenskega katoliškega kulturnega sveta in Slovenskega katoliškega organizacijskega sveta. Prvi naj bi se z uspešnim delom razvil v avtoriteto na kulturnem področju za vse Slovence-izseljence, drugi naj bi bil urejajoči organ v meddruštvenem življenju Slovencev v Argentini.

Pripravljenost za delo po smernicah katoliškega shoda je razveseljiva in vsaj nekatere organizacije so svoje načrte tem smernicam prilagodile.

Med opustitvami je najbolj boleča ta, da se organizacijski svet še ni sestal.

Med ovirami je najbolj žalostno nezaupanje združeno s sumničanjem; potem načelna črnogledost; potem sladokusno stikanje po hibah, ki nima najmanjše volje do pomoči pri gradnji. So to bolezenski pojavi, ki niso novi. Za pomenljivost katoliškega shoda govori to, da so ob njem nekateri oboleli ozdraveli ali se vsaj zboljšali, drugi pa padli v bolezen. Na klic aut — aut! je pač bilo treba ogovoriti.

Po vsem tem so uspehi večji od neuspehov. Za kratko dobo enega leta je to razveseljiv obračun. Zdaj velja zavihati rokave, da bo drugo leto razmerje še ugodnejše.

* Še noben katoliški shod ni dal takega povdarka mladini; njej veljajo resolucije mladinskega, fantovskega in dekliškega odseka.

AVGUST

1. Prva sobota. Vezi sv. Petra. Trinajst let po Gospodovi smrti se je začelo v Jeruzalemu drugo preganjanje kristjanov. Nekaj dni po veliki noči bi moral biti Peter obsojen, a noč pred usmrčitvijo je angel Petra izpeljal iz ječe. Verige, v katere je bil sv. Peter v ječi vkleknjen, je osrednja misel dneva.
2. 10. nedelja po binškoštih. Bog usmiljenja sprejme grešnika, če se mu približa ponižen in skesan, o tem nam govori današnji evangelij.
4. Sv. Dominik, spoznavalec. Doma iz Španije. Je ustanovitelj reda dominikancev. Čistost nauka in sveti rožni venec sta bila njegova življenjska naloga. Umrl je v Bologni leta 1221.
5. Marija Snežna. Tako se imenuje ena od štirih slavnih rimskih bazilik. Bolj znana je po imenu Maria Maggiore. V 4. stoletju, tako pravi legenda, je Marija s čudežem pokazala, kje hoče imeti cerkev. V noči dne 5. avgusta je na kraju, kjer stoji danes imenovana cerkev, zapadel sneg. Odtod tudi ime.
6. Spremenjenje Gospodovo. Gospod se je na Taboru vpričo treh najintimnejših apostolov spremenil. Sv. očetom je to eden največjih čudežev v Gospodovem življenju.
7. Prvi petek. Velike so obljube Srca Jezusovega!
9. 11. nedelja po binškoštih. Ob premišljanju evangelija o ozdravljenju gluhonemega ponovimo danes krstno obljubo. Pri krstu se je z nami zgodilo v nadnaravnem redu to, kar se je z gluhonemim v naravnem. Bogu hvala!
10. Sv. Lavrencij, mučenec. Je eden najslavnejših rimskih svetnikov. Ko so ga pekli na ražnju, se je v smehu pogovarjal z mučitelji.
11. Sv. Klara, devica, umrla leta 1253 v Assisiju, je ustanoviteljica ženske veje frančiškanskega reda.
15. Vnebovzetje blažene Device Marije ali Veliki šmaren. Danes praznujemo smrtni dan nebeške Matere, njeno vnebovzetje in kronanje za Kraljico svetnikov. Za nas mora biti to dan veselja, saj je naša mati dosegla pri Bogu za človeka največje povišanje. Tam prosi za nas.
16. 12. nedelja po binškoštih. S to nedeljo začenjamo teden krščanske ljubezni. Saj je to nedelja usmiljenega Samarijana. Ljubezen do Boga in bližnjega je bistvo krščanstva.
20. Sv. Bernard, opat in cerkveni učitelj, umrl leta 1153 v Clairvauxu. Torej je letos poteklo 800 let. Je drugi ustanovitelj cistercijanskega reda. Znan je po svojih govorih, ljubezni do Marije, ustanovitvi mnogih samostanov in vpliva na ves tedanji svet.
21. Sv. Ivana Šantalska, vdova, umrla leta 1641. Je duhovna hči sv. Frančiška Saleškega. Znana je predvsem po izredni ljubezni do revežev.
23. 13. nedelja po binškoštih. Hvaležnost do Boga in nasproti ljudem, o tem razmišljajmo danes!
24. Sv. apostol Jernej. Doma je bil iz

Kane Gallejske. O njem je Kristus dejal: „Glejte Izraelca, v katerem ni zvižace!“ Armenci ga časte kot svojega apostola.

27. Sv. Jožef Kalasanc, spoznavalec, umrl leta 1648 v Rimu. Zbiral je otroke in jih učil katekizma in molitve. Je ustanovitelj kongregacije krščanskih šol.
28. Sv. Avguštin, škof, spoznavalec in cerkveni učitelj; umrl leta 430 v Hiponu v Afriki. Spreobrnil se je po stiku s sv. Ambrožem. Boril se

je zlasti proti krivi veri Manihejcev. Je eden največjih, če ne največjih cerkveni učitelj. Imenujejo ga „doktorja milosti“.

29. Obglavljenje sv. Janeza Krstnika. Berimo danes sv. evangelij, kjer se popisuje eden najbolj romantičnih prizorov sv. pisma Nove zaveze!
30. 14. nedelja po binkoštih. Včasih se je imenovala ta nedelja nedelja božje Previdnosti. Zapomnimo si veliko misel: „Iščite najprej božjega kraljestva!“...

MARIJINO SRCE IN NAŠ ČAS

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Marija je najslajša skrivnost naše vere, pravi pisatelj Guardini. Celo leto jo slavi sveta Cerkev v številnih lepih in pomenljivih praznikih. Mesec maj posveča ves Marijinemu češčenju in tudi avgust stoji ves v luči Marijine slave. Glavni praznik avgusta je Marijino Vnebovzetje, spominski dan njenega dopolnjenja in povečanja, ki mu naš narod lepo pravi Veliki Šmaren, Velika Maša, Velika Gospojnica. Je to praznik, ki spada med največje v cerkvenem letu in ga Cerkev slovesno obhaja že od davnih časov. Po 1. novembru svetega leta 1950, ko je sveti oče Pij XII. pred zastopniki vesoljnega katoliškega sveta proglasil Marijino Vnebovzetje kot versko resnico, se je slovesni značaj tega velikega praznika še povzdignil in je praznik dobil tudi posebno prazniško mašo. Odkriva se nam ta dan ves globoki pomen zvestega, bogoudanega življenja, ki mu je obljubljeno v nebeškem kraljestvu večno, nemisljivo plačilo.

Ob osmini praznika Vnebovzetja obhaja Cerkev od leta 1942 dalje poseben praznik prečistega Marijinega Srca, ki

ga je za dan 22. avgusta za vesoljni katoliški svet določil sveti oče Pij XII., po tem ko je isti papež posvetil ves svet Srcu nebeške Kraljice in Matere. Praznik ima posebno mašo in posebne duhovniške hvalnice.

Sladkemu Srcu Marijinemu, njegove mu češčenju in poslanstvu, posvetimo duhovno misel meseca avgusta.

ČEŠČENJE BREZMADEŽNEGA SRCA MARIJINEGA V ŽIVLJENJU CERKVE

Središče vsega katoliškega bogočastja je Jezus, naš božji Zveličar. Vzporedno z Jezusom pa Cerkev od vseh početkov časti tudi Marijo, ki je s svojim božjim Sinom po naravi in milosti na najtesnejši način združena. Nikjer v katoliškem svetu Marijino češčenje ni ločeno od Jezusovega. Tako se je zgodilo tudi s češčenjem presvetih Src. Češčenje presvetega Srca Jezusovega je po naravni zvezi in nujnosti pripeljalo k češčenju brezmadežnega Srca Marijinega.

O Marijinem Srcu nam že sveti Luke

ljubeznivo govori in svetem evangeliju, ko popisuje, kako se je Marija radovala v svojem duhu, ko je pela v hiši svete Elizabete svoj čudoviti slavospev. Ob navedi starčka Simeona se je streslo to njeno Srce, ko je slišala, da bo prebodeno z mečem bolečin. V prazniški maši prečistega Marijinega Srca beremo iz istega evangelija sv. Luka, kako je Marija, potem ko je našla Jezusa v templju, premišljevala njegove besede v svojem srcu. Iz vsega se že vidi, kako je bilo že Jezusovim učencem in prvim kristjanom drago in ljubo, misliti na radosti in bolečine Marijinega Srca in kako radi so se apostoli in verniki že v tistih časih zatekali k Srcu te najslajše Matere po tolažbo in pomoč.

Misel na Marijino Srce, na njegove odlike in kreposti spremlja sveto Cerkev v vseh dobah njene zgodovine. Javno in splošno češčenje prečistega Marijinega Srca pa je bilo po božji Previdnosti, kakor češčenje Jezusovega Srca, pridržano novim in poslednjim časom, ki jih označuje veliki odpad množic, pa jim je zato češčenje presvetih Src dano od Boga v znamenje in poročilo rešenja in zveličanja.

Početnik liturgičnega češčenja Jezusovega in Marijinega Srca je bil v 17. stoletju sveti Janez Eudes. Leta 1805 je papež Pij VII. dovolil obhajanje praznika prečistega Marijinega Srca vsem škofijam in redovnim družinam, ki bi za to prosile. Ustanavljati so se začele bratovščine prečistega Marijinega Srca. Posebno znamenita je bila v cerkvi Naše ljube Gospe oá Zmage v Parizu, potrjena kot nadbratovščina po papežu Gregoriju XVI. Tej nadbratovščini se je pridružila koncem 19. stoletja bratovščina Marijinega Srca pri svetem Petru v Ljubljani. V zapisnik bratovščine je bilo vpisanih nad 20 tisoč udov. Leta 1855 je papež Pij IX. odobril posebno prazniško mašo in prazniški oficij v čast Mariji-

nemu Srcu, kakor je bilo to že preje odobreno za presveto Srce Jezusovo. Od tega leta dalje je češčenje prečistega Marijinega Srca zavzelo nepopisen razmah. Redovne družine, škofije, dežele, narodi se posvečujejo Marijinemu Srcu v slovesnih urah svoje zgodovine. Ob Jezusovem Srcu stopa Marijino Srce vedno bolj v ospredje; z velikim odpadom prihaja veliki Marijin čas. Ko se Marija v letu 1917 prikaže trem nedolžnim otrokom v Fátimi na Portugalskem, naroča, naj se ves svet posveti njenemu brezmadežnemu Srcu. Tako je Fátima postala odločilna postaja v češčenju Marijinega Srca. Leta 1942, sredi strašne vojne vihre, je papež Pij XII. to Marijino naročilo na slovesen način izpolnil. Poznana nam je njegova pretresljiva posvetilna molitev. Obenem je, kot že v uvodu omenjeno, ukazal poseben, slovesen praznik Marijinega prečistega Srca s posebno, novo prazniško mašo in novim prazniškim oficijem. Svetega očeta Pija XII. imenujemo pomenljivo papeža naše ljube Gospe Fátimske. Bil je posvečen za škofa 13. maja leta 1917, prav isti dan in skoraj isto uro, ko se je Marija prvič prikazala fatimskim pastirčkom. Vse njegovo delovanje v škofovski in papeški službi je v najožji zvezi s fatimskimi dogodki in napovedmi. Javno je bilo objavljeno, da mu je bilo dano videti one dni, ko je proglasil versko resnico o Marijinem Vnebovzetju, trikrat oni veličastni sončni čudež, ki so ga gledali fátimski otroci in številni romarji ob zadnjem prikazanju nebeške Gospe, 13. oktobra leta 1917. Ko je posvetil Marijinemu Srcu leta 1942 Cerkev in vesoljni svet, je leta 1952 isto storil tudi z Rusijo, izpolnjujoč s tem drugo Marijino naročilo.

PREDMET IN NAMEN ČEŠČENJA MARIJINEGA SRCA

Kakor pri Srcu Jezusovem, je tudi v tej pobožnosti njen prvi in pglavitni

predmet prevzvišena in najsvetejša Marijina oseba. V njej pa njeno resnično, živo Srce, najplemenitejši del njenega deviškega telesa, vir njenega čudovitega življenja, sedež njenih radosti in bolečin, predusem pa središče in podoba njene najčistejše in najpopolnejše ljubezni do Boga in do ljudi. Sveta Cerkev o tem takole uči: „Presveto Srce Device Marije je treba gledati kot središče Svetega Duha, sedež vseh njenih najsvetejših čustev in podoba njene najgorečnejše ljubezni.“ Čudovito lepo izražajo vse to mašni spevi na praznik prečistega Marijinega Srca. Vstopni spev poje: „Ves sijaj kraljevske hčere je znotraj, ogrnjena je v zlato vezenje, v pisano tkano obleko... Iz srca mi ure lepa pesem, svoja dela posvečujem Kralju...“ Berilo iz knjige Modrosti pravi: „Deni me kot pečat na svoje srce, kot pečat na svojo roko; kajti močna kakor smrt je ljubezen... mnoge vode je ne smejo pogasiti in reke je ne bodo poplavile...“ Stopniški spev opeva Marijino lepoto in dobroto: „Nič omadeževanega ne more priti nanjo. Odsvit večne luči, zrcalo brez madeža in podoba njegove dobrote... Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju...“ Darovaniški spev oznanja Marijino moč: „Ker si ravnala možato in je bilo utrjeno tvoje srce, zato te je tudi roka Gospodova okrepila in boš blagoslovljena na veke.“

Predmet našega čiščenja je torej to prečudežno, plemenito, svete ljubezni polno Srce Marije, ki je prva za Bogom, da ji zato v vsem stvarstvu ni nihče enak.

Vedeti, da to Srce nebeske Matere Marije ni nikdar v grobu strohnelo, da je bilo, kakor Jezusovo, obvarovano zanjega in največjega ponižanja Adamovih potomcev, do po slavnem vnebovzetju živo bije v Marijinih prsih v nebesih, polno materinske ljubezni in blage pozornosti — to je za nas vse vir

neizmernega veselja, tolažbe in zadoščanja. Zato je praznik Marijinega Vnebovzetja kakor temelj za praznik Marijinega Srca. Brez vere v Marijino Vnebovzetje bi nam manjkal resnični predmet pobožnosti do njenega prečistega Srca.

Pobožnost do Marijinega Srca naj nas zbližuje z Marijo, po njej pa s Kristusom in z Bogom. Bog nam je dal Kristusa po Mariji; po Mariji moramo mi h Kristusu. Marija ničesar bolj ne želi, kot da bi nas vedno bolj navezala na Kristusa, ki je pot, resnica in življenje. Mati Kristusova in naša duhovna Mati hoče le eno, da bi v nas živel Kristus in bi mi živeli v njem.

V Fátimi je božja Mati temu glavnemu namenu dodala še poseben zadostilni značaj, ko je v enem svojih prikazovanj pokazala otrokom svoje Srce, ovito s trnjem, proseč pokoro in zadoščevanje za žalitve, ki jih trpi in priporočujoč obhajanje prvih sobot v ta zadostilni namen.

POSLANSTVO MARIJINEGA SRCA V SEDANJE SVETU

Če gledamo z vernim očesom v skrivnostno poseganje božje Previdnosti v življenje sedanjega sveta, moramo reči, da se nahajamo v prav resnični Marijini dobi. Marija s svojim prečistim Srcem bo prinesla svetu rešenje iz sedanjih stisk in tako težko pričakovani in zaželeni mir.

Sama je ponovno povedala, da je usoda vsega sveta po božji volji v njenih rokah. Že leta 1830 se je prikazala sveti usmiljenki Katarini Labouré v Parizu, držeč v svojih rokah zemeljsko kroglo. Govorila ji je, da bo sveti križ preziran, da bo kri tekla po zemlji, da bo ves svet pogreznjen v veliko žalost; da pa potem pride po njenem posredovanju doba miru, ki bo dolga doba sreče in veselja. Ona sama pa bo prehodila zemljo kakor zastava in bo svet spreobrnila... V Fát

Veličasten prizor ob priliki razglasitve dogme o Marijinem vnebovzetju 1. XI. 1950 — mogočen sprevid kardinalov, škofov in drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov se pomika med neštivilno množico po trgu sv. Petra

timi je bila še določnejša. Napovedala je spreobrnjenje Rusije in končno zmago-slavje svojega brezmadežnega Srca nad vsemi nasprotnimi silami.

Marija fátimska roma v naših časih kot velika misijonarka po vseh deželah sveta, tudi po poganskih. Po zraku in po zemlji se vozi bela Gospa in kakor zastava Kristusova kliče narode k življenju po milosti. Povsod jo sprejemajo s spoštovanjem in vdanostjo. V sami Moskvi, kjer je danes središče organizirane brezboštva, je njen kip, ki so ga prinesli diplomati in ga čuva pater ašumpcionista, ki edini sme tam vršiti ka-

toliško božjo službo. Z oltarja gleda nebeška Gospa prav na kremeljske stolpe, piše ta pater. Fátimska Marija v neposredni bližini modernega antikrista...

Glede spreobrnjenja Rusije, ki ga je Marija v Fátimi napovedala, je prineslo zanimiv članek „Duhovno življenje“ v številki avgust-oktober lanskega leta. Ker je to vprašanje izredne važnosti za Cerkev in za ves svet, se misli vernih ljudi vedno znova povračajo k njemu. Nad vse zanimivo je, kar o tem poroča ameriški pisatelj in velik Marijin apostol Mr. John Heffert. Leta 1948 je ta mož obiskal Lucijo iz Fátime, edino še živečo

pričo Marijinih razodetij, ki zdaj živi skrito redovno življenje v nekem samostanu reda svete Doroteje na Portugalskem. Vprašal jo je: „Ali bo spreobrnjenje Rusije sledilo njenemu slovesnemu posvečenju brezmadežnemu Srcu Marijinemu, izvršenem po papežu in škofih katoliškega sveta?“ Lucija mu je odgovorila pritrdilno. Vprašal jo je dalje: „Bo li potem nastopila napovedana doba miru?“ Lucija pravi, da je tako rekla Marija. Še je vprašal: „Ali se bo ta mir v svetu upostavil brez nove svetovne vojne?“ Lucija mu odgovori: „Da, to je rekla naša Gospa.“ Hotel je še zvedeti, kdaj se bo izvršilo to posvečenje Rusije po katoliškem cerkvenem poglavarstvu? Lucija mu je odgovorila: „Ne preje, dokler se gotovo število katolicanov ne bo odzvalo prošnji naše Gospe.“ Ta prošnja Marije v Fátimi pa je bila sledeča: Naj ljudje spremenijo svoje življenje; naj se posvete njenemu brezmadežnemu Srcu; naj radi in goreče molijo sveti rožni venec in naj prejemajo sveto obhajilo prve sobote v mesecu. (Poročilo je bilo objavljeno v listu „L'Accion Catholique“, Quebec, Kanada, maj 1948).

Kot vemo, se je posvečenje ruskih narodov med tem uresničilo. Sveti oče Pij XII. je na prošnjo katoliških škofov lanske leto, dne 7. julija, na praznik svetih slovanskih apostolov Cirila in Metoda, s posebnim apostolskim pismom posvetil Rusijo z vsemi njenimi narodi brezmadežnemu Srcu Marijinemu. V tem pismu pravi, da je to storil „v popolnem zaupanju, da se bodo po premogočni pomoči in varstvu Device Marije čimprej uresničile tiste želje, ki jih gojimo mi, vi, vsi dobri po pravem miru, po bratski slogi in po svobodi...“ (Prevod tega apostolskega pisma je prineslo „Duhovno življenje“, št. 8-10, 1952).

Veliki predpogoj, ki ga je Marija v Fátimi stavila za spreobrnjenje Rusije, je tedaj uresničen. Jasno nam je, da bo

to spreobrnjenje velikih ruskih narodov moglo biti le čudež božje milosti, izprošen po Mariji. Če gledamo delo pilitikov, je to upanje prazno. Svetovna zmeda je vedno enaka, če ne večja. Samo Bog in njegova presveta Mati nam moreta pomagati k slogi in miru. In množijo se glasovi v katoliškem svetu, ki pravijo, da se to veliko delo božje ljubezni in usmiljenja bliža svojemu uresničenju. V Rusiji sami je kljub dolgotrajnemu preganjanju in kljub vsej brezbožni propagandi še vedno živa ljubezen do Jezusa in do njegove presvete Matere. In priče pravijo, da to ne samo v starejšem rodu, marveč tudi med mladino. Ne dolgo tega so mladi aktivisti izrazili svojo željo po cerkvenem in ne civilnem zakonu. „Pravda“ je komaj potlačila veliko pohujšanje. Otroci boljše viškov hrepene iskreno po resnici, po Bogu. Tolazljivo je tudi zadržanje pravoslavnih cerkvenih poglavarjev zunaj Rusije. Večina teh metropolitov je sprejela papeževo posvečenje Rusije brezmadežnemu Srcu Marijinemu z velikimi simpatijami. Rumunski metropolit Visarion Puiu, ki živi v Parizu, je pisal patriarhu Alekseju, poglavarju ruske uradne Cerkve v Moskvi, naj nikar več ne nadaljuje s svojo borbo proti katoliški Cerkvi, ki predstavlja gotovo najpopolnejšo obliko krščanstva in je v resnici vredna občudovanja in spoštovanja in ne preganjanja. Tako se pripravljajo ugodna tla za ono veliko uro, ko bo Rusija po svojem spreobrnjenju postala v božjih rokah mogočno orodje za spreobrnjenje Vzhoda in veliki most za združenje ločenih bratov s pravo Cerkvijo. Naj bodo torej naša srca kljub vsem trenutnim zmedam svetovne politike polna vedrega in čistega optimizma. Delimo z velikimi sinovi Cerkve sveto zaupanje v dobroto in moč Marijinega Srca in vtrajajmo v svojih gorečih molitvah, da bi Marijina ura res prišla čimpreje.

BREZMADEŽNO SRCE MARIJINO IN NAŠ NAROD

Poln hvaležnosti, veselega ponosa in zaupanja mislim na povezanost slovenskega naroda z Marijo in z njenim kraljevskim, materinim Srcem. Slovenci imamo sicer veliko slabosti in pomanjkljivosti na svojem značaju, ki so često vzrok mnogoternih bridkosti, a velika, iskrena ljubezen do Marije je od nekdaj naša sveta dediščina. In ta ljubezen do Marije vedno znova popravi, kar mi v svoji grešnosti pokvarimo. V ljubezni do Marije naš narod lahko mirno tekmuje z drugimi katoliškimi narodi na svetu. Morda zlasti narodom z južne poloble nismo lahko kos v njihovem prekipeva-jočem čustvovanju, vendar se ob Mariji omehta tudi naše sicer malo trše srce in hitro so solze v očeh, kadar razkrivamo v molitvi ali navdušeni pesmi svoje duše Srcu Matere. Zato nas posvečenje Marijinemu Srcu ni našlo nepripravljenih.

To posvečenje se je izvršilo v naši domovini sredi vojnega viharja. Ko smo bili po škofovem povabilu in naročilu z iskreno vernostjo opravili prvič usenarodno zadostilno pobožnost prvih petkov, smo zvedeli za posvetitev sveta brezmadežnemu Srcu Marijinemu po svetem očetu Piju XII. Prvim petkom smo pridružili obhajanje prvih sobot, obenem pa povabili vse družine in vse stanove, naj se v tistih usodepolnih časih zaupno posveté Jezusovemu in Marijinemu Srcu. In ljudje so se odzvali v izrednem številu. V času silnega trpljenja, stiske in žalosti, ogrožani od nasilja in vedno v smrtnih nevarnostih, so verni Slovenci položili svojo in svojega naroda usodo v Jezusove in Marijine roke. Kakšni prazniki so bili ti dnevi posvečevanja po naših hišah in družinah, po naših vaseh in trgih, po naših župnijah v mestu in na deželi! Za družinskim in župnijskim je prišlo posvečenje škofije in celega naroda, ki ga je izvršil naš ljubljeni Nadpa-

stir zadnji dan maja leta 1943, ob priliki pretresljive spošorne procesije z Marijo Romagaj na KAROVNIK.

Kadar se kak clovek, kako družina ali tudi ves narod izroča Bogu in Mariji, s tem ni rečeno, da bodo odslej obvarovani vsega trpljenja, saj je zapisano, da „moramo iti v božje kraljestvo skozi mnogotere bridkosti“. Eno pa je gotovo, da za dejanje popolne posvetitve Bog in Marija zagotavlja svojo pomoč in svoje varstvo. In tako smo v božjem varstvu in pod Marijinim plaščem mi na tujem in verni narod doma. Pišejo od doma, da so cerkve polne in ne le starih, ampak tudi mladine. In tisti, ki danes doma še v cerkev hodijo in to je le še ogromna večina, ne delajo tega iz navade in golega izročila, ampak iz prepričanja.

Ko smo bili še doma, smo v onih silnih preizkušnjah obljubili Mariji, da bomo njenemu brezmadežnemu Srcu sezidali narodno svetišče. V begunstvu smo zaobljubo obnovili. Zdaj pa čakamo, da nas Marija popelje domov, da bomo mogli to zaobljubo z brati v domovini izpolniti. Naj bi bilo dano našemu Nadpastirju, temu velikemu apostolu Marijine slave in ljubezni med nami, da bi mogel še sam blagosloviti temeljni kamen tega našega zaobljubljenega svetišča. Kakšno veselje in zadoščenje bi tedaj čutilo njegovo srce po toliki teži križa, z njim pa mi vsi in vsa verna, zdaj tako trpeča domovina.

Pa je naš gospod škof glede vsega popolnoma vdan in z njim hočemo biti vdan tudi mi. Sveta božja volja bodi nad vsem! Zadosti nam bodi, da smo vsi verni Slovenci, doma in na tujem, varno spravljani v Jezusovem in Marijinem Srcu. Sredi svojih težav in usakdanjih trudov dvigajmo svoje duše k Mariji in tiho pojmo ono milo pesem:

„O Marija, naša ljuba Mati, milostno
imaš Srce!

Tvoji smo sinovi, hčere, k tebi srca
hrepene!“

PO BOŽJI PODOBI

DR. IGNACIJ LENČEK

Nevarno je, če človek preveč občuti, kako zelo je podoben živali, ne da bi obenem vedel za svojo veličino; nevarno je tudi, če preveč občuti svojo veličino, ne da bi se obenem zavedal svoje nizkosti. Še bolj nevarno pa je, gledé obojega ga pustiti v nejasnosti.

B. Pascal

Najvišje in najvažnejše vprašanje, ki si ga človek more zastaviti, je vprašanje o Bogu. Od odgovora na to vprašanje so odvisni odgovori na vsa druga vprašanja. Zato to vprašanje ni nikoli utihnilo.

Drugo, za prvim največje in najvažnejše pa je: **kaj je človek.**

Odkar človek misli, se je vedno znoval po tem spraševal. Od vseh ugank je človek sam sebi največja uganka. Mnogi so jo krivo rešili in krivo rešena uganka je ostala nerešena uganka. Posebno filozofija je imela vprašanje o človeku za svoje osnovno vprašanje. Kolikor je torej različnih filozofskih sistemov, toliko je tudi različnih odgovorov na vprašanje: kaj je človek.

Če prisluhnemo danes človekovemu duhovnemu iskanju, ujamejo povsod to staro in vedno novo, danes posebno iskreno in nestrpno povpraševanje po človeku.

Včasih so skušali doumeti človeka iz gole želje po znanju, iz tistega globoko človeškega, naravnega hrepeneja, da bi doumeli sebe in drugo. Danes ne gre človeku več toliko za znanje samo. Vedeti hoče, kaj je, ker ga muči drugo vprašanje: kaj naj stori, kako naj živi! Vprašanje, kaj sem, se javlja nestrpno, ker si človek danes ne zna več odgovoriti na vprašanje: kako naj živim. Če hočem vedeti, kako naj živim, moram prej vedeti, kaj naj bom. Kako naj igralec na odru začne igro, če pa ne ve, kóga naj predstavlja? Prav tako

je na odru življenja. Kakó naj živim, kaj naj storim, če pa ne vem, kakšen lik naj v življenju ostvarim, izoblikujem? Vem: lik pravega človeka. A kaj je to, pravi človek? Kakšen je? Magister Eckhart (1260—1327) je že navajal svoje sodobnike, naj ne razmišljajo toliko, kaj naj delajo, marveč bolj o tem, kaj naj bodo, postanejo. Veliki filozof I. Kant je lepo dejal: „Najvažnejša človekova naloga je, da ve, kakšen mora biti, da bo zares človek.“

Danes človeštvo ne ve več, kako naj živi, zato išče, da bi spoznalo, kaj je človek, in iz te podobe človeka dognalo, kakšno naj postane. Zadnje katastrofe so človeka zmedle: ali naj bo to pravi človek, pravo človeštvo, ki se med seboj pobija, ki se sovraži in vara, ki dela krivice in zatira? Mar je to pravi človekov napredek — in človek je stavil vanj svoje upanje —, ki nas je privedel do razbitih mest, neštevilnih grobov, koncentracijskih in begunskih taborišč, v nesrečo, razklanost, podlost, umazanost? Iskal je srečo, pa stoji pred poginom; muči ga strah pred novo strašno vojno, ki jo vidi pripravljati. Ali ni bilo vse, kar je delal, nesmiselno?“

Brez dvoma: človeštvo ni prav ravna. Torej naj dela in živi drugače. A kako? To je vprašanje. Tako, kakor človeku pristoji, kakor zahteva njegova narava, človeško. A kaj je človek?

Veren človek ve, kaj je in kako naj živi. A zdj se, da je v okolju te zbega-

nosti in zablod, začel pozabljati na to. Živi, kakor da ne bi vedel. Ali morda sam več ne zaupa v pravilnost krščanske podobe človeka, saj je „krščanski človek“ tako daleč zašel? In okrog sebe vidi le spakedrane podobe tega lika. Morda tudi v sebi?

Zato je potrebno, da za hip obstanemo ob vprašanju, kaj je človek.

A vprašanje je preveč obširno, da bi ga mogli izčrpati. Zato skušajmo zbrati to, kar je glavno. Obenem moramo dobro razlikovati: človek, kakršen dejansko je, ni le človek. Je neizmerno več. Ne po svoji naravi, marveč po božji dobroti, ki ga je dvignila višje k sebi, v nadnaravni red. Tako se nam razmišljanje razdeli v dve poglavji: kaj je človek samo kot človek, in kaj je človek kot otrok božji. Prvo spoznamo s svojim umom, drugo vemo le po veri. O prvem govorimo danes, o drugem drugič.

I.

Med številnimi napačnimi odgovori na vprašanje, kaj je človek po svoji naravi, je bil za naš čas usodepolen posebno eden: **materialistično pojmovanje človeka**. Kot nauk je to pojmovanje že povsem premagano, zastarelo, a živi še v praktičnem življenju, še vedno zavrača in rodi bridke sadove. Je tudi uradna ideologija komunizma.

Materializem priznava samo materijo, snov, tvar, torej samo to, kar nam na nek način javljajo čuti. Vse, kar je, je materija in le materija ter poleg materije ni ničesar.

Torej je človek le kup materije, brez duhovne duše. Ni ustvarjen od Boga, ne odvisen od Njega, ker Boga ni. Kajti, če bi Bog bival, bi bil duhovno bitje, takih biti pa ni. Tudi cilj človekov morejo biti le materialne dobrine, saj drugih ni.

V tem so si materialisti edini. Ko hočejo človeka natančneje opredeliti, se ločijo: enim je zgolj neživa, mrtva snov, drugim je žival.

Francoski materialist Lamettrie (1709—1751) je v knjigi: Človek-stroj (L'homme machine) človeka označil za „umetno sestavljen automa“. Robot, ki

ga je izdelala narava. Zelo kompliciran stroj, ki dela, producira to in ono, a le stroj. Edini namen takega človeka je, da se hrani in množi in v tem uživa. To je ves smisel človeka in življenja. Drugi so govorili še bolj grobo: človekova misel je zgolj izcedek snovi iz možganov, kakor je žolč izcedek iz jeter (K. Vogt). „Nobena misel brez fosforja!“ (J. Molescott). Kratko in jedrnatost je dejal Feuerbach: „Človek je to, kar jé“ (t. j. pojé).

Po K. Marxu je človek: „žival, ki izdeluje orodje“. Tedaj, ko je žival izgotovila prvo orodje, se je razvila na višjo stopnjo človeka in je tem popolnejša, čim popolnejše orodje pripravlja za gospodarstvo. Odkar je C. Darwin začel učiti, da se je človeško telo razvilo iz živalskega, so šli mnogi preko Darwina in na ves glas oznanjevali: ves človek je le žival: „**povolasa bestija**“, „govedo na zeleni paši“ (Nietzsche), „ukročena opica“ (Th. Lessing) itd. Še pred 20 leti je Oswald Spengler, tako slaven in bran takrat, ponavljal Nietzschejeve besede: „Človek je roparska žival; ne bom nehal tega trditi. Vsi oznanjevalci kreposti in socialni etiki niso drugica kot roparske živali z izdrtimi zobmi, ki druge zaradi ropanja sovražijo, ker si sami ne upajo napadati. Ko imenujem človeka roparsko žival, koga sem užalil: človeka ali žival?! Kajti velike živali-roparice so plemenita bitja, brez zlagane človeške morale in brez slabosti.“ Drugje pravi: „Človekovo življenje obstoji v ubijanju... Je za vrsto človeka odlika, da je roparska žival: napadalen, trd, krut, uničevalen.“

To je torej „človek“. Krona stvarstva?! Nič drugega kot ali stroj brez duše, ali žival z živalsko dušo. Videti je na prvi pogled, da ni mogoče govoriti o človeškem dostojanstvu, ki bi ga dvigalo nad vse drugo stvarstvo. Svojska vrednost človeka pade na ničlo. Njegova vrednost je enaka vrednosti materije, telesa. S pikrim cinizmom je dr. Mayne to vrednost zračunal: v povprečnem človeku je železa za približno 1 srednji žebelj; sladkorja za 2 koščka,

maščob za 7 malih koščkov mila, fosforja za 2.200 glavic vžigalice, magnezija za 1 fotografski posnetek, potazija in žvepla še manj. Skupna vrednost nekako 15 pesov! Porabna vrednost: stroj, ki drži malo časa, žival, ki dela nekaj let in pogine. To je vse.

Ta nauk je polagoma iz knjig prehajal v miselnost ljudi. Včasih zavestno, večkrat nezavestno. Rodil je pogubne posledice.

Kdor v človeku ne gleda drugega kot žival, potem je umljivo, da živi — živalsko. Saj je to njegovo svojsko življenje: čutno uživanje. Čemu višje? Kam? Saj višjega v človeku, pa tudi izven človeka ni! Le logično je ravnal, če je ves smisel življenja videl v gonu po čim večjem uživanju, brez mej in mer, preko vseh zapovedi in prepovedi. In prav ta gon je človeštvo spravil na rob propada.

Mar se smemo čuditi, če so v smislu tega nauka z ljudmi res ravnali — in še ravnajo, kot z automati, kot z orodjem, ki ima le to vrednost, da mi služi in kolikor mi služi!? Če človek ni več kot to, je njegova vrednost le v njegovi porabnosti. Če je slab, bolan, je le bala, ki se ga je treba znebiti. Mar ni bila eutanazija, to je: ubijanje nezdravljivo bolnih, slaboumnih ali drugače povsem neporabnih, le logična posledica tega nauka? Če človek ni drugega kot žival, je umljivo, da so še nedavno, v koncentracijskih taboriščih Gestapa, mesto na podganah, zajčkah in morskih prešičkih, na ljudeh preizkušali nova zdravila in učinke raznih strupov. Žival je žival, pa naj bo zajec, ali človek. Pred leti so poslal Nietzscheju, ko je proslavljaj „plavalaso zver“, danes se zgražajo, če se človek kot zver obnaša!

Tako je življenje samo popolnoma in do dna ovrglo ta materialistični nauk o človeku, čeprav mu je tudi zapadlo in se v njem bori s smrtjo.

II.

Že je čas, da kratko in v osnovnih potezah očrta mo pravično podobo človeka po njegovi naravi. Mnogo resničnih potez te podobe je odkrilo člove-

štvo že od začetka svojega razmišljanja o tem, kaj je človek. Že v času pred Kristusom je grška filozofija doumela globoke skrivnosti človekovega bistva, in te resnice so postale skupna last vsega zares kulturnega človeštva. A to spoznanje je bilo še nepopolno, enostransko, temno. Šele krščanska filozofija, ki je iskala in modrovala v varstvu in ob luči božjega razodetja, je mogla z večjo gotovostjo in bolj popolno pojasniti, kaj je človek, čeprav do dna te skrivnosti ni in ne bo mogla nikoli prodreti.

Prvo, kar doznamo o človeku, je njegovo telo. Človek je materialno bitje. V tem ima materializem prav. Človek ne samo ima telo, ampak je telo: telo je sestavni del človekovega bistva. Ni mogoče misliti človeka brez telesa. Po telesu je v prostoru in času, le po telesu je viden našim očem. Kot druga telesa je tudi človeško sestavljeno iz atomov naravnih elementov, podvrženo kemijskim in fizikalnim (n. pr. teža) ter drugim zakonom narave.

To telo pa ni mrtvo, ampak živo. Človek raste, kot raste rastlina, potrebuje hrane za svoj razvoj in obstanek, in končno umre.

A človekovo življenje je višje kot življenje rastline. Človek vidi, sliši, čuti. Kar s čuti dojame, zbere v podobe, predstave. Moremo si tudi predstavljati stvari, ki jih ni, n. pr. zlatoroga (fantazija), in ki so bile, pa jih ni več (spomin). Vse to budi v nas razne občutke in teženja: ugodje in bolečino, veselje in strah, željo in odpor. Žene nas, da kaj storimo: da stegnemo roko po jabolku, ki nam ugaja itd. V vsem tem se človek razlikuje bistveno od živali.

Tako najdemo v človeku vse stopnje bitij, ki so v naravi: elemente neživih bitij, rastlin in živali. Z vsemi je nekako v sorodu.

Tu se začne tisto, kar je svojsko človeku, do česar se nobeno drugo bitje na svetu ni moglo in ne more povzpeti. Človek je ustvaril dela, ki jih narava sama nikoli ne zmore, ki brez njega ne bi bila nikdar nastala. Pomislimo le na

najrazličnejše znanosti (n. pr. medicina, astronomija), na vse panoge lepih umetnosti, na čuda moderne tehnike, ki je ustvarila neverjetno popolne stroje, ki je odkrila in uporablja tisoč načinov skrite naravne sile (n. pr. elektriko) in skuša premagati meje prostora in časa z modernimi prometnimi sredstvi, radijem, televizijo, itd. Kako neizmerno daleč je človek od najpopolnejše živali! V vsem tem vidimo stalen napredek človeka. Vse v naravi se godi vedno na enak način, živali v tisoč in tisoč letih niso napredovale niti za en korak, le človek ima svojo lastno zgodovino, ki jo sam ustvarja in ki se nikdar ne povrne. Je še veliko drugih dejstev v človekovem življenju, ki prav tako ali še bolj jasno kažejo isto: da je v človeku nekaj višjega, kar je nad vse, saj jo obvladuje in ji gospoduje, kar ni odvisno od zakonov materije, ampak je nad njimi; nekaj, kar ni vezano na prostor in čas, in to je človekov duh: njegov razum, njegova volja, njegova svoboda. Brez tega duha ni mogoče doumeti in razložiti človekovega življenja, njegovega dela, njegovega samega. Človek je šele po duhu, po duši, to kar je: človek. To je bilo in je tudi splošno prepričanje vsega zdravega človeštva vseh krajev in časov.

Tako sta v človeku združena v eno dva svetova: svet materije in svet duha. Človek je najvišje bitje v redu „živali“ in obenem najnižje v redu duhovnih bitij. Ni žival in ni zgolj duh, je nekje v sredi, na meji.

Nima pred seboj že začrtane poti, kakor stroj, ki teče po tiru, ali kakor žival, ki jo varno in zanesljivo vodi nagon, da vedno ve, kaj naj stori, marveč si mora svoje ravnanje sproti določati po pameti in volji, po spoznanju in odločitvah. A to spoznanje je bolj neprestano iskanje resnice, kot pa varna prestava posest. Je bolj migljajoči plamenček, kot vse razsvetljujoča luč. Tako se tudi more motiti. Če bi bil tako razumen, da bi se ne mogel več motiti, bi bil Bog; če pa tako malo razumen, da bi se še ne mogel motiti, bi bil žival; v nobenem primeru pa ne človek.

Od tod človekova negotovost, slabost, iskanje.

Kot telesno-duhovno bitje roma po čutnem in duhovnem svetu, a v nobenem ni čisto doma. Iz duhovnega ga vedno vleče nizdol, iz čutnega ga nekaj neprestano kliče navzgor. Je kakor ptica-selilka, ki gnezdi sicer na severu, a jo vedno vleče proti gorkemu jugu. Odtod večen nemir v človeku. Vedno je na poti: iz čutnega v kraljestvo duha, iz pol-teme k luči, iz negotovosti proti gotovosti, iz slabosti k moči; teži in odpira se za tistega, ki je Resnica, Moč in Mir.

Ta slabost in nepopolnost človeka pa nista nekaj, kar ga ponižuje, marveč je prav njegova odlika. Saj pomeni le to, da je sam svoj gospod, da se sam vodi, da sam išče pot, da je sam zase odgovoren, da se dviga nad sebe samega, kratko: da je oseba. In čimbolj je kdo človek, tem bolj je nemiren, tembolj hrepeni in teži po miru in domu duha v Bogu. In v tem je njegova veličina. Zato tudi ne more biti res, kar je nekdo zapisal, da je bolje biti „sita svinja, kot nesrečen človek“. Bolj resnično je, kar je zapisal grški filozof Zenon, ki je ob brodolomu vse zgubil, da je takrat „ko je vse zgubil, vse našel“. Nesreča more človeka odtrgati od čutnega sveta in ga v nemiru in hrepenju odpreti za svet duha. Seveda, če je nesrečnik zares — človek.

Duh je po svojem bistvu višji od materije. Človek obvladuje materijo v svetu, prav tako v sebi. Osnovna zahteva je torej, da vlada v človeku duhovnost in ne živalsko. To bi bilo ponižanje človeka na stopnjo, ali bolje: pod stopnjo živali. Nižje služi višjemu, zato je tudi telo v službi duha, ne sme mu biti v oviro in v škodo. Iz tega pa sledi cela vrsta нравnih zahtev, ki jih poznamo. Vemo zdaj, da je vodstvo duha nad strastmi, nagoni, čutno uživanjaželjnostjo zahteva človeške narave. Človek je res človek, če se obvlada.

Človek pa ni dvoje: telo poleg duše, marveč je oboje povezano, združeno v eno enotno bitje. Ni duh nekako na vrhu človeka, marveč je ves človek

prežet z njim. Vse oživlja duhovna duša, tudi telesno rast in čutno življenje. Tudi iz tega vzroka je vse življenje pod vodstvom duha. Um se **posluhuje** čutnega spoznanja, ko misli. Kar vidi, o tem more razmišljati; če misli o višjem (n. pr. o Bogu), to višje spoznava iz čutnih stvari in, kar spozna, izraža v čutnih podobah (n. pr. Bog je „velik“). Nizkotna predanost čutom ovira polet duha. Nebrzdane strasti ovirajo voljo. Zdravje telesa vpliva dobro na duhovno delovanje. Duhovna radost se prelije v čutno veselje in se opazi na obrazu. Vse je med seboj **povezano**. S tem pa dobi tudi telo posebno vrednost, ki je živalsko telo nima: je **orodje duha in izraz duha**. To sodelovanje z duhom, služba duhu v v nekem oziru telo **poduhovi** in tako dobi ves človek nek duhovni značaj. Zato je tudi ne-človeško, če telo neče služiti duhu, in mu je **oviro**, če duhovno delovanje **onemogoča**, ga ubija.

Po duhu, umu in volji, je človek **podoba božja**. Vse druge stvari na svetu so le **skled božja, ne pa podoba**. Kažejo, da so od Boga, niso pa Bogu podobne. Le človek ima um in voljo skupno z Bogom. Seveda sta božji um in volja neskončno popolnejša od človeškega. A po bistvu sta **isto** kot človeški um in volja: duhovni zmožnosti. Še več: človeški duh je **podoba božjega** tudi po neki brezmejnosti. Naš um **more** samo po sebi spoznavati vse: telesna bitja, duhovna, celo Boga samega. Nobeno bitje ni zaprto za njegovo spoznanje. Enako velja za voljo: volja **more** hoteti vse in vsako dobrino, tudi Boga. Je celo v njej **nenasitno hrepenenje** po vsem in najvišjem dobrem. V tem je človek **podoba božje neskončnosti**. A spet **le podoba**: ker Bog dejansko vse spozna in vse ljubi, a človek dejansko spozna in doseže le **majhen del**, tega, kar sam po sebi **more**. Še več: Bog **spoznava in ljubi sam sebe**, in človek **spoznava in ljubi Boga**. Torej je najvišje človekovo delovanje **isto** kot delovanje v Bogu. Ni ta podobnost **nekaj nadvse velikega?** Končno je človek **podoba božja** tudi v neodvisnosti, v svoji svo-

bodi, ki je tolikšna, da je niti Bog ne more siliti, tako strašno neodvisna, da se more celo od Boga samega odvrniti. Redko morda mislimo na to svojo podobnost v Bogu, a reči moramo, da je prav v tem **končna naravna človekova veličina**. Po tem je zares „**krona stvarstva**“.

Mislimo kdaj na to, da smo **podoba božja**, da smo **najbližji in najpodobnejši Bogu** že po naravi, kadar **ga spoznavamo in ljubimo**, in da odpademo od svoje narave, kadar odpademo od Boga.

Vemo, da smo **ustvarjeni od Boga** in za Boga, zdaj vemo tudi, da smo **podoba božja**. Od Boga smo in On nas vzdržuje vsak trentuek; iz nič nas je ustvaril in brez Njega pademo v nič. Le ob Bogu vzdržimo. Svet, ki se ne ozira na Boga, pada v nič, s tem v strah in obup. **Za Boga smo**, in „nemirno je naše srce, dokler ne počije v Tebi, o Bog“ (Sv. Avguštin). Zdaj še bolj razumemo **oni človekov nemir**, ki smo o njem govorili. Ko človek **nenasitno hrepeni** po uživanju dobrin, ko ga nobena dobrina ne more nasititi, ne ve, da hrepeni po Bogu in da le v njem more najti srečo. Najde jo le, če je res v spoznanju in ljubezni do Boga **božja podoba**. S tem najde pa tudi svojo **najvišjo naravno popolnost**, s tem izoblikuje v sebi **pravega — človeka**.

Človeka torej ni mogoče **umeti brez Boga**. Tudi **živeti** ne more kot človek, t. j. **človeško**, brez Boga: življenje ima svoj izvor v Bogu, je izoblikovanje in izpopolnjevanje božje podobe in je pot k Bogu.

Kdor drugače živi, **ne živi kot človek**.

Le takšno pojmovanje človeške narave more biti **začetek človekove resitve** iz današnjega stanja propadanja in obupa.

Tak je osnovni nauk krščanske in vse resnične filozofije o človeku. To mora biti tudi naše **prepričanje in — življenje**.

Tak je človek že po svoji naravi, **kaj šele dvignjen v nadnaravni red!**

A že o tem velja Sofoklejeva beseda: „**Mnogo velikega biva, a nič ni večjega kot človek**“ (Antígona).

Stopil bom k oltarju božjemu...

ZORA PIŠČANEC

Žitna polja že rumenijo in vinske gorice, odete v zelenje, ponujajo soncu komaj izoblikovane jagode. V gozdovih dehte ciklame in travniki so vsi posuti z marjeticami.

Vsa vas je razgibana. V slovesnem pričakovanju pritrkujejo zvonovi. Njihova melodija se razliva v dehteči večer, čez travnike in polja in sega do bližnjih vasi, da ljudje zavzeti prisluhnejo: „Saj res, nova maša bo!“

Dolgo v noč se razlega na vasi pesem fantov in deklet, ki pleto vence, postavljajo mlaje in slavoloke. Vsi so radostnih in žarečih obrazov, saj to je tudi njihov praznik. Še včeraj, se je razposajeni otrok igral z njimi na vasi, jutri bo že stopil pred Gospodov oltar... Njegov dom ob koncu vasi je reven in majhen, a je kljub temu preživel osem otrok. Najstarejši izmed njih je Mirko — novomašnik. Dolga in težavna so bila leta študija: osem let gimnazije, štiri bogoslovja. Oče in mati to dobro vesta. Bile so slabe letine, nesreče pri živini, bolezen in končno še vojna, ki jim je ugrabila dva sina, močna kot hrasta in očetova največja opora pri delu.

Mati na skrivaj briše solze veselja, medtem ko neumorno hiti za svojim delom. Vse vidi, vse nadzoruje in sprejema sosedo, ki ji prinašajo najžlahtnejše darove svojih polj in shramb.

„Lahko si ponosna, Ana, ko imaš takega sina! Vsa vas je srečna, da se vrača naš Mirko — novomašnik!“

Mati jim ne zameri, da si že sedaj lastijo njenega Mirka, saj dobro razume poslanstvo duhovnika.

Dekleta v izbi likajo novo avbo. Vsak prosti čas so uporabile, da so jo izdelale. Sedaj je pred njimi snažno bela in dovršeno lepa, da se njihovi rožnati obrazi kar sami razlezejo v smehlaj. O, za Mirka ni nobena stvar predragocena.

Najmlajša dečka tekata iz sobe v kuhinjo pa spet na dvorišče, kjer oče pripravlja prostor za slavnostno kosilo. Maršikaj bi rada vprašala, pa si ne upata. Oče je tako slovesno resen.

Njihov Mirko se bo pod noč pripeljal z avtom. To sta zvedela od strežnikov v cerkvi. Sedaj sta že vsa nestrpna, čeprav je sonce še visoko.

*

Mirko preživlja v mali kapeli zadnje ure svojega semeniškega življenja. Za njim so mladostna leta, lepa, prelepa v soncu in viharju; pred njim v nedogled se razpotezajoča polja dela, žrtev in odpovedi... Njegovo srce trepeta. Mlad je še, skoro še otrok, pa bo že jutri stopil pred ljudi, da jih bo učil, vodil in tolažil. Spremljal jih bo skozi življenje, postal živi del njih samih. Za vsakega bo nekoč dajal odgovor pred Bogom.

Mirko čuti vso težo odgovornosti svojega poslanstva. Sam bi ga nikdar ne zmogel. „Niste vi mene izbrali, jaz sem vas izbral!“ Jezusove besede ga tolažijo. Tudi apostoli so bili boječi in negotovi, preden so nastopili pot med množice. Pa je prišel sveti Duh in jih opogumil.

„Mirko, avto je že tu,“ ga pokliče njegov prijatelj Slavko. Od prve gimnazije pa do danes sta skupaj delila vse lepe in težke ure študentskega življenja. Sedaj je duhovnik tudi on.

Z naših slovenskih novih maš: Simbol duhovnikovega življenja — križ, žitno klasje in mašna knjiga

Mirko se dvigne. Še zadnjič se zahvali Jezusu, še enkrat ga poprosi blagoslova na novo pot.

Lep večer je. Mesto je že za njimi. Daljne gore žare v poslednji zarji.

„Slavko, naše gore.“ Nekaj neskončno otožnega je v Mirkovem glasu.

Oba se zamislita. V duši jima vstajajo spomini . . . Gore in čista mladost, to je lepota, ki je ves svet ne premore lepše. V svetlih očeh jima gori domotožje. A le za hip. Vse, kar sta na tistih gorah sanjala, se bo sedaj uresničilo. Vodnika bosta postala mnogim na strmi poti življenja.

„Gospod Mirko.“ Avto se ustavi.

Fantje in dekleta so iz bližnje vasi. Na mah je avto poln cvetja. In tako gre dalje od vasi do vasi. Kdo bi ne poznal gospoda Mirka? Ni bilo praznika, da bi ga on ne poživil s svojim toplim petjem, ni bilo izleta, da bi se mu ne pridružil. Sedaj je duhovnik, in bolj njihov kot kdajkoli.

Ves v cvetju in zelenju prispe avto v domačo vas. Belo oblečena deklica ga s srebrnim glasom pozdravi. Pesem pevec se mogočno dvigne v poletni večer.

V cerkvi ga pričakuje sivolasi gospod župnik. Solze veselja tečejo po njegovem razoranem obrazu, ko seže v roko Mirku novomašniku, včeraj še razigranemu strežniku.

Gospod Mirko podeli prvi blagoslov svojim ljudem. Vsi se zavedajo velike vrednosti novomašniškega blagoslova. Globoko sklenjeni se z vso pobožnostjo prekrižajo.

Noč je, ko spremljajo pevci gospoda Mirka na njegov dom.

„Oj hišica očetova, Bog živi te!“ Gospod Mirko je bled ganotja. Če bi bil sam, bi se razjokal, tako valovijo čustva in spomini v njem.

„Mama!“ več ne more izreči. Presrečna mati ihti v njegovem naročju. Za njo prejmejo novomašniški poljub oče, sestri in najmlajša bratca. Te sreče ni mogoče popisati. Toda kljub temu, da jim je še sin in brat, čutijo neskončno razdaljo, ki loči njih revne ljudi od Kristusovega duhovnika. Vsi ga gledajo s spoštovanjem in občudovanjem. Ni razigrano vesel kot vedno, kadar je prihajal domov na počitnice. Nekaj svetniškega je na njegovem lepem obrazu.

Njegova mala dijaška sobica je urejevna kakor navadno. Na mizi ga pozdravi šopek rdečih nageljnov in rožmarina.

„Mama, to je tvoja pozornost. Za slovo, kaj ne?“ Mirko rahlo poboža rdeče cvete. „Odpoved . . . zate, moj Jezus, da bom lahko vse dal!“

Še gorijo zvezde na nebu, ko se oglasi

jutranja pesem zvonov. Tako slovesno ni-
so še nikoli peli. Kmalu oživijo vsa po-
ta in steze. Velika cerkev je premajhna
za vse.

Iz novomašniškega doma se razvije
sprevod. Gospod Mirko ni več bitje tega
sveta. Nebeška milina je razlita čez nje-
gov blede, zbrani obraz. Vsi ga gledajo
in blagrujejo starše, sestre in bratca, ki
ki stopajo za njim bolj s svetim spošto-
vanjem kakor s ponosom. Ob cesti ga
pozdravljajo mlaji, umetno izdelani sla-
voloki se bočijo nad njo. Slovesna pesem
zvonov se razliva čez travnike in v soncu
se blesteča polja.

„Zemljica, mati!“ Gospod Mirko jo
gleda, kakor da se mu je šele to jutro
razodela v vsej svoji lepoti in ne sluti,
da je on sam: danes najlepši cvet te
zemlje.

Cerkev se zasveti v soncu. Pred vrati
čakajo belo oblečeni otroci. Množica
umolkne. „Pozdravljen novomašnik!“ se
kot na srebrnih perutih dvigne v sončno
jutro nežni otroški glas.

Orgle zabučijo in pevci navdušeno za-
pojo pozdravno pesem. Novomašnikov
pogled je uprt v oltar.

„Glej, prihajam!“ moli v neskončnem
ganotju njegovo srce.

Sveta daritev se prične.

„Stopil bom k oltarju božjemu, k Bo-
gu, ki razsvetljuje mojo mladost!“ No-
vomašnikovo srce je ena sama radostna
pesem haležnosti in ljubezni. Večna bo
njegova mladost v Kristusu.

... V odpeved gre tvoja pot! Cvetje,
ki so ti ga danes nasuli na pot zakriva
le trnje... A ne boj se, vse boš pre-
magal. Kristus bo pri tebi in s teboj vse
dni...

Še mu odmevajo v srcu pridigarjeve
besede, ko njegove ustnice molijo tri-
krat Svetega. Njegova duša se utopi v
največjo skrivnost... Ni več reven otrok
te zemlje, Kristus sam je, ki izgovarja

Molitev orožje je naše edino,
ki onstran nas k Bogu popelje!
Odločno, radostno mi Njemu sledimo,
ki pot je, resnica, življenje!

Podati Ti hočemo svoje življenje,
neskončno usmiljeni Oče!
Olajšati dušno človeku trpljenje,
ki dolgo, oj dolgo že joče!

Odklonili radi smo čašo kipečo,
ki svet nam ponuja jo, zlato!
Nikoli ne bode nam to v nesrečo,
ker Oče povrača bogato!

Na delo zdaj težko, pa lepo mi pojd' mo,
pogumno v vinograd Gospoda!
Prepevajmo slavo do smrti mu voljno,
donečo od roda do roda!

Franbo

veličastne besede: „To je moje telo, to
je moja kri!“

Skozi solze zrejo domači posvečeno
hostijo v njegovih rokah.

„Gospod, nisem vreden...“

Z veliko nežnostjo obhaja novomaš-
nik prvič svoje drage domače. Največje
in najdražje plačilo je to, ki jim ga more
dati.

„Blagoslovi vas vsemogočni Bog, Oče,
Sin in Sveti Duh!“ Roke novomašnika
so razprostrte v objem. Danes šele je na-
stopil pot vodnika in pastirja, pa že čuti,
da so mu ovce tako drage, da bi zanje
dal življenje, če bi bilo treba.

„Mir s teboj!“ S tem zadnjim vošči-
lom novomašnika odhajajo ljudje srečno
na svoje domove. Največja sreča in bla-
ženost pa je v srcu novomašnika: sreča
Bogu in dušan darovane mladosti. V
odpovedi vsemu je od Boga vse prejel.

ODKOD TRPLJENJE ?

DR. FRANCE GNIDOVEC

Da je trpljenje splošna last vsega človeštva in vsakega človeka, ni mogoče dvomiti. Saj to vse človeštvo soglasno izpoveduje in toži nad svojo bolečino.

Ob tem se človeku vsiljuje vprašanje, odkod to trpljenje, se ozira po nje-ga viru. Človeštvo ob tem sanja o neki prvotni zlati dobi človeka, o nekem raji, kjer ni bilo nobenega zla, ne trpljenja, ne greha. Ali je ta zlata doba resnica ali le utvara in kako je človeštvo ta svoj paradiz izgubilo in zabredlo v začarani krog trpljenja, iz katerega ne zna najti izhoda?

V teh vprašanjih že nekaj slutiti in ugiba sam naš um; a zastoj se muči, da bi v tem prišel do popolne jasnosti in gotovosti. To nam daje razodeti nauk prave vere.

TRPLJENJE PRAVIČNEGA JOBA

Job, ki je bil bogat in spoštovan, zaradi svoje velike pravičnosti pač ni zaslužil in ni bil sam kriv vsega trpljenja, ki ga nanj kasneje navalilo in nam o njem govori sv. pismo. Povzročil mu je vse to hudobni duh.

Pred Boga stopi hudobni duh in govori nekako takole: „Kako ne bi bil Job dober in pravičen, ko ga pa obkladaš z vsemi dobrotami. A le malo se ga dotakni in prikrajšaj na tem, kar ima, pa se ti bo izneveril in te celo zaničeval.“ Bog na to dopusti hudobnemu duhu, da škoduje Jobu na premoženju in otrocih; res povzroči nesreče, ki Jobu uničijo vse premoženje in ugonobe sinove in hčere do zadnjega.

Pa se Job ni izneveril Bogu, ni ga preklinjal; celo hvalil je Boga: „Bog je dal, Bog je vzел; naj bo hvaljeno njegovo ime...“ Zato satan pred Bogom zahteva še večje oblasti nad Jobom, da bi ga mogel mučiti na telesu. Tudi to mu Bog dopusti. Vse telo je Jobu tako kmalu razdevala gnusna in mučna gniloba. V tem trpljenju je bilo še hujše to, da ga je še žena sramotila in so ga tudi prijatelji s svojimi očitki in nerazumevanjem bolj žalostili kot tolažili (Gl. Job 1, 6—2, 10).

Vse to tako veliko trpljenje je Jobu z božjim privoljenjem prizadel hudobni duh. Torej od njega, ki je naš najhujši sovražnik, nam more v našem življenju prihajati trpljenje, če Bog to dopusti.

Ni pa vse človeško trpljenje neposredno od hudobnega duha, kot so bile nesreče v Jobovem življenju. To gotovo ne! Saj Job tudi pred temi nesrečami kljub bogastvu in spoštovanju, ki ga je užival, gotovo ne bi bil prost vsakega trpljenja. Odkod pa je bilo tedaj to, vse tiste skrbi in bolečine, ki nujno spreraljajo življenje vsakega človeka?

To je trpljenje, ki je naravno našemu stanju, v katerem po grehu smo.

TRPLJENJE — ZARADI GREHA

Naši prvi starši so pred grehom živeli v „raju veselja“ in niso poznali nobenega trpljenja, nikake bolečine. Zakaj vse trpljenje razodeva človeku telesno življenje in mu pripravlja smrt. Adam in Eva pa sta bila tudi po telesu nesmrtna. Tako bi v sreči in nesmrtni.

nosti v raj u živeli še tudi mi, vsi njuni potomci, ko ne bi bilo greha, s katerim smo raj izgubili.

Torej je vse to zlo in trpljenje, ki nas v življenju tare, zaradi greha. A ni zato naše trpljenje nekaj nenaravnega, kot je nekaj nenaravnega greh; trpljenje ne kazni in ne kvari človeške narave, kot jo v resnici kazni in kvari greh. Zakaj nesmrtnost in srečo brez trpljenja v raj u je imel človek v raj u kot posebna darova božja, „mimonaravna darova“. To smo z grehom izgubili in nas je tako zajelo trpljenje in smrt, ki nam po naši naravi kot duhovno telesnim bitjim pripada.

TRPLJENJE — IZ NAŠE NARAVE

Vse, kar je telesno, se pod različnimi vplivi spreminja, propada. To velja tudi za človeka, v kolikor je telesno bitje. Telo človeku kot živo v neki dobi raste; a ko doseže najvišji razvoj, začne počasi propadati, se slabšati na škodo življenju. Ko ni več sposobno za življenjsko delovanje, tudi ni več njega, kar prav imenujemo „smrt“. Seveda ni ta vedno zaključek takega počasnega naravnega propadanja telesno primerno bivališče duši, ki se loči od sa, ampak more biti nenadna, „nasilna“, od posebnih hipnih močno škodljivih zunanjih vplivov, kot po strupu, rani, padcu, po vsem, kar more živo telo močno poškodovati.

Vse to je iz narave človeka kot telesnega bitja; v naši naravi je torej smrt in vse, kar do nje vodi. Ker pa vsako živo bitje hoče živeti, se ohraniti, mu vsako omejevanje in škoda na življenju pomeni muko in trpljenje. Posebej globoko čuti vse to naravno trpljenje človek, ker je želja po življenju v nas kot umnih bitjih še posebno živa in odpor proti smrti posebno hud. Bolečina in muka je za nas, kar nam od zunaj počasi življenje uničuje ali

more uničiti — mraz, vročina, rana, udarec... Podobno bole človeka življenjsko nevarni vplivi od znotraj: lakota, žeja, boleznj... .

Po vseh teh življenju škodljivih vplivih v telesu vedno umiramo, vsak dan bolj umiramo in ob tem trpimo, nas vse bolj boli. Ta bolečina ni samo telesna, kot v živali, ampak v nas kot čutno duhovnih bitjih prehaja tudi v vso duševnost, kjer povzroči svoje vrste trpljenje: strah pre smrtjo, skrb, žalost, potrtnost. Kako rado nam to telesno trpljenje in umiranje ovira polet duše, in tudi njo napolnjuje z bolečino.

In če gledamo človeka po njegovi duševnosti, kako naravna je tista v sedanjo njegovo naravo globoko položena bolečina, ki je iz vedno neutešene, nepremagljivega gnanja za srečo, popolno, neomejeno srečo. Človek tako živo čuti, da nima tu, po čemer z vsem bitjem hrepeni, kar bi ga moglo do sitga osrečiti.

Če ga gledamo kot celoto, vidimo, da je človek duh in telo. To je njegova „narava“. Koliko mora trpeti prav zaradi tega spora med duhovnostjo in telesnostjo, ki je v njem. Vse življenje je v njegovem srcu boj med višjim stremljenjem po plemenitem in vzvišenem in nižjim teženjem po čutno prijetnem in sladkem ne glede na določeni pravni red.

Ze iz njegove narave je tedaj v življenju človeka raznovrstno trpljenje, da upravičeno ugotavlja Job: „Boj je človekovo življenje na zemlji; njegovi dnevi so kakor dnevi ddninarja“ (Job 7,1). „Človek, rojen iz žene, živi malo časa in je poln bolečin“ (Job 14, 1).

Vsega tega trpljenja je bil prvi človek v raj u po posebnem božjem daru obvarovan. V njegovem telesu ni bilo kali smrti; ničesar ni bilo ne v njem samem ne zunaj njega, kar bi mu moglo razdirati življenje in povzročati

trpljenje. Poznal je le zadovoljstvo in veselje.

Z grehom je bil človek iz raja izgnan in je darove prejšnje sreče izgubil. Zadelo nas je vse trpljenje, ki nam po naravi pripada.

TRPLJENJE — IZ GREHA

Vse človeško trpljenje je zaradi greha in bi ga brez greha ne bilo. Ima tedaj po svojem namenu značaj kazni. Ni pa vse trpljenje po svoji naravi iz greha; je mnogo zla in trpljenja, ki je pač iz nepopolne človeške narave, je naravno, kot je to, ki smo ga pravkar omenjali.

Je pa poleg tega naravnega še posebne vrste trpljenje, ki ne izhaja iz človeške narave kot take, ampak je prav iz greha in vedno z grehom združeno. To je prav najhujše naše trpljenje v tem stanju grešnega človeštva.

Majhno je vse trpljenje iz nepopolnosti človeške narave v primerj s trpljenjem, ki ga naši grehí nalagajo, lastni ali tuji. Koliko je trpljenja iz bolezni, ki so iz grehov, lastnih ali prednikov; koliko je spet v človeku trpljenja in grešnega poželenja, ki ga je greh raznetil; kako ga muči spet zaradi grehov pekoča vest...

Sam si vsak z grehom samo nesrečo in trpljenje na glavo koplje, kakor se mu morda prej greh predstavlja v vabljivi in osrečujoči luči. Pa naj bi se po drugi strani človek greha še tako varoval, bil največji svetnik, trpljenju kot žrtev tujega greha nikdar ne uide. Sovraštvo, krivica, laž... se kot umazana poplava greha, ki pogreza tudi najbolj nedolžna srca v toliko trpljenje. Kako te boli, ko te obrekujejo, ko doživiš kakršnokoli krivico, ko se nad teboj razbesni sovraštvo! Koliko solza in krvi je skozi vso zgodovino razlival nad človeškim rodом greh.

Greh vedno rodi nesrečo in trplje-

nje. „Videl sem, da tisti, ki delajo zlo, sejejo bolečine in jih žanjejo in poginjajo ob enem božjem dihu in jih uničuje dih božje jeze“ (Job 4, 8). „Hudobnež bo vedno v temi; njegove potomce bo požrl ogenj in sam bo poginil“ (Job 15, 30).

NAŠE TRPLJENJE IN HUDOBNI DUH

Najhujši sovražnik človeka je bil in vedno ostane hudobni duh. Srečo, ki jo je človek užival pred grehom, mu je zavidal in ga zapeljal v greh in z njim v nesrečo in vse trpljenje, ki človeka v tem življenju tare. Seveda je zadnji in glavni namen tega najhujšega našega sovražnika nam po grehu vzeti največjo srečo večnega zveličanja in nas privedi v najhujše in večno trpljenje pogubljenja. To je prav najhujše njegovo sovraštvo, prav hudičevovo sovraštvo.

Tako je vsega človeškega trpljenja, ki je zaradi greha in glavni del tudi iz greha, vsaj posredno kriv hudobni duh, ki je človeka v greh zapeljal. „Po zavisti hudobnega duha je prišla smrt na svet“ (Modr 2, 24). „Po grehu je prišla na svet smrt“ (Rim 6, 12) in vse trpljenje človeka, ki smrt pripravlja.

Toda s to zmago nad človekom v prvem njegovem grehu vloga hudobnega duha v življenju in trpljenju človeka ni končana, marveč se nekako šele začne. Prav s tem porazom je človek padel v neko „ujetništvo pod oblastjo njega, ki je imel odtlej oblast nad smrtjo, to je hudiča“ (Hebr 2, 14; trid. konc.). On je odtlej „vladar tega sveta“ (Jan 14, 30), „bog tega sveta“ (2 Kor 4, 4). Res je Kristus z odrešenjem njegovo oblast nad človekom strl, s svojo „smrtjo je zrušil tistega, ki je imel oblast nad smrtjo, to je hudiča“ (Hebr 2, 14), je „vladarja tega sveta izgnal“ (Jan 12, 31) in nas

Pogled z Dobrača na Mangart

Je s tem Bog „otel iz oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina“ (Kol 1, 13). Vendar z božjimi privoljenjem hudobni duh nad človekom v tem stanju preizkušnje še vedno ina neko oblast in mu more v svojem sovraštvu hudo škoditi. Na različne načine skuša človeka zapeljati v greh, da bi ga pogubil, kar je v njegovem sovraštvu do človeka glavni njegov namen. Naš nasprotnik „hudič hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl“ (1 Petr 5, 8). Po grehih je tedaj ta zapeljivec kriv tudi tolikega našega trpljenja, ki ga greh rodi, trpljenja, ki je iz sovraštva, laži, jeze, nevoščljivosti, nečistosti, lakomnosti, požrešnosti, trpljenja pekoče vesti...

More pa hudobni duh z božjim privoljenjem človeku tudi naravnost povzročiti zlo in trpljenje, nesrečo, bolezen. Prav to tako jasno priča Jobova zgodba in isto izpričuje sveto pismo tudi na drugih mestih. Zato po navodilu Cerkve molimo, da „ga Bog ukrodi“ in prosimo sv. nadangela Mihaela, naj „nas brani v boju zoper zlobnost

in zalezovanje hudega duha“ in naj „satana in druge hudobne duhove, ki hodijo v pogubo duš, z božjo pomočjo v pekel pahne“ (Mol. po sv. maši). Zato Cerkev proti vplivu hudobnega duha blagoslavlja in zarotuje. Seveda ne moremo videti in vedeti za gotovo, kdaj in v koliko je zlo in trpljenje v človeštvu v našem življenju po posebnem vplivu hudobnega duha.

Sv. pismo tudi kaže primere, ki so bili v času Kristusovega življenja pogostni, kako more hudobni duh človeku škoditi in povzročiti posebno trpljenje z obsedenjem, ko se njegovega telesa polasti, da po njem dela podobno, kot bi on bil njegov gospodar in njega duša, ali ga vsaj v njegovem zdravem življenjskem delovanju ovira.

Za vsem zlom in trpljenjem se v ozadju kaže greh in hudobni duh. Tako je res vse to neizmerno trpljenje človeštva iz nekega prvotnega prekletstva nad človekom. A trpljenje samo nam ni prekletstvo, ampak nam more biti in naj bo po božji zamisli v blagoslov in rešitev.

OBREZOVANJE GOSPODOVO

DR. MIRKO GOGALA

„In ko je bilo dopoljenih osem dni, da bi bil obrezan, so mu dali ime Jezus, kakor je bil imenovan po angelu, preden je bil spočet“ (Lk 2, 21)

Po judovski postavi je vsak deček osmi dan po rojstvu moral biti obrezan (1 Moz 17, 12). Ker se je Kristus kot naš Odrešenik in Učitelj hotel „v vsem izenačiti bratom“ (Hebr 2, 17), se je moral podvreči tudi temu obredu.

Pomen obreze pri Judih

Obreza je bila vidno znamenje zaveze, ki jo je Bog sklenil z izraelskim ljudstvom (1 Moz 17, 9—11). Z obrezo je bil otrok slovesno priznan za potomca Abrahamovega in priključen je bil izvoljenemu ljudstvu in njegovi veri ter s tem ločen od vseh ostalih narodov.

Dosledno temu je z obrezo sprejel nase Mozesovo postavo z vsemi njenimi pravicami in dolžnostmi. Vsak namreč, „kdor se da obrezati, ... je dolžan vso postavo spolniti“ (Gal 5, 3). Če je postavo prelamljal, je bila obreza zanj znamenje božjega prekletstva (prim. Rimlj 2, 25; Gal 3, 10). Če pa jo je spolnjeval, mu je bila poroštvo, da bo deležen božjega blagoslova in božjih obljub, od katerih sta bili najvažnejši obljuba številnega potomstva in pa obljuba Mesije.

Zunanja obreza na telesu je bila podoba duhovne obreze srca (prim. Moz 10, 16; 30, 6; Rimlj 2, 28—29) in s tem znamenje notranjega zatajevanja poželjivosti. Bila je dalje zakrament Stare zaveze, pri kateri se je zaradi ve-

re v bodočega Mesijo izbrisal madež izvirnega greha.

In pri obrezi je končno vsak dobil svoje ime (prim. 1 Moz 1, 5; 21, 3 sl.; Lk 1, 59).

Z obrezo je torej otrok slovesno začel svoje družbeno življenje. Od tedaj naprej je imel popolno pravno osebnost tako v civilnem kakor tudi v verskem redu. Obreza je bila torej nekaj takega kot naš krst, ki ne samo da nam odpusti izvirni greh, ampak nas tudi včleni v mistično telo Kristusovo, ki je Cerkev, in nam naloži vse obveznosti krščanske vere in morale. Zato pravi sv. Pavel, da je obreza podoba krsta (prim. Kol 2, 11; Flp 3, 3).

Zakaj je tudi Kristus hotel biti obrezan?

Kristus je bil sam po sebi izvzet od postave obrezovanja. Kot učlovečeni

Bog je bil namreč zakonodajalec in poglavar tudi stare zaveze. Zato ni bil vezan na svoje lastne zakone, kot je to pozneje sam večkrat izrečno poudaril (prim. Mt 12, 8; 17, 25). To pot se je podvrgel postavi samo zato, ker je sam hotel. In storil je to iz naslednjih razlogov:

Najprej nam je Kristus s svojo obrezo dal nov dokaz za resničnost svoje človeške narave na sploh in še posebej za svojo moško telesnost; kajti obreza se je mogla izvršiti le na moškem udu. Gospod si tega ni štel v nečast. Prepričan nas bi rad, da res hoče v vsem biti kot eden izmed nas. V ničemer razen v grehu ni hotel biti izjema (prim. Hebr 4, 15). Zato si je privzel človeško naravo, domovino in narodnost, določeno vero in ime. Zlasti je imel namen, izkazati se za resničnega potomca Abrahamovega. Drugače bi ga Judje kasneje na noben način ne mogli priznati za Mesijo, ki je po božji obljubi moral biti izbran izmed Abrahamovih sinov (prim. Rimlj 9, 5).

Dalje je Gospod s svojo obrezo hotel počastiti starozavezno postavo, ki je bila kažipot h Kristusu, ali kakor pravi sv. Pavel: „vzgojiteljica za Kristusa“ (Gal 3, 24). Obvezal se je s tem, da bo spolnil in dopolnil vso postavo, kar je storil na najbolj vzvišen način. Ne samo, da je v celoti izvršil vsa njena določila, ampak je tudi uresničil vse njene podobe in obljube. Zaslužil nam je milost, da smo z njeno pomočjo tudi mi lahko kos postavi, in sprejel je nase vso odgovornost za vse prestopke, ki so jih in jih še bodo proti postavi zagrešili vsi ljudje, njegovi bratje. Tako nas je „Kristus... odkupil iz prekletstva postave, ker je zaradi nas postal prekletstvo“ (Gal 3, 13). In pri obrezovanju so ga zadeli prvi udarci tega prekletstva. Prelil je za nas prve kaplje svoje božje Krvi in tako v temelju že

sprejel nase žrtveniško smrt kot naš Odrašenik. Te prve kaplje presvete Krvi so bile zagotovilo njegove pripravljenosti za trpljenje; so bile kot grozeča zarja na nebu njegove mladosti, ki je napovedovala prihod silnih viharjev in strahotnih neviht; so bile kot uvod v veliko dramo križa, v kateri je moral darovati in žrtvovati vse svoje življenje in prelitati svojo Kri.

Končno je Kristus sprejel obrezo, da bi bili „v njem... tudi (mi) obrezani in obrezo, ki je ne izvrše roke“ (Kol 2, 11; prim. Rimlj 2, 29). Pridobiti nas je hotel za duhovno obrezo, za resnično obrezo srca, ki obstoji v zatajevanju čutnosti in poželjivosti. Saj je ravno zato prišel na svet, da prav na globoko „obreže“ našo spolno poželjivost kakor tudi vse druga neurejena nagnjenja: „poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja“ (1 Jan 2, 16). In ker je zunanja obreza podoba obreze srca, je Kristus pri obrezovanju nastopil pred ljudmi kot grešnik, ki mu je tudi potrebna duhovna obreza in odpuščanje grehov, in nam tako zapustil prekrasen zgled ponižnosti.

Kje in kako je bil Kristus obrezan?

Ker sv. Luka to vprašanje molče preide, zato o stvari ne moremo vedeti nič gotovega.

Kar se tiče kraja, menijo nekateri, da je bil Kristus obrezan v isti votlini, kjer je bil rojen. Vendar je bolj malo verjetno, da bi sv. Jožef po odhodu pastirjev ne poiskal kakega bolj primernega bivališča. Zato je najbrže bil obrezan v hiši, ki je po rojstvu Gospodovem svetj družini služila za stanovanje, podobno kakor je bil tudi predhodnik Janez Krstnik obrezan na očetovem domu (prim. Lk 1, 59). Zopet drugi pa trdijo, da se je obrezovanje moralo izvršiti v sinagogi.

Pa, naj je že bilo obrezovanje na katerem koli kraju, vedno je moralo biti

Pomlad.

Pojo in sončen vrt...

Zaprli sem okno in zagrnili.

Žgi, hlad,
samota, smrt!

Od pokore strt
bogati
se bom v življenje vrnil.

Stanko Jancžič

pri obredu navzočih najmanj deset prič. Za to priliko so pripravili dva častna sedeža. Na enega se je vsedla glavna priča, ki je bila otrokov boter. Drug sedež pa je bil prihranjen za preroka Elijo, ki je po ljudski veri bil navzoč pri vsakem obrezovanju. Delavec obreze, ki je bil lahko tudi sam otrokov oče ali včasih celo mati, je obred izvršil s kamnitim nožem (prim. 2 Moz 4, 25) izgovarjajoč naslednje besede: „Blagoslovljen bodi Gospod naš Bog, ki si nas posvetil s svojimi zapovedmi in nam dal obrezo.“ Otrokov oče pa, ki je moral biti vedno navzoč, je odgovoril (kadar ni on sam dajal obreze): „Blagoslovljen bodi Gospod naš Bog, ki si nam dal, da smo tega otroka vpeljali v zavezo našega očeta Abrahama.“ In nazadnje so vsi navzoči odgovorili: „Naj živi ta, ki si ga izbral za sina.“ Na koncu vsega pa je bila gostija.

Tako nekako je moralo biti tudi pri obrezovanju Gospodovem.

Dalji so mu ime Jezus

Ker je Bog ob postavitvi obreze sprejmenil ime Abrahamu in njegovi ženi Sarí (1 Moz 17, 1—15), je prišlo v navado, da so na dan obrezovanja otroku dali ime. Tudi božje Dete je ob tej priliki dobilo svoje ime Jezus.

Nebeški Oče sam je izbral to ime

svojemu Sinu in ga po angelu naznanil Mariji (Lk 1, 31) in Jožefu (Mt 1, 21), ki mu ga je kot njegov rednik nadel pri obrezovanju.

Ime Jezus pomeni: Bog je zveličanje, ali krajše: Zveličar, Odrašenik. Zato odlično in krepko izraža naravo in bistvo kakor tudi poslanstvo učlovečenega Boga, ki je prišel na ta svet, da „bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov“ (Mt 1, 21). Okoliščine, v katerih je to ime dobil, pa nam jasno povedo tudi način, kako bo Kristus svoje veliko poslanstvo izpolnil. Le v Krvi je dobil svoje ime, le po Krvi bo postal odrašenik vseh ljudi.

Za nas je ime Jezus pravi zakramental, to se pravi, vir premnogih milosti v življenju in smrti; je zagotovilo za popolno uspešnost naših prošnja in molitev: „Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“ (Jan 16, 23); je poroštvo našega zveličanja: „zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mogli v njem zveličati“ (Apd 4, 12).

Za Gospoda samega pa je njegovo ime preslavno plačilo za tako težavno delo odrašenja. Saj se je „ponizal... in bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik prizna, da je Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta“ (Flp 2, 9—10).

Zato pobožno častimo ime Jezusovo (Litanijske presvetega imena Jezusovega) in prosimo Gospoda, kakor nas uči sveta Cerkev, naj on sam to pobožnost v nas ohranja in vedno bolj pogloblja: „Daj nam, Gospod, da vedno v sebi ohranimo strah in ljubezen do tvojega svetega imena, ker nikdar ne nehaš voditi teh, ki jih utrdiš v stanovitnosti svoje ljubezni“ (molitev po litanijah).

PREROK ELIJA

BORIS KOMAN

Po Salomonovi smrti je bilo izraelsko ljudstvo razdeljeno v dve kraljestvi. Severno se je imenovalo izraelsko, južno pa judovsko. V severnem so vladali kralji iz različnih rodbin, v južnem pa Davidovi potomci. Najbolj žalostne so bile razmere v severnem izraelskem kraljestvu za časa vlade kralja Ahaba. Ta je pod vplivom svoje žene Izabele, ki je bila poganka iz Sidona, vpeljal češčenje malika Baala, kateremu je sezidal v Sihemu tempelj (3 Kralj 16, 30—33). Ljudstvo je bilo v resni nevarnosti, da se popolnoma izneveri pravemu Bogu. To pa ni bilo v božjih načrtih. In za doseg svojih načrtov ima Bog tisoč možnosti. Izbere pa tisto, ki se mu najbolj prava zdi. Da reši vero izvoljenega ljudstva, mu je pošiljal može, ki so ga s svojo neomejeno vero v Boga opominjali k spolnjevanju božjih zapovedi, neustrašeno svarili pred grehi, napovedovali kazni, tolažili v trpljenju ter odkrivali prihodnje dogodke, zlasti o Odrešeniku. Imenovali so se preroki. Za časa Ahaba je Bog za to poklical izrednega moža, ki ga je zato prej dobro pripravil, dasi o njegovi mladosti ne vemo ničesar. Ime mu je bilo Elija.

ELIJA NASTOPI SVOJO SLUŽBO

Ker je pohujšanje kralja Ahaba že začelo rušiti pravo vero med ljudmi, je Elija na božji ukaz pogumno stopil pred kralja in mu rekel: „Kakor resnično živi Gospod, Bog Izraelov, ne bo rose ne dežja v teh letih, dokler jaz ne rečem!“ (3 Kralj 17, 1). Kralj, kakrščen je bil, ni mirno poslušal te pret-

nje človeka, ki ga nikakor ni poklical predse, ampak je razjarjen Eliju streigel po življenju. Bog seveda nikakor ni hotel, da se njegovemu zvestemu služabniku kaj zgodi, posebno ne, preden ne izpolni svoje naloge. Zato mu je ukazal, naj izgine izpred kraljevega obličja proti vzhodu in tam naj se skrije pred kraljevo jezo v planinskem potoku Karith. „Tam boš pil iz studenca in krokarjem sem naročil, da ti bodo tja nosili hrane“ (3 Kralj 17, 34).

Za božjega služabnika se je tako začela trda pot božjih ukazov. Pa Elija ne godrnja, ne izgublja poguma, ampak zapusti svoj dom z urejenim življenjem in postane brezdomec za Boga. Verjame, da ima Bog vso pravico razpolažati z njim kot z vsako stvarjo, tudi s človekom. Živi v strugi potoka, navezan le na to, kar so mu donášali krokarji. Končno pa je usahnil še studeneč in Elija je ostal brez pitne vode. Tako ga je Bog pripravil na velike stvari.

MOŽ TRDNE VERE

Na božji ukaz je odšel v sidonsko mesto Sarepto in se tam naselil. „Zakaj že sem določil, da bo tam neka vdova skrbela zate“ (3 Kralj 17, 9). To je bila vsa obljuba Gospoda Boga. Elija pa je šel zaupajoč le božji besedi, čeprav ni poznal ne kraja, ne žene. Zakaj jasno mu je bilo, če reče Bog, se bo zgodilo.

Ko je prišel do Sarepte, je res pri mestnih vratih srečal vdovo, ki je nabirala drva. Poklical jo je in ji rekel: „Daj mi piti kozarec vode.“ In ko jo je šla žena iskat, je zaklical za njo: „Pri-

nesi mi še, prosim, grizljaj kruha.“ Preprosta in skromna prošnja, pa velika za ubogo ženo, ki mu je odgovorila: „Kakor resnično živi Gospod Bog, nimam več kot pest moke v loncu in malo olja v vrču. Glej, ravno sem nabrala malo suhljadi, da ga spečem zase in za mojega sina, da jo jeva in potem bova umrla od lakote“ (3 Kralj 17, 11). Uboga žena, pa tudi ubogi mož božji, Elija, ki mu je Bog prerokoval tako revno gospodinjo! Pa Elija se ni dal znesti verujoč, da bo Bog tudi sedaj našel način, da izpolni svojo besedo. Zato reče brez oklevanja ženi: „Ne boj se, pojdi in stori, kar si rekla. Toda najprej speci iz te moke hlebček zame in mi ga prinesi, potem pa ga boš naredila še zase in za sina. Zakaj tako pravi Gospod Bog Izraelov: ‘Ne bo zmanjkalo moke v loncu in ne olja v vrču, dokler Gospod ne bo poslal dežja na zemljo.’“ In žena je šla in storila, kakor ji je rekel Elija. In jedel je Elija, ona in vsa hiša. Od tistega dne ni zmanjkalo nikoli moke v loncu in ne olja v vrču, kakor je obljubil Gospod po Eliju.

Potem je pa zbolel sin te gospodinje in umrl. Žena je vsa žalostna očitala Eliju: „Kaj sem ti storila, božji mož? Si prišel v mojo hišo, da obnoviš spomin na moje grehe in si mi v kazen zanjé vzel sina?“ Elija pa žalostni materi ni zameril, ampak ji je rekel: „Daj mi sina!“ In ga je odnesel v podstrešje, kjer je stanoval in ga položil na svojo postelj. Potem pa je klical Gospoda Boga: „O Gospod, moj Bog! Še tej vdovi, ki me vzdržuje, kakor more, si prizadejal, da si vzel sinu življenje!“ Potem se je vlegel trikrat nad otrokom in klical k Bogu: „Gospod, moj Bog! Prosim te, da se vrne duša tega dečka v njegovo telo.“

Bog ni osramotil vere Elijeve, pa je uslišal njegovo prošnjo in deček je oži-

vel. Potem pa je Elija vzel dečka in ga izročil materi. „Tu imaš svojega sina živega.“

PREMAGA BAALOVE SVEČENIKE

Gospod Bog je odločil, da je zadosti preizkušnje za nezvesto ljudstvo in je sklenil končati z lakoto zaradi suše, ki je trajala že četrto leto. Pri tej odločitvi naj mu spet služi Elija, kateremu je rekel: „Pojdi in se predstavi Ahabu, zakaj hočem poslati dežja na zemljo“ (3 Kralj 18, 1). Elija je bil takoj Bogu na razpolago in je šel h kralju. Lakota je tedaj v kraljestvu dosegla že tako mero, da je šel sam kralj s svojim oskrbnikom Abdijem iskat krme za konje in živino. Na tega Abdija je naletel Elija na poti h kralju. Ta mož mu ves preplašen razodene, da ga kralj Ahab še vedno išče, da se mu jeza še ni polegla. Pa Elija se ni dal ostrašiti in odvrniti od svoje poti, goreč kakor je bil za izpolnitev božjih ukazov.

Ko ga je kralj Ahab zagledal, ga je nahnulil: „Si ti tisti, ki povzročáš nesrečo Izraelu?“ Elija pa mu je pogumno odgovoril: „Ne prinašam jaz nesreče Izraelu, ampak ti in hiša tvojega očeta, ker ste prezirali božje zapovedi in šli za Baalom in krivimi maliki. Pa pustimo sedaj to! Ukaži sedaj, naj se zbere pred menoj na gori Karmelu ves Izrael in tudi 450 Baalovih prerokov, katere vzdržuje Izabela.“

Kralj, ki je hotel obračunati z Elijem, se ni mogel ustavljati njegovi besedi in je zbral ljudstvo in preroke na Karmelu. Tedaj se je Elija približal ljudstvu in spregovoril: „Doklej boste še omahovali na dve strani? Če je Gospod Bog, ubogajte ga; in če je Baal, pojdite za Baalom.“ Ljudstvo pa ni odgovorilo besede. Pohujšanje kraljičinih svečnikov je povzročilo že veliko škodo med narodom. Zato je Elija znova rekel ljudstvu: „Sam sem ostaj od vseh Gospodovih prerokov, dočim je Baalo-

vih 450. Dajte nam dva vola. Oni naj si izberejo enega, naj ga razsekajo in položijo na drva, ognja pa naj ne zanetijo. Jaz bom pripravil drugega. Potem kličite vi svojega boga in jaz bom klical svojega Gospoda. Bog, ki bo odgovoril z ognjem, je pravi Bog. In vse ljudstvo je odgovorilo: „Dobro je tako!“

Začeli so Baalovi svečeniki in ves dan vpili k svojemu Bogu, pa je bilo vse zastonj. Ognja ni bilo.

Protiv večeru je Elija pripravil oltar iz 12 kamnov v imenu Gospodovem. Skopal je okrog oltarja jarek. Potem je dal oltar polit z vodo tako, da je napolnila jarek okrog njega. Ko je prišel čas daritve, se je Elija približal in poln žive vere rekel: „Gospod Bog, Abrahamov, Izakov in Jakobov, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov in jaz tvoj hlapec in da sem po tvoji zapovedi storil vse to!“ (3 Kralj 18, 36).

Švignil je ogenj z neba in povžil žgalni dar, drva in kamenje, pa tudi prah in vodo polizal. Ko je ljudstvo to videlo, je padlo na obraz in reklo: „Gospod sam je Bog.“ Na Elijev ukaz so potem pomorili Baalove svečenike.

Sedaj je prišel čas, da se Gospod usmili od lakote za svoje grehe trepetnega ljudstva. Elija je zaupajoč v božje usmiljenje kralju rekel: „Pojdi, jej in pij, zakaj že slišim šumenje velikega dežja, ki se bliža!“ Potem pa se je povzpел na vrh Karmela, položil svojo glavo med kolena in molil. Tako sedemkrat! In res je končno potegnil veter in je začel padati dež. Vsi so bili zadovoljni, le razkačena kraljica Izabela je prisegla Elju strašno maščevanje.

BEG V PUŠČAVO

Elija kraljice ni čakal, ampak je zbežal daleč na jug. Vsi naporji, posebno pa ta beg, ga je napolnil z malodušjem. Vlegel se je pod brinov grm in si zalelel smrti rekoč: „Sit sem že življenja, Gospod; vzemi si mojo dušo!“ (3 Kralj

19, 4). Na najbolj trdnega človeka lahko pridejo trenutki malodušja. Bog sam jih dopusti, posebno pri ljudeh njegovih velikih načrtov, da bolj občutijo svojo nemoč in lažje pripisujejo svoje uspehe Bogu. Da so lažje res orodje v božjih rokah. Bog Elija seveda ni zapustil kot nikogar. Njemu zvestega ne zapusti. Elija je trdno zaspal. Tedaj pa ga je zbudil angel Gospodov in mu rekel: „Vstani in jej!“ (3 Kralj 19, 5). Elija je pri svojem vzglavju zagledal kruh in kozarec vode. Na drug ukaz angelov „Vstani in jej, zakaj iti moraš na dolgo pot,“ se je Elija pokrepčal s to hrano in potoval 40 dni in noči, da je prišel na goro Horeb. Tukaj se mu je Gospod razodel in ga vprašal: „Kaj delaš tukaj, Elija?“ Elija mu je odgovoril: „Gorim gorečnosti za Tebe, Gospod vojnih trum; zakaj Izraelovi sinovi so zapustili tvojo zavezo, so razdrli tvoje oltarje, so poklali tvoje preroke. Ostal sem jaz sam in iščejo me, da me umore.“ Gospod pa mu je rekel, naj se vrne proti Damasku in mazili Elizeja za svojega namestnika. Elija je zvesto splnil Gospodov ukaz.

VZET V NEBO

Mera Ahabovih in Izabelinih zločinov je bila polna. Bog je ukazal Elju, naj jima napove kazen. Storil je to in tudi še doživel nesrečno smrt Ahaba in Izabele.

Poslovil se je od svojih učencev in Bog ga je na ognjenem vozu v viharju odpeljal v nebo (4 Kralj 2, 11).

Tako je nenadoma odšel kot je nenadoma nastopil med svojim narodom. Božji mož, neustrašeno se boreč za Boga in dobro svojega naroda, popolnoma na razpolago Bogu. Tako na razpolago Bogu moramo končno biti mi vsi, celo svoje življenje. In če si bomo znali izprositi tako trdne vere v Boga, kot jo je Elija imel, bomo res tudi z veseljem služili Bogu.

TOBIJEV PES

(Iz francoščine prevedel Fran Erjavec, Pariz)

Tobijevemu psu je bilo ime Kin, tako nam pripoveduje učeni Rabelais v tretji knjigi Pantagruela. In duhovnik Vigouroux nam prikazuje v svoji Mnogojezični bibliji celo njegovo sliko, posneto po nekem kipu v britanskem muzeju.

To je asirski pes, noseč na levi strani napis v klinopisu, neke vrste velikih psov z okroglo glavo, kratkim gobcem, močnim vratom in ki ni videti preveč dobrodušen. Njegov zaviti rep je pa dovolj dolg, da bi ob priliki lahko izražal svoje zadovoljstvo.

Vse kaže tako, da je bil Tobijev pes zares asirski in da ga rodbina svetega moža ni privedla s seboj iz judovske dežele, ko je bila pregnana v Ninive. Sodeč po sikstinski izdaji, je bil last Tobijevega sina, ki ga slikajo grški teksti kot mladega fanta, v starosti, zreli za ženitev, to je najmanj petnajst ali sedemnajstletnega, po sinajskem rokopisu bi pa celo lahko sodili, da jih je prekoračil že dvajset. Približno v tej dobi je torej bilo, ko je bil odveden Tobija v ujetništvo in ko je prehodil mladenič dolgo pot iz Niniv v Ekbatano. Da je mogel spremljati svojega gospodarja tja in nazaj, je moral biti vsekakor še pri polni moči.

Tobijeva zgodba je prav ginljiva, gospa. Vsak kristjan jo pozna vsaj v glavnih obrisih. Tudi lastavica, pes in riba, ki se v njej omenjajo, so postali splošno znani.

P. de Bonniot po pravici opozarja, da so posvetne zgodbe polne dogodljajev in junaških činov psov, dočim navaja sveta zgodovina le malo primerov, kjer bi nastopal v omembe vredni meri. Življenjske svetnikov nam poroča o zgledih zaupanja, ki so čisto nasprotni živalskim nravim in nagonom. Toda ker sta razvila narava in vzgoja v psu njegovo običajno zaupljivost, bomo tudi lahko razumeli,

Pierre l'Ermite-

Vinko Lovšin:

KRATKO IN HITRO

Srečal sem oni dan sina svojega starega prijatelja. Sin je zelo moderen, nad vse moderen. In jaz, zastarel starokopitnež... prav do vratu.

Ko sem rekel temu modernemu mladeniču, da stanujem v četrtem nadstropju in da nimam ne dvigala... ne telefona... ne vozila... ne centralne kurjave... ne pisalnega stroja... in sploh ničesar modernega... je dvignil ramena in tako pomilovalno gledal stanovanje, da sem kar osupnil.

Danes sem ga pa jaz nabodel. In sem imel svoje razloge za to.

— Ali veste, kaj mi je vaš očka zaupno potožil?

— Kaj?

— On ima vtis, da vi letos še niste opravili svoje velikonočne dolžnosti.

— Ne... Toda imam namen to še storiti.

— Opozarjam vas, da je zadnji rok prihodnjo nedeljo.

— Še mnogo drugega mi je potrebno... Vedno stare šale, ubogi gospod župnik... Moderna duša obožuje brzino... Brzino za svoj voz, za svoje pisanje... svoje zadeve in celo za svojo velikonočno dolžnost... Hitro... vedno bolj hitro... Ta magična formula!

Takoj sem mu odvrnil: — Toda tu gre za važno dolžnost, ki zahteva mirne priprave... zbranosti. Moralni se boste spovedati.

— Vse to se bo zgodilo v nedeljo zjutraj.

In ko sem ga nezaupno gledal, se mi je lahko in pomilovalno nasmehnil, da da me je kar pogrelo.

— Sedite tja, je rekel, vam bom razložil mehanizem teh stvari.

In začel je z odrezanim glasom in nemirno tolmačiti:

— ...Jaz sem doslej čakal, ker sem bil zelo zaposlen z nešteti zadevami. Uredil bom najnujnejše. Sprejeti moram kliente... narediti obiske... narekovati nebroj pisem... urediti posojilo. In v soboto imam važen sestanek v svoji garaži radi izmene vozila... Torej vidite, da nimam niti trenutka zase. Preobložen... preobložen.

— In vaša velikonočna dolžnost?

— Ljubi Bog ni tako siven kot vi. On še vedno lahko čaka. Toda, ponavljam vam: Bom opravil, da, svojo velikonočno dolžnost, v naglici seveda, kot vse drugo.

— To se pravi:

— V soboto zvečer nisem prav nič prost. Toda v nedeljo zjutraj bom v cerkvi še napol zaspan, kajti nedelja je za oddih. Spovedal se bom tudi... Saj ni taka reč, — od lanskega leta...

— Toda, ali boste dobili spovednika?

— Spovednika?... Gotovo... Človek se spove komurkoli in kjerkoli. Med tem bom z enim ušesom poslušal mašo, z drugim pa spovednika. Saj ne bo dolga... Medtem se po-

zakaj zanj v svetih zgodbah ni mnogo prostora, ker nam: te najrajši pripovedujejo o nevsakdanjih dogodkih.

Če bi poznal živalski svet naša moralna načela in pravila časti, bi v njem pes pač ne užival posebnega spoštovanja. Buffon nam zatrjuje, da je mogel človek postati gospodar vsega živega veselstva samo po zaslugi psa. On je bil eden prvih odpadnikov, ki so se udinjali sovražniku živalstva. Mi mu štejemo to izdajstvo v zaslugo. Nas zadovoljuje s hlapčevanjem, pri katerem gre tako daleč, da se čisto prilagodi navadam tistih, ki mu zapovedujejo. On se navzame navad hiše in običajev gospodarja. Kakor drugi hlapci, je domišljav pri odločnikih in neotesan pri kmetih.

Tega ravno ne trdim, gospa, da bi postal v pobožnih hišah tudi pes pobožen, vendar je tu bolj vdan kot povsod drugod — oba pridevnika sta si namreč jako sorodna — tu je bolje vzgojen in bolj moder, ker ravnajo z njim bolje. Verujte mi, da je bil Tobijev pes naravnost zgleden.

Jaz se varujem pripisovati mu namišljene dogodljaje. Pokazal bi vam ga rad v njegovem okolju, prepletenem z življenjem teh dobrih ljudi in ki je že samo po sebi dovolj zanimivo ter tudi poučno.

Nekdanji Asirci so znali zavojevati tuje dežele. Da bi laže gospodovali nad premaganimi kraji in zadušili njih narodni duh, ki bi se jim mogel upreti, so izseljevali cele množice prebivalstva in ga nado-meščali s tujimi naseljenci. Na ta način je bila sedem sto let pred našim štetjem, za časa Salmana-zarja ali Sargona izseljena tudi Tobijeva družina iz severne Galileje na obale Tigrisa.

Židje so vedno dokazovali, da se znajo čudovito prilagajati in da imajo izredno razvit čut za praktičnost. Mnogi izmed njih so se dvignili celo do visokih in odličnih položajev v zmagalčevi upravi. Tobija, oče, je ostal zvest svoji veri in izročilom svojega rodu, vendar si je znal vkljub temu pridobiti naklonjenost poganškega kralja. Postal je stalni dvorni dobavitelj. Njegovi posli so uspevali tako dobro, da je mogel dajati na stran celih današnjih 80.000 frankov. Gotovo je bilo ravno v tem času,

ko je kupil za svojega sina dragocenega psa, ki je odnesel prvenstvo na neki pasji razstavi. Deček se je potem rad sprehajal, spremljan od svojega psa, kakor mladi Telemah ali pa gospod de Lamartine s svojimi hrti.

Toda zapihal je drug veter in prišle so preizkušnje. Kralj, Tobijev pokrovitelj, je umrl in njegov sin Sanaherib se je pokazal manjšega prijatelja židov. Ustvaril je trdo življenje izseljencem: in jih je pobil, kolikor je le mogel. Tedaj je stavil Tobija svoje imetje usmiljeno na razpolago svojim rojakom. Hranil in oblačil je ubožce in pokopaval one, ki so bili ubiti sredi cesta. Zato so ga zatožili kralju in ta ga je obsodil na smrt ter zasegel vse njegovo premoženje. Morali so bežati iz prestolnice on, njegova žena, sin in pes. Številni prijatelji, katerim je bil poprej izkazoval dobrote, so mu na srečo pomagali, da se je skrnil.

Kmalu zatem so hudobnega kralja ubili njegovi lastni otroci. Radi priporočila nekega jako vplivnega bratranca se je mogel Tobija vrniti zopet domov in priti vnovič do skromnega zaslužka. Toda asirsko protizidovstvo ni pojenjalo in pogromi so se nadaljevali. Včasih, ko je hotel sveti mož sestiti za mizo, so mu prišli povedati, da leži sredi trga zadržan Izraelec. Tedaj je pustil obed in povabljenca, hitel na trg, zadel truplo na hrbet in ga odnesel skrit na svoj dom, da bi ga naslednjo noč pokopal.

Lahko si mislimo, da mu je v teh časih pes večkrat pomagal izmuzati se kraljevim stražnikom. Čim jih je začutil prihajati, se jim je zakadil med noge, glumil ponorelega psa in bežal potem v nasprotno smer. Stražniki so jo udrli za njim, češ: „Glejte pseto umazanega juda! Njegov gospodar gotovo uganja tam doli kaj prepovedanega. Hitro, morda ga zasačimo!“ In medtem se je Tobija vrnil, si naprtil svoj tužni tovor, torkljal po žgočem tlaku zapuščenih cesta, se nemirno oziral po zaprtih oknicah in tiho prosil Boga, da bi nikogar ne srečal. To ni bila le žalostna dolžnost, ki jo je prevzel, temveč tudi kaj nevaren posel, ki je tudi radi do-

bira s puščico, so oznanila in drugo. In potem je „košnje“ konec. In prost svojih malih grehov bom lahko odšel... in se počešal med dobre ženice in k obhajilni mizi. Medtem bo maša končana... In vse bo urejeno: kratko in naglo... Lani sem še bolje opravil. Dva duhovnika sta obhajala, točno osemindvajset minut je trajalo vse skupaj, spoved, maša in obhajilo. Pravcati rekord. Prihodnjo nedeljo bo najbrž isto.

In je zaključil z velikastno gesto:

— Ali smo krščanski, ali mar ne?

Potem je pogledal svojo zlato zapestno uro.

— Zlomka!... Imam že zamudo. Moram na bridge na drugi konec Pariza. Na vsak način povejte očku, da bom opravil svojo velikonočno dolžnost.

Gledal sem za njim, ko je odšel... eleganten, pa tako neveden.

Ubogi človek, ki ravna s svojim Stvarnikom kot z zadnjim svojim klijentom in do neverjetnosti zmanjšuje zadnje krpice časa ter mu jih blagohotno poklanja...

Mislil sem na besede kot pregovor: Bog je prvi sluga.

In v mojih ušesih je odmeval kot v posmeh strahšen vzklit:

— Ali smo krščanski ali mar ne?!

Kako naj bo ta gospod krščanski, če še nikoli ni bil.

ŠE RASTEM IZ TEBE -

kot stena škalna,
domovina daljna!

Noben zlatopešчени vihar
vase me ne zagrebe,
nobene države vladar
ne more zavojevati
nad mano;

in vsak draguljar
z biserno besedo,
s srebrno obljubo
zastonj se brati
v mojo pogubo,
da kupil bi mojo bedo,
moje srce in glavo,
Tebi in Bogu vdano
in zvesto.

Ne bom se dal zavozlati
v nobeno cesto,
četudi pelje
načrte in želje
v svetovno slavo!

Prej se bodo tečaji
ozvezdjem iztirili —
preden me bodo tuji sijaji,
tuje dežele in kraji
kot svojca uokvirili!
Domovina moja, —
samo ena kot Bog:
čim širši je krog
mojih cest,
tem bolj sem ti zvest,
tem bolj je polno
srce koprneče in bolno
tvojega sladkega soja! ...

Bogdan Budnik

ločil mozičnega zakona jako obtežaval njegovo življenje.

Previdni ljudje, kakršnih je vedno dovolj, so ga svarili, češ: „Pustite vendar v miru ta trupla! Imeli boste še sitnosti z oblastmi. Ali še niste imeli dovolj nadlog?“

Seveda tudi njegova žena ni preveč prijazno gledala, da je spremenil domačo hišo v zalogo mrličev. Večkrat se je pripetilo, da je odprla kako kaščo ali zašla v podstrešje in doživela tam kaj neprijetno presenečenje. Tedaj je stresla vso svojo nevoljo na moževo glavo.

Nekateri razlagalci sv. pisma nam slikajo Tobijevo ženo za pobožno, toda nepotrpežljivo in precej sitno. Treba ji je sicer priznati odlične notranje vrline; bila je dobra mati, zvesta žena in skrbna gospodinja. Toda kadar primejo žensko njene muhe, je z njo težko pametno govoriti. V svoji zbadljivosti ne pozna nobene mere. Kadar jo je popadla njena prepirljivost, je obgrizla ves svet.

V Esterini knjigi beremo, da je izdal pozneje neki preudaren perzijski kralj za vse pokrajine svojega kraljestva in za vsako v njeni pisavi in jeziku, odlok, ki je določal, da „mora biti vsak mož gospodar v svoji hiši“.

Ta imenitna postava pa ni bila v veljavi v Nivah in občna zgodovina nas uči, da so bili celo kralji in modrijani tega sveta le redko gospodarji svojih žena. Gospodar je človek tedaj, kadar doseže, da ga drugi ubogajo ali da mu vsaj ne ugovarjajo, oziroma — da povem z lepimi besedami Molierove služkinje — da kokoš ne poje pred petelincem.

Gospa Tobijeva se pa ni prav nič pomisljala obkladati svojega moža s psokami. In kadar je začela s svojimi prepiri, ubogi pes ni vedel, kam bi se dejal. Begal je od enega do drugega, nemiren, razburjen, poskušajoč razumeti in želeč s svojim božajočim repom ter s svojimi dobrimi očmi, vlačnimi od prošenj, povedati, da bi dal on rad prav obema, samo da bi zavladal v hiši zopet blaženi mir.

Dobrodušni Tobija je omagal vedno prvi in umolknil; dokler se vihar ni polegel. Upiral se je

skušnjavi, da bi se maščeval radi krivičnih očitkov in ji zabrusil nazaj kako zaslužen. Gledal je tudi na to, da je vselej, kadarkoli jo je popadlo, da bi začela razbijati, spravil proč krožnike ali lonec z vodo, celo take, ki so bili že oškrbjeni ali obtolčeni. Kajti on je bil že v umirjenih letih, pri šestdesetih in se je vadi v krepostih že od svojih mladih nog.

In v tej dobi mu je poslal Bog največjo življenjsko preskušnjo, ki jo je prestajal z enako stanovitnostjo. Nekega dne je, že ves truden od pokopavanja mrtvih, legel pod zid svoje hiše in zaspal. Med spanjem mu je padel z nekega lastavičjega gnezda na oči še topel odpadek.

V lepih časih, ko so znali še slikovito opisovati, je neki krščanski pesnik ovekovečil ta dogodek v pesmi, ki so se je mladenke v naših zavodih včasih učile na pamet:

*Spal je, ko ptička, ki jo je vrnila pomlad,
iz svojega gnezda, zgrajenega gori na zidu,
spusti na njegove oči odpadek nečedni.*

Lastavice, gospa, so ljubeznive živalice, ki služijo človeku za pratiko in čijih sosodstva se veseli. Toda ne sme se preveč zanašati nanje. V začetku letošnje pomladi, ko sem bil še v mestu in sem ob prvem soncu odprl svoja okna, je priletelo dvoje teh živalic v mojo sobo nadzorovat preklade na stropu, tako kakor iščeta lastnik in gradbenik primeren prostor za zidanje. Njuno početje me je sprva prav zabavalo. Občudoval sem jekleni odsev njunega perja, njiju prožni vrat, njiju svilnato porsje in domišljavo stresanje vratu, ko sta me zrla s preklade, kakor bi mi hoteli izraziti, da sem odveč v hiši. Ko je potem začelo padati na mojo pisalno mizo blato, ki sta ga prinašala, sem smatral, da mora biti tega dovolj. Da bi jima zagrenil bivališče, ki sta si ga izbrali, sem zaprl okno in ju zadržal nekaj časa ujeti.

Toda udarjen sem bil jaz vsaj toliko kot oni dve. Lahko mi verujete, da je bilo po njunem odhodu zasneženo vsepovsod. Pustili sta na pohištvu

POLITIKA NI OVIRA NA POTI K SVETOSTI

Ni lahko živeti po krščanskih načelih ljudem, ki se mnogo bavijo s politiko. Preveč prilike nudi politično delo za grehe proti resnici, ljubezni do bližnjega, pravičnosti in zvestobi do prijatelja. Želja po vladanju, po hitri obogatitvi, po priljubljenosti dostikrat privede politike do nepoštenih dejanj.

Se pa dobijo tudi v političnem življenju izjeme. Zgodovina govori o svetih kraljih in kraljicah, o predsednikih držav, ki so padli kot mučenci zaradi svojega verskega prepričanja, o voditeljih strank, ki si svojega dobrega imena nikdar niso umazali z nepoštenim ravnanjem.

Eden takih politikov v današnjem svetu je Giorgio La Pira, župan mesta Firenze v Italiji. Ni ne star ne mlaj. Petdesetim letom se približuje. Ni duhovnik, ampak pravnik po poklicu. Postave je majhne. Njegovo vedenje očara vsakogar, ki pride z njim v stik. Po sreju je dober kot majhen otrok, ki bi vse razdal. Živi v celici dominikanskega samostana.

Do leta 1948 je bilo mesto Firenze v komunističnih rokah. Ko so krščanski demokrati proti socialkomunističnemu kandidatu za mesto Mario Fabiani postavili skromnega La Pira kot protikandidata, so se komunisti krohotali, češ kako naj ta „pobožnjak“, ki govori le o Bogu, duši in evangeliju, premaga nji-

hovega Marija, ki zahteva za delavske množice kruha in dela.

Toda, ko je La Pira zmagal s 6.000 glasovi večine, so začudenó umolknili. Še bolj so pa postali začudení, ko so opazili, da je La Pira začel praktično delovati — vse na podlagi evangelija.

Danes je La Pira eden najbolj priljubljenih osebnosti, če že ne v Italiji, pa gotovo v provinci Toskani.

Dosegel je, da na področju, ki ga on upravlja, vsi otroci do dvanajstega leta, dnevno dobivajo mleko brezplačno. Za prenaseljeno Italijo to ni malenkost. Dal je sezidati nova stanovanjska naselja. Pospešuje javna dela, da so ljudje zaposleni. Skrbi za misijone in duhovne vaje, da ljudje nahranijo poleg teles tudi svoje duše in se jim vrne zaupanje vase. Piše praktične knjige, ki jih ljudje radi berejo.

Neprestano hodijo k njemu posamezniki in cele deputacije. Sprejema jih v hiši, ki si jo je najel v mestu. Spočetka so hodili k njemu v samostan, pa je kmalu uvidel, da samostanska disciplina preveč trpi. Zato si je najel hišo.

Kar mu ostane od plače, razdeli med reveže. Vsako nedeljo plača zajtrk vsem, ki za to prosijo, pri cerkvi sv. Prokula.

Po značaju je optimist; prepričan je, da imajo ljudje željo, postati boljši, le pomagati jim je treba.

Komunizem pobija z vsemi silami, ali do posameznih komunistov je dobrohoten, ker so tudi oni ljudje.

in po parketu toliko, da bi se lahko oslepilo cele rodove Tobijevih. V moji hiši ni prišel nihče ob vid, toda moja gospodinja je naravnost onemela od gnuša — le žal, da ne za dovolj dolgo — kajti potem je ona mene oglušila z očitki.

Škoda, da to niso bile vsaj tiste morske lastavice, iz čijih gnezd pripravljajo Kitajci tako izbornó juho! Toda vse kaže, da ima žolica, ki jo mešajo v svoj izdelek, nesrečna svojstva.

Grška besedila nam povedo, da Tobija nikakor ni takoj oslepel. Nezgoda mu je povzročila sprva samo vnetje oči, ki je pa vodilo po krivdi zdravnikov do popolne oslepelosti. Čim bolj so ga zdravili z raznimi mažami, manj je videl. Ta nesreča ga je čisto potrla. Padel je v največje ubožstvo in bil prisiljen prositi miloščine, on, ki je nekoč, v dnevih stiske, vzdrževal cele množice. Njegova žena in sin sta delala zunaj in on je ostajal doma sam s psom ter žalostno gledal z duševnimi očmi ono, kar gledajo slepci v svoji temi.

Ljudje, namesto da bi ga tolažili, so še govorili, da je pač sam kriv, ako je prišel tako daleč. Tudi njegova žena se ni v teh težkih časih prav nič poboljšala. Ona, ki je zavzemala nekoč odličén položaj, je hodila sedaj v mesto prat, da si je prislužila vsakdanji kruh.

Nekega dne so ji njeni gospodarji podarili kozliča. To je bilo za siromašno gospodinjstvo veselo iznenadenje. Toda ko je slepec zaslišal meketanje novodošleca, ga je zaskrbelo, kako je prišla do njega in je izrazil svoj strah, da ni bil morda kje ukraden. Storil bi bil pač bolje, ako bi bil molčal. Kajti pogosto se pripeti, da pomisleke tistih duš, ki se posvečajo premišljevanjem, težko razumevajo taki, ki se morajo trdo boriti s težavami vsakdanjega življenja.

Ne, lahko si mislimo, kaj jih je moral stari Tobija preslišati tisti dan od svoje razkačene žene. Nagodla mu je take, da je pretil vse solze svojih ugaslih oči in je samo prosil Boga, naj ga pokliče k sebi,

kajti prepričan je bil, da bi bil bolj srečen mrtev kot živ.

V prav tistih časih je pa živelo v Ekbatani, glavnem mestu Medijcev, mlado dekle, ki je bilo prav tako nesrečno. Ime ji je bilo Sara, hčerka Ragelova. Omožili so jo bili po vrsti s sedmimi možmi, a hudobni duh Asmodej ji je pomoril drugega za drugim že prvo noč njenih zakonov.

Vsa dežela je govorila o tem. Vsi so se ji smejala in se spotikali nad njo. Zasramovale so jo celo dekleta, tako da je že čisto obupala in sklenila, da se obesi. Toda rešila jo je vera v Boga. Odšla je v gornje prostore prav tedaj, ko je Tobija molil na svojem dvorišču, stegovala je roke proti oknu in prav tako prosila Gospoda, naj jo reši sramote ali pa pokliče s tega sveta.

Tako so romali vzdihni teh dveh razžalostčenih pravičnikov skupaj pred noge vsemogočnega Boga, ki nikoli ne dovoli, da bi bili ljudje izkušani preko svojih moči, kajti njih poguba ga ne raduje in jim pošilja zato po viharjih zopet mir ter jim po solzah deli veselje. Poslal jima je svojega svetega angela Rafaela, da bi ju rešil nadlog, obema hkrati, kajti njiju prošnje so dosepele istočasno pred Gospoda.

Ko je torej stari Tobija mislil, da je uslišan in je bil popolnoma pripravljen na smrt, je poklical predse svojega sina. Dajal mu je naročila, o katerih je pač mislil, da so poslednja in mu med drugim govoril tudi o njegovi materi tako, da je najlepše pričalo, kako dober in pravičen mož je bil. Potem mu je še naročil, naj se poda v Medijsko deželo izterjat neki večji znesek, ki ga je bil pustil tam pred dvajsetimi leti.

To je bila dolga in nevarna pot. Tobija, kateremu bi bil ta dolg že davno pomagal iz njegovih stisk, se je šele v tej skrajni sili odločil poslati tja svojega sina, da ga izterja. Treba je bilo pa vodnika. Tedaj se je ponudil za to angel Rafael pod podobo mladega žida iz dobre hiše, ki da jako dobro pozna pot. Pogodili so se za plačilo, pripravili brašno in odšli so vsi trije, angel, mladenič in pes.

Od tistih časov, gospa, po pravici pravijo, da

Rad se sestane s svojim premaganim protikandidatom in z njim razpravlja o socialnih problemih.

Nima družine. Zanj pomeni družino firenška občina. Ko so ga vprašali, zakaj se ni odločil za duhovniški poklic, je odgovoril: „Sprva sem se res boril, kam naj grem. Danes sem vesel, ko vidim, da sem se pravilno odločil. Ni vsak poklic za vsakega. Meni je Bog odločil to pot. Vedno sem bil revež, zato revščino bolje razumem kot kak duhovnik, ki je rastel in živi v urejenih razmerah.“

Kaj pravite, ali ne bi bilo lepo, če bi tudi mi Slovenci imeli kaj politikov La Pirovega duha in srca? Molimo, da bi bilo tako!

IZREDNO DOVOLJENJE

Kanadski škofje so dobili dovoljenje iz Rima, da na prvo soboto v mesecu opravijo votivno mašo na čast Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

PAPEŽ JIM JE ODVEČ

Rdeče oblasti v mestu Tingčow na Kitajskem so se spravile na molitve katoliške Cerkve. V prvi vrsti so hotele reformirati mašni kanon, kjer se omenja papeževo ime, kajti Kitajec ne sme moliti za papeža, ker je tujec. Eden od komunističnih študentov je dejal: „Danes se ločimo od papeža, ker on je prijatelj Severoamerikancev in sovražnik kitajskega naroda.“ Misijonarji, štirje po številu so tem besedam neustrašeno odgovarjali. Zato so jih še isti dan izgnali iz države.

PRETRESLJIV DAR

Sv. oče je pred nedavnim prejel po zamotanih in neobjavljenih potih pretresljiv dar nekega katoliškega duhovnika, ki je bil do smrti mučen v Rusiji. Ta dar obstoja iz keliha, patene in rožnega venca, ki jih je umorjeni uporabljal v času svojega skrivnega delovanja. Kelih je preprost kozarec; patena pokrov goveje konzerve, rožni venec je narejen z jagodami iz trdega kruha. Vse te predmete je omenjeni duhovnik v oporoki zapustil sv. očetu. Oporoko so našli všito v srcaji, kjer mučenec slovesno izjavlja, da bo ostal zvest papežu do smrti.

LAŽ IMA KRATKE NOGE

Vatikansko glasilo „Osservatore Romano“ je ostro napadlo govor podpredsednika jugoslovanske vlade Aleksandra Rankovića, ki ga je imel pred kratkim v parlamentu. Očita mu „gorostasne laži“.

„Laž je — pravi dnevnik — da so vsi katoliški škofje odobraval početje ustašev. Nasprotno, javno so ga obsojali, kakor so javno obsodili tudi nasilna spreobrnenja. Škofje so očitali režimu njegove zločine in so se izjavili tudi proti rasizmu okupatorja. Vse to je bilo že večkrat trdno dokazano.“

Nadalje obsoja Rankovića, da ponareja dejstva, ko hoče dokazati, da je sveta stolica proti Jugoslaviji in mu očita, da je pri govoru, ko je bral pismo papeške-

sme pes pogledati škofa, kajti Tobijev je tekal celo v družbi samega nebeškega poslanca.

Čim so zaprli vrata za seboj, je pa začela mati tarnati. Pričela je seveda s tem, da se je znosila najprej nad svojim možem in ga obsipala z očitki. Toda on ji je znal odgovarjati tako prepričevalno, da se je dogodilo nekaj prav izrednega, nekaj takega, kar se pripeti v družinskem življenju komaj vsakih petintrideset let: — ona je namreč umolknila.

Mladi Tobija je vzel svojega psa s seboj seveda zato, da bi ga branil pred zlikovci. Prvi večer so se naši potniki ustavili v nekem prenočišču ob Tigrisu. Tobija si je umival v reki noge in tedaj je planila proti njemu ogromna riba in videti je bilo, da ga bo zgrabila za nogo. Na krik svojega gospodarja je začel pes sicer na vso moč lajati, a se je vendar tudi on prestrašen umikal. Toda angel je velel mladeniču, naj le pogumno zgrabi ribo za škrge in jo potegne na suho.

Mislijo, da je bila to ščuka. Ta žival zamore menda doseči velikost človeka in je izredno požrešna. Ima debelo glavo in usta preklana skoro do oči. Potopisi gospe Dieulafoy nam pripovedujejo da love še dandanes v Tigrisu jako veliko ribe, ki jim pravi tamošnje prebivalstvo „Tobijeve ribe“.

Ribo sta razkosala in položila po navodilu angela na stran srce, žolč in jetra, potem sta si en del spekla, ostanek, ki bi jima zadostoval za kake tri tedne, to je do njiju prihoda v Ekbatan, sta pa nasolila.

Toda tu, ko prenehajo igrati živali važno vlogo, bi lahko prenehal tudi s Tobijevom zgodbo. Gre še za peteline, ki so zjutraj peli na Ragelovem domu, za ovne in za debele krave, ki so jih pobili za svatbo ter za kamele, ki so služile za potovanje. Kajti mladi Tobija se je bil podal na pot reven, peš in samski, vrnil pa bogat, oženjen in na čelu cele karavane.

Sicer pa je bolje prebrati besedilo samo, kaj se je bilo godilo pri mladi Sari, njegovi sestrični, zakaj ga hudobni duh ni ubil, ko jo je poročil in kako

se je podal mesto njega k dolžniku angel ter ga privedel na svatbo.

Posvetno slovstvo nam podaja le malo tako ginjažljivih prizorov, kot je oni o mladeničevi vrnitvi. Njegovi starši so za časa njegove odsotnosti trepetali od strahu zanj, ker je bil precej zakasnil. Njegova mati je hodila vsak dan oprezovat na cesto, oziroma hodila posedat vrh hriba, od koder bi ga mogla zagledati že od daleč. Toda opaziti ni mogla ničesar, razen sonca, ki je vzhajalo iz prahu ali iz zeleneče trave.

Prvega je zagledala psa. Pridirjal je, sel sreče, z migajočim repom: tam izdaleč. Zaganjal se je v starega slepca, katerega je neki otrok prav tako pripeljal za roko naproti.

Vsako ve, kako je mladi Tobija vrnil svojemu očetu vid s tem, da mu je zmel oči z ribjim žolčem in kako se jim je razodel angel Rafael. Teden dni za mladeničem in njegovim vodnikom, ki sta prihitela že naprej, je dospela še snaha s svojimi čredami, kamelami in obilno balo. V hiši je zavladalo veliko veselje. Svatovali so celih sedem dni. Zbralo se je vse sorodstvo, teta Edna, stric Ašijahar in bratranec Nabat.

Svoj delež je dobil seveda tudi pes. Bil je bogato odškodovan za vse preživele bedne čase, ko je lačen tekal po mestnih ulicah, da bi ne bil v breme svojemu gospodarju. Poginil je od starosti, mirno, na preprogi v kuhinji, precej pred starim Tobijem, ki je doživel sto in dve leti.

Tobijevi otoci so zredili enega njegovih mladičev, čigar potomstvo se je ohranilo potem v Ninivah prav do Cirovega ukaza, ki je dovolil judovskim izseljencem pod vodstvom Zorobabela povratek v Palestino. Več kot verjetno je, da se je potem rod Tobijevega psa tu križal in ohranil prav do križarskih vojska.

Tedaj je pa privedel neki francoski vitez, tovariš Gotfrida Bouillonskega, enega teh psov v Francijo ter ga podaril nekemu italijanskemu poslaniku. Tako je prišel v XIV. stoletju, skoro dva tisoč let po asirski sužnosti, v Piacenzi plemeniti

ga državnega tajništva beograjskemu nadškofu o priliki sestanka jugoslovanskega episkopata s Titom, izpustil vsa tista mesta, kjer sveta stolica pravi, da ni proti razgovoru, pri katerem naj bi moglo priti do nekega „modus vivendi“ (sožitja) med državo in Cerkvijo v Jugoslaviji. Nato pravi dnevnik: „Take metode samo zakrivajo vso hinavščino in neiskrenost govornikov v parlamentu. Naj ta dejstva zvedo vsi pošteni ljudje, ki še nekaj uajo na svojo vest!“

TIBET BREZ

MISIJONARJEV

V Tibetu ni več nobenega evropskega misijonarja. Preje jih je bilo 38. Vse so po daljšem ali krajšem mučenju izgnali. Od kitajskih duhovnikov jih je šest v ječi mesta Kanting. Samo dva sta še na svobodi. Redovnice so pregnali vse brez izjeme. Bolnišnice, sirotišnice in zavod za gobavee v Mosimien so prevzeli komunisti.

VEDNO ISTE METODE

Mons. F. Valentin je tudi eden tistih kitajskih škofov, ki je moral zapustiti Kitajsko. Bil je škof v Kantingu (Tibet). Ko so ga zaprli, so mu skozi štiri mesece prigovarjali, naj podpiše izjavo, da je skri-val v svoji hiši tajno radio oddajno postajo. Če bi to storil, bi bil prost. Ker škof laži ni mogel podpisati, se je začelo mučenje. Zaprlj so ga v luknjo 1 meter 60 cm visoko in 1.60 m široko. Hrane skoro ni do-

bival, tako da je resno zbolel na želodcu. Končno je zgubil zavest. Ker je francoskega rodu, so se rdeči oblastniki zbalii težav, ki bi jih imeli s francosko vlado. Položili so ga na nosilnico, ga pregrnili z rjuho, kot da bi bil mrlič in naglo poslali v Hongkong, kjer je škof spet prišel k zavesti in se počasi opomogel.

NEKORISTNA PROPAGANDA

Na Poljskem so upeljali tkzv. ateistične šole, kjer se uradno poučuje ateizem (brezverstvo). Kljub silni propagandi pa se je za to vrsto šol javilo le 18.000 gojencev, kar je zelo malo pri 24 milijonih ljudi, ki jih Poljska trenutno ima.

BOJIJO SE JIH

Na škotskem zelo narašča katoliško prebivalstvo. Leta 1878 je bila obnovljena cerkvena hierarhija. Od tedaj se je število vernikov in župnij podvojilo, duhovnikov pa početverilo. Ta hitra rast vznemirja protestantske kroge. Zato so na zborovanju škotske presbiterijanske cerkve sprejeli resolucijo, v kateri trdijo, da širjenje katolicizma pomeni nevarnost za protestantsko dediščino in celo za demokracijo. — Na te neumne besede je odgovoril nadškof iz Glasgowa tako-le: „Cerkev je sovražnica hudiča in njegovih zavestnikov. Ne zasleduje političnih ciljev. Hoče rešiti duše iz satanovih rok in uresničiti to, za kar je bila ustanovljena:“

gospod Gothard de Palastrella do psa, ki je postal potem znameniti pes sv. Roka.

Sv. Rok, gospa, mi je zapustil davne spomine. Obudili so se mi takoj, čim sem vam začel pripovedovati o psu.

V mestecu Paray-le-Monial, kjer sem prebil svojo mladost, je stala blizu železniške postaje in prehoda ceste za Roanne kapelica, ki je dandanašnji že opuščena. Moj stari oče me je na najinih sprehodih večkrat vodil tja. Bila je vedno hladna in mračna, kajti ljudje so malo zahajali tja in zasenčevala so jo gosta drevesa.

Kip na podstavku je prikazoval patrona tega kraja v romarski noši, s klobukom širokih krajev, s školjko in z romarsko palico. Imel je privihano obleko, da je kazal rano na svojem bedru. Ob njegovih nogah je sedel velik bel pes z dvignjeno glavico in hlebčkom v gobcu.

Najbolj mi je udarjala v oči gola noga in ta krvaveča rana. V tistih letih sem dirjal rad naokoli, ne da bi pazil pred seboj in tako sem imel neprestano odrtine po nogah. Stari oče mi je rekal, da puščam povsod svojo kožo. Seveda sem za gotovo vedel, da se dobri svetnik ni ranil pri padcu, ko bi se lahkomišljeno podil okoli. Vendar sem si ustvaril nekako zvezo med njegovimi dolgimi romanji in to vidno rano. Ugotovil sem med nama neko skupnost v nezgodah, kar mi je delalo potem svetnika tudi tako prikupljivega.

Toda pes? Kaj je počel tu pes?

Prinašal je svojemu gospodarju kruha. Zdelo se mi je čisto naravno, da so usmiljeni kristjani izročali svojo miloščino v pasji gobec.

Imel je pa še drugo opravilo: lizal je s svojim jezikom svetnikovo rano, da bi mu lajšal bolečino. Moj stari oče mi je pripovedoval, kakor je pač sam slišal iz ustnih izročil tega kraja, o nekkih zvezah psa sv. Roka z onimi, o katerih pripoveduje evangelij, da so ob bogataševih vratih lizali ognjoke ubogega Lazarja.

VZGOJA DOMIŠLJIJE

Prof. PAVEL SLAPAR

Kaj je pravzaprav domišljija? Poskusimo si jo nazorno predstavljati. Mislimo si, da smo pred časom napravili lep izlet, ki se nam je globoko vtisnil v spomin. Kadar imamo nekaj časa, si ga radi spet v živih barvah predstavljamo, tako, kakor je v resnici bil. To je tako imenovana **spominska** domišljija. Lahko si pa tudi takole mislim: Morda bo nekoč mogoče, da se vrnem v domovino. Če imam čas, si natančno predstavljam, kam pojdem kupit vozni listek, kako bo izgledala ladja, s katero se bomo peljali, kdo se bo vozil z nami, kaj bomo doživeli, ko bomo prestopili meje domovine, kakšno bo svidenje z znanci in prijatelji itd. Vse to morda ne bo nikoli res, a v domišljiji si kljub temu to lahko **živo** predstavljam, da naravnost uživam pri tem in se veselim, kakor da bi se v kratkem uresničilo. To je **stvariteljska** domišljija.

Nekaj spominske in stvariteljske domišljije ima vsak človek. Le ta razlika je, da je pri nekaterih bogata in živa, pri drugih pa pusta in dolgočasna.

Nekateri si z domišljijo služijo kruh. To so umetniki. Ti morajo imeti posebno bogato, razvito in izvirno domišljijo. Mislimo si nekoga, ki hoče pripraviti zanimiv film. Če bo samo posnema, kar se v življenju redno dogaja, bo film dolgočasen. On mora nabrati same zanimive in napete dogodke ter jih namenoma tako povezavati, da kljub neverjetnosti nazadnje vse tako skupaj pride, da se gledalcu zdi imenitno in prav. Mislimo si dalje nekoga, ki piše

kriminalne romane. Kaj si mora on vse izmisliti! A vendar mora biti vse tako, da zveni kolikor toliko verjetno.

Mislimo si pisatelja, ki bi rad napisal roman ali dramo. V besedah in miselnih pripodobah bi rad povedal nekaj, kar se v življenju dogaja ali kar bi se vsaj moglo dogajati. Uporabljati mora obojno domišljijo. Enkrat zajema iz spominske, drugič iz stvariteljske. Slika za sliko se vrsti. Nekatere so take, da se nam kar zdi, kakor da smo to že sami kdaj doživeli ali pri drugih kaj podobnega opazovali. To je **realistična** domišljija. Včasih pisatelj nanizava slike tako, da imamo vtis, kako lepo bi bilo na svetu, ako bi se življenje vedno tako odigravalo. Da bi n. pr. vedno samo dobrota in pravica zmagovali in da bi se pri poštenem človeku na koncu že na tem svetu vedno vse tako izteklo, da bi imel zadovoljenje, da je prav delal in da je zato tudi zmagal in mu ves svet pritrjuje. To je **idealistična** domišljija. Drugič bo pisatelj morda opisoval nekaj, kar se nikoli ne bo zgodilo in se tudi zgoditi ne more. Vse je zajel iz svoje izvirne in stvariteljske domišljije in posamezne slike tako prostovoljno in samovoljno povezal, da kaj takega ni nikjer drugje mogoče kot samo v njegovi domišljiji. Gradove zida si v oblake, je rekel Prešeren. Mi ji pravimo **utopistična** domišljija. Ako pisatelj namenoma niza slike, ki so proti vsem zakonom resničnosti in npravnosti, tedaj je to **divja** domišljija.

Vsi imamo do neke mere raznovrstne

domišljije. Pri navadnih zemljanj se veda misli niso odete v tako čarobne podobe in besede, ki opajajo, ampak so bolj vsakdanje. Slike niso do konca in preračunano izvedene, ampak so prergane in nepopolne.

Domišljija nam je v življenju koristna in potrebna. Domišljija nas poživlja in veseli. Kako pusto in dolgočasno bi bilo življenje brez domišljije! Domišljija nas podpira v delu. Nobe-nega načrta bi si ne napravili, če ne bi imeli domišljije. Domišljija nas podpi-ra v dobrem. S tem da si predstavljamo, kakšni bi lahko bili in kašni naj bi bili, si vse laže prizadevamo, da do-bre načrte in cilje tudj izvedemo in do-sežemo.

Za razvoj domišljije skrbi tudi vzgo-ja. Zató goji in izpolnjuje dar živah-nega pripovedovanja, navaja k branju povesti, uči sestavljati samostojne opi-se itd.

Ko človek doraste, skrbi sam s samo-vzgojo, da se mu domišljija še bolj raz-vije. Sam si določa branje leposlovnih knjig, hodi v gledališče in kino, obi-skuje umetniške galerije in vse, kar je videl in doživel, razmišlja v prostem času, da se budi in krepí domišljija.

Mi, ki smo v izseljenstvu, smo napra-vili pa še nehote poseben tečaj za raz-voj domišljije. Najrajši bi rekel, da imamo za seboj visoko šolo za razvoj domišljije. Domišljijo nam bude in krepe predvsem tri stvari:

Najprej pi-sanje pisem. Kdor je odšel na tuje in je del svojega življenja in hrepenenja pustil doma, bo poskušal vzdrževati z domovino vsaj pismeno zvezo. Kajne, pri pisanju pisem je člo-vek sprva precej neroden? Čim večkrat mora pisati, tem gladkeje teče. Kdor malo piše, se tako zanemari, da je zmo-žen presedeti ure in ure pri papirju in čakati, da bi mu kaj padlo v glavo. Končno je tisto, kar napiše, revno in

pusto. Za nekateré je največja muka, ki si jo lahko predstavlja, dolžnost, da bo treba napisati nekaj pisem. Vsak pa ni tako nebogljen. Komur že v začetku nekoliko lažje teče, se bo z vajo tako izuril, da bo vedno hitreje in lepše iz-lival na papir, kar se mu v glavi po-rajala. Za nas, ki smo na tujem, bo že veljalo, da smo si s pisanjem močno izurili domišljijo. Saj je vsako pismo več ali manj sad domišljije. Včasih pre-vladuje bolj ta, drugič kaka druga zvrst. A brez domišljije ni pisma!

Nato pride nezadovoljnost. To je od-lično netivo za domišljijo. Kdor je s kakim položajem tako ali drugače nezadovoljen, si kar avtomatično začne graditi nov svet želja, kjer je vse tako, kot mu je všeč.

Nezadovoljstvo in domišljija sta si v ozki zvezi. Kdor se veliko ukvarja z domišljijo, bo z resničnostjo, v kateri se nahaja, kmalu nezadovoljen. In kdor je nezadovoljen, se bo kar kmalu zate-kel v svet domišljije. Najprej si živo predstavlja, kako bi bilo, če bi bilo ta-ko, kakor si sam misli in želi. Nato na-stane vzporedno ob resničnem nek na-mišljen svet, v katerega se človek za-teka po uteho in tolažbo.

Spomnimo se nazaj, ko smo prišli v taborišča! Ali nam ni misel neprestano uhajala nazaj domov? V barakah je bilo toliko stvari, ki nam niso ugajale! Ta-boriščni poveljnik, hrana, delo, preozko sosedstvo, skupni kotel, pomanjkanje obleke, pomanjkanje svobodnega kre-tanja, dolgočasne barake, tuj jezik, tuja dežela itd. Kajne, koliko je imela naša domišljija opraviti, ko je slikala dom in domovino, gradila iz želja nove do-move in segala v bodočnost, da bi iz-rišala in pobarvala deželo, kamor naj bi se naselili?

Ko smo končno prišli do novega živ-ljenja v novem svetu, pa spet marsikaj ni bilo tako, kot smo želeli. Težave so

bile tu in tam. Neprijetnosti so se pojavile pri tem in onem. Nezadovoljstvo torej ni ugasnilo. Zato je spet začela delovati domišljija. Slikala je domovino lepšo, kot je v resnici. Vzporedno ob malih hišicah gradila lepe vile je v oblake... In bodočnost je barvala kar v utopičnih prividih. — Morda še vedno nadaljuje svoje delo?

Končno moram omeniti hrepenenje. Kjer hrepenenje, tam domišljija! Prvi rod izseljencev ni nikdar zadovoljen. V srcu nosi hrepenenje, ki ga veže s preteklostjo in bodočnostjo. S sedanjostjo ni prave zveze. Nazaj v preteklost gleda in hrepeni po vsem, kar je minulo. Naprej v bodočnost gleda in hrepeni po tem, da bi se vrnilo, kar se je nasilno pretrgalo. To so same idealne stvari. Vse skupaj se vedno bolj odmika pravi resničnosti in na njeno mesto stopa domišljija, domišljija, ki se na mnogih mestih izpreminja v sanje...

Premislimo tole nekoliko, pa bomo rekli: Prav imaš! Mi imamo visoko šolo za razvoj domišljije za seboj.

Toda — bo morda kdo rekel — zakaj toliko o tem? Naslov ne narekuje sestavka o razvoju, marveč o **vzgoji domišljije**. Res je! Toda zdi se mi, da je bilo tudi to potrebno. Laže se o vzgoji pogovorimo, če nam je najprej svet domišljije bolj znan.

Po vseh teh mislih ne bo več težko ugotoviti, kaj spada k vzgoji domišljije.

Najprej primeren razvoj domišljije. Domišljija naj ne bi bila okrnjena. Saj jo v življenju tako pogosto potrebujemo!

Razvoj pa ne sme biti pretiran. Vse duhovne sposobnosti zahtevajo neko soglasje. Domišljija ne sme biti močnejša kot spomin, razum in volja, vest in vera.

Poznati je treba vsaj najvažnejše zakone, po katerih se domišljija razvija in deluje.

Vedeti je treba, kako se domišljija obvladuje.

Razvoj domišljije ne sme biti pretiran. Ko sem kot mlad kaplan poučeval v šoli verouk, mi nekega dne otroci javijo, da dveh fantov ni v šolo. Izginila sta. Sele cez kak teden jih je orožništvo vrnilo. Potepala sta se.

Kaj je bilo? Fanta sta brala potopise in se tako živo živela v potovanje na tuje, da je bilo treba samo majhnega sunka, pa sta tudi sama šla na pot. Trdila sta, da hočeta v džunglo. Domišljija je bila močnejša kot pamet. Takih slučajev je na svetu veliko. Skoro vsak moj sošolec bi vedel za kakšnega. Tudi na Koroškem in Tirolskem jih poznajo.

Pri sodnih obravnavaх sodni izvedenec skrbno povprašuje mladostnike, zakaj so ukradli to in'ono, izvedli roparski napad, vdrli v banko itd. Skoro redno se izkaže, da je mladostnik veliko bral kriminalne povesti, da se je domišljija razvnela. Nekoč je bilo treba samo majhnega sunka, pa je poskušal v resnici izvesti, kar je v knjigah bral. Sicer je dobro vedel, da je prepovedano. A domišljija je bila močnejša kot volja.

V velemestih so beznice ali bari, kot jih z lepšo besedo imenujemo. Vanje zahajajo navadno ljudje bolj propadlih značajev. Včasih pa zaide vanje tudi kak napol dostojen ali celo popolnoma dostojen človek. Godba, obleka, vedenje, dišave, pijače, vse je preračunano na spolno razdraževanje. Domišljija je vedno bolj nakačena. Priljka je. Človek ve, da bi ne smel, pa se vendarle vrže nečistosti v naročje. Domišljija je bila močnejša kot vest.

Kajne, to so hudi primeri? Pa vzemimo blažjega! V domovini gre glas, da je povsod na svetu boljše kot doma. Če prideš v Ameriko, si pa itak v sedmih nebesih. Mislím, da so te propa-

gande tudi naši izseljenci krivi, ker se domišljija v pismih le prebohotno širi. Nato se sliši: Da si le enkrat v Avstriji! Nato si lahko v treh tednih preko luže.

Tole propagando sta slišali na štajerskem tudi dve šivilji. Ko sta se nekega dne z mojstrico skregali, je bil to tisti sunek, ki ju je pognal. Opoldne sta se skregali, popoldne ob štirih sta bili že v Celovcu. Imeli sta posebno srečo. Kar z vlakom sta se pripeljali. Kam pa sedaj? V emigracijo! Ko smo jima nekoliko predočili, kaj je emigracija, so se jima oči odprle. Njima je bila domišljija močnejša kot razsodnost. Kaj pa zdaj? Po isti poti čim prej nazaj, dokler doma še ni razglašeno, da sta „emigrirali“. Pa kako radi sta šli! Zdaj sta ozdravljeni in upam, da bosta še koga ozdravili. . .

Razvoj domišljije ne sme biti pretiran! Sicer človek začne zamenjavati resničen svet s svetom želja. V enem živji zares, v drugega hodi na obisk, kadar je potreben tolažbe. Nekaj časa bo seveda razločeval oba sveta. A lahko se zgodi, da bo nekega dne odkod prišel kak sunek in ga bo porinil v svet domišljije kot v resničnega. Takrat je vselej nesreča. Ali časna in tostranska ali pa pravna in nadnaravna. A nesreča je prav gotovo.

Pogoj za sunek so lahko v nas samih. Marsikdo je po naravi bolj labilen. Če se le malo zamaje, pa smo na tleh. Tak mora biti posebno previden. Pogoj za sunek so pa lahko tudi zunanji nas: nezadovoljnost s položajem, hrepenenje po neizpolljivih stvareh, hipne nevšečnosti itd. V trenutku suneka je domišljija lahko kar naenkrat močnejša kot pamet in razsodnost.

Mi, ki imamo visoko šolo za razvoj domišljije za seboj, moramo biti posebno previdni. Mi moramo manj sajariti! Knjige ki bude domišljijo in jo vodijo na stranpota, moramo bolj v

miru puščati. Kino, ki se giblje močno na mejah dovoljenosti, bi morali kar redno pustiti pri miru. Ponadzirajmo se pogosteje v luči pameti, razsodnosti in vesti! Če nas kdo opozarja, ne smemo biti užaljeni! Mislimo si, da smo verjetno slišali nekaj pametnega, dočim živimo le preveč v domišljiji.

Domisljija ima svoja pravila. Tri si zapomnimo:

Kdor si je domišljijo izuril na enem področju, si jo brz in brez posebnega truda lahko premesti na vsako drugo področje. Jaz bi iz tega razloga vsem izseljencem kriminalne, npravno opolzke in versko dvomljive knjige ali filme povsem odsvetoval ali vsaj v prav majhni meri in le iz posebnih utemeljenih razlogov kdaj pa kdaj dovolil kot izjemo. Zakaj, je mislim iz povedanega dovolj razvidno.

Čim večkrat si v domišljiji kako stvar predočimo, tem laže in hitreje si nato isto predočevanje obnavljamo. Sprva leze od začetka do konca domišljija zelo počasi, nato shodi in končno kar steče. Posamezni deli na tem potu se tako trdno povežejo v celoto, da me eden, ki je morda iz sredine iztrgan, lahko v trenutku požene na tir, da preletiva vso pot naprej in nazaj. Kdor je pijači vdan, n. pr. da le ulico sliši, kjer je njegova vsakdanja gostilna, pa ima že takoj v domišljiji vse pred seboj: ulico, družbo, gostilno, pijačo. . . To lahko zadostuje, da bo domišljija spet močnejša kot razsodnost. Tale stvar je za npravne padce posebno velike važnosti. Zato ni treba kar požirati tehle vrstic. Tukaj se ustavi in nekoliko preišluj.

Kdor si kako stvar v domišljiji pogosto predstavlja, si istočasno tudi nehote vzbuja nagnjenja, da bi isto tudi storil.

Ako kdo bere ali v kinu gleda stvari, ki so npravno slabe, tedaj je treba pametno razlikovati:

Če se dovoljeno slika kot nedovoljeno, nedovoljeno kot dovoljeno, grdo kot lepo, lepo kot grdo, greh kot kržpost in krepost kot greh — kajne, da so tudi take predstave? Umor, prešuštvo, laž, poneverbé in podobno se kažejo kot edini izhod in če je nosilec teh dejanj še izredno simpatično prikazan, potem je nenravnosti uspeh zagotovljen —! tedaj so take predstave nemoralne in jih moramo povsem odklanjati.

Če je krepost prikazana kot krepost in greh kot greh, je z nrvnega stališča predstava v redu. A z vzgojnega še daleč ne! Treba je spet razlikovati:

Če je gledalec tak, da njma svoje domišljije še čisto v oblasti, bo tudi tedaj, ko bo gledal greh kot greh, deloval v njem zakon, da bi to, kar si v domišljiji predstavlja, tudi izvršil. Lahko se zgodi, da s pametjo in razsodnostjo tega ne bo odklonil, ampak da bo domišljija močnejša kot razsodnost. Zato bom mladim ljudem, ki še niso uravnovešeni v duhovnih sposobnostih, tudi moralno neoporečne predstave odsvetoval. Odsvetoval bi jih pa

tudi vsem, ki imajo visoko šolo domišljije za seboj. Najprej se s pogostim predstavljanjem človek na greh in prepovedane stvari navadi. Seveda samo v mislih. In dokler gleda na greh kot greh in na prepovedano kot prepovedano, tako dolgo z nrvnega stališča ni nič slabega. Kdor si pa take stvari večkrat predstavlja, si pa obenem budi nagnjenja in sile, da bi isto tudi storil. Morda je pozneje kdaj treba samo še majhnega sunka in domišljija se bo spremenila v resničnost.

Tuje velemesto ti nehote gradi svet želja. Upanje na vrnitev ti gradi svet hrepenenja. V resničnem svetu si pa samo za silo doma. To so težave, ki izvirajo od domišljije. Nevarnost je, da na vsem lepem vskočiš v svet želja, kakor da bi bil resničen. Da se to ne zgodi, se uči obojnega razlikovati, kroti svet želja in ne dajaj mu čezmerne hrane ali potuhe. Rajši manj kot preveč. Kdor dalj časa nosi takole premagovanje s seboj, se počasi uravnovesi in čim večja je uravnovešenost, tem manjše so nevarnosti domišljije. Bog daj pravšno uravnovešenost!

Devinski grad

LAŽNI MESIJE

Objavljamo kratek govor, ki ga je imel kardinal Alojziji Stepinac, takrat zagrebški nadškof na dijaškem zborovanju v Virovitici dne 28. aprila 1940:

Draga mladina!

Ni bilo danes v mojem programu, da obiščem vašo šolo. A ker ste želeli, da pridem, sem se rad odzval. Odzval sem se tem rajši, ker živimo v dobi nezaseklihanih trenj, vrenj, a tudi krvavih borb na vsem svetu; v dobi ko razni sistemi in ideologije tekmujejo, kdo od njih bo zagospodaril svetu. Ni torej odveč, da vam kot vaš nadpastir spregovorim nekaj besed, ker vem, da tudi vas vabijo, da se strnete okrog ideologije, ki hoče postati nov evangelij sveta, njeni borci pa novi Mesije človeštva. Povedati vam hočem o marksističnem ali komunističnem mesijanizmu. Te dni me je vprašal neki gospod na konferenci: „Kaj mislite, kdo bo zmagal v tem silnem svetovnem boju?“ Odgovoril sem mu: „Ne samo mislim, celo gotov sem, da bo zmagal Gospod Bog!“

Četudi bi komunizmu, recimo trenutno uspelo, da bi se s svojim znanim terorjem, s svojimi zločinstvi in lažmi vsilil Evropi, je njegov končni propad gotov, kakor je Bog v nebesih.

Sicer pa pogledajte, kdo so ti mesije marksizma, da se takoj prepričate o nezbežnem propadu komunističnega mesijanstva.

PRVA VRSTA:

SALONSKI KOMUNISTI

Prvi so tisti, ki se jim predobro godi, da v svoji objestnosti ne vedo, kaj bi počeli. To so salonski komunisti ali

„hohštaplerji“, ki žele, da bi se vsaj v nečem razlikovali od drugih in mislijo, da je najmodernejšje biti komunisti. Zanje veljajo besede našega pesnika Pre-radovića: „To je sasvim po prirodi pravo, prazne tikve (buče) drže se nad vodom.“ Hohštaplerstvo lahko vzbudi pri ljudeh pomilovalen nasmeħ, nikdar pa ni v stanju, da zgradi zdrav socialen red.

Nadškof Stepinac daruje v farni cerkvi v Krasiću po imenovanju za kardinala prvo sveto mašo ob veliki udeležbi vernikov

DRUGA VRSTA KOMUNISTOV:

NEVEDNEŽI

Drugi so, ki blodijo iz neznanja. A sami veste, da bo neznanje nekoč razpršila resnica, tako kakor sonce razprši temo. Sicer pa neznanje še nikoli ni ustvarilo nič solidnega na svetu, najmanj pa bi moglo ustvariti tisti zdravi družbeni red, po katerem človeštvo kopri.

TRETJA VRSTA KOMUNISTOV:

UBOGI IN BEDNI

Tretji so tisti, ki žive v bedi, pa upajo, da si bodo izboljšali svoj položaj s komunistično revolucijo. A bednemu človeštvu zdravega socialnega reda ne bo ustvarilo ne kopito puške, ne udarci, ne rušenje, ne ubijanje, ne požiganje; ustvarili ga bodo razumni socialni zakoni, osnovani na pravici in resnici, ki izvirata iz Boga.

ČETRTA VRSTA KOMUNISTOV:

PLAČANI AGITATORJI

Četrti so oni, ki so za svoj posel dobro plačani. A zelo dobro vemo, kje je zadnji denarni vir za propagando komunizma, tudi za našo domovino. Ta vir ni v naši domovini in to je dosti, da veste, kaj imajo Hrvati od tega pričakovati. A skušnja uči, da so plačanci zmogni služiti vsakomur in izdajati prvega gospodarja takoj, če le zavohajo, da bi jim pod drugim gospodarjem moglo iti bolje.

PETA VRSTA KOMUNISTOV:

ZLOCINCI

Peti so tisti, ki so na vrhovih, a katera ni tja prinesla ljubezen do revežev, ampak pohlep po oblasti, bogastvu, po užitkih in ki po nevidnem avtorju dirigirajo vse umore, plenitve in rušenje,

baje zato, da se ustvari diktatura proletariata, a v resnici njihova osebna diktatura. To je redno tolpa običajnih zločincev — četudi oblečenih v salonske obleke, — ki pozabljajo, da se nesmrtna človeška duša ne da brzdati ne s strelji in ne s kopiti pušk, ne s temnicami, ampak se more ravnati le po resnici, pravici in ljubezni, katerih kouchno zmagoslavje je tem bolj gotovo, čim hujše je bilo nasilje.

HRVATI NOČEMO KOMUNIZMA!

Draga dijaška mladina! Ne verjamem, da bi bili vi okuženi s temi bolezenskimi bacili komunističnega mesianstva. A vendar je dobro, da vas opozorim, da ne nastopi zastrupljenje našega zdravega narodnega organizma, ki je prešel Kalvarijo tudi v zadnjih dvasetih letih. Zato mu ni potrebno, da bi brskal po tujih smetiščih in presajal na domača tla, kar so že vsi narodi zavrgli kot pravo kugo.

Upam, da bodo moje kratke besede sle do vaših src, kakor prihajajo od srca, da se hrvatski narod ne bo mogel pritožiti nad vami, svojo bodočo inteligenco.

Prezreti narodno hrvatsko preteklost pomeni upropastiti tudi sebe, kakor je lepo rekel naš pesnik Preradović:

„Rod bi samo koj si mrtve stuje, ne prošlosti buučnost si snuje!“

Zanimive stvari vtepaio v glave učiteljem, policajem in drugim državnim uradnikom v ruski conj Nemčije. Tole pravijo: Vera je za dobrega marksista neumno čenčanje. Vsaka misel na Boga je podla misel, kot pravi že Lenin. Če stranka ne zahteva še od vsakega marksista, da iz Cerkev izstopi, to še ne pomeni, da stranka Cerkev prijazno gleda. Ko pa bodo že mase v stranki, bo stranka po Cerkví brez usmiljenja udarila. Vsak duhovnik mora veljati v očeh ljudi za ameriškega vohuna.

Slovenci doma in po svetu. Na podlagi ljudskega štetja, ki je bilo dne 31. marca t. l. v Jugoslaviji, je razvidno tudi število Slovencev. Leta 1948 so jih našli 1.350.149, leta 1953 pa 1.462.991. Porast znaša torej 71.008 oseb. Koliko so letos našli Slovencev po ostalih republikah Jugoslavije, še nimamo podatkov. Ravno tako še niso znane cenitve o številu Slovencev izven Jugoslavije. Leta 1948 je živelo izven mej Jugoslavije v Avstriji 80.000, v Italiji 80.000, v Trstu 80.000 in na Madžarskem 9.000 Slovencev. Število izseljencev so takrat cenili na 350.000 oseb. Skupno bi bilo po teh cenitvah Slovencev okrog dva milijona.

Plejo nam od doma, da so se letos radeči oblastniki zelo zaletavali v praznovanje velike noči. Ker je božič dan sredi tedna, ga je lažje odpraviti. Velika noč pa sovpada z nedeljo, zato je boj proti njej težak. Treba bi bilo odpraviti nedeljo sploh, če bi hoteli za tretjo veliko noč. Kakor o božiču in novem letu, so se oblasti tudi o veliki noči v prvi vrsti lotile otrok. Po šolah so jih na vse mogoče načine pripravljali na praznovanje praznika pomladi. Tri nedelje zapovrstjo so jih vodili na razne izlete in prireditve. Da bi bili dosegli kake uspehe, ni videti. Odnehali pa seveda ne bodo, dokler bodo še na oblasti.

Najstarejši duhovnik ljubljanske škofije, biseromažnik Franc Košir (rojen 6. aprila 1863) je umrl 27. marca 1953 na Ježici pri Ljubljani. Doma je bil iz škofje Loke iz trdne mlinarske hiše. Najprej je hotel študirati pravo, nato pa se je odločil za duhovski poklic. Kot

kaplan je deloval v Colu pri Vipavi in v Št. Petru pri Novem mestu. Župnikoval je najprej na Koroški Beli, nato pa od leta 1919 do 1933 na Ježici. Bil je mož reda. Ko je prišla njegova ura, je vstal in šel. Zadnje čase mu je odpovedal glas. Že pri biserni maši predlanskim je težko govoril. Pogreb rajnega g. župnika je bil 30. marca, ki ga je z asistenco opravil g. kanonik dr. Fr. Kimovec. Na pogreb je prišlo 25 duhovnih sobratov, med njimi novi črnuški upravitelj g. Zajc, upokojeni črnuški župnik Tomelj in lanski zlatomašnik — domačin g. Valentin Sitar iz Preddvora. Škof Anton Vovk na pogreb ni prišel, pač pa se je pripeljal s trolebusom ranjkega kropit. Ob grobu se je od rajnika poslovil župnik iz Koroške Bele, ki je tudi povedal, da se bodo na Koroški Beli za rajnega opravljale gregorijanske maše za zasluge, ki si jih je stekel za tamošnjo župnijo med prvo svetovno vojno. Sedanji ježenski župnik Janez Pucelj pa je porabil nedeljski govor, da je v njem na pesniški način prikazal življenje in delo svojega prednika. Redko oko je ostalo suho pri njegovih besedah.

Umrl je profesor dr. Ivan Samsa. 17. maja je izdihnil svojo blago dušo na Gori pri Sodražici. Po novi maši ga je škof dr. Jeglič poslal študirati na Dunaj oba klasična jezika (latinsčino in grščino). Poučeval je nato na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano latinščino in grščino in nemščino, več let tudi modroslovje in slovenščino. Ob nedeljah se je vozil maševat in pridigal v Bizovik pri Ljubljani. Leta 1941

so ga z drugimi profesorji vred Nemci izgnali iz zavodov. Poučeval je nato na škofijski gimnaziji v Baragovem semenišču v Ljubljani. Leta 1945 se je za- tekel na Goro pri Sodražici. Oskrbo je imel pri bratrančevi družini. Opravljal je dušno pastirstvo med rojaki. Zadnja leta je mnogo trpel, bolezen mu je raz- jedala notranje organe. Pogreb je imel prav lep. Udeležilo se ga je precejšnje število duhovnikov.

Prepoved duhovskega društva. Sveta stolica je prepovedala vsem duhovnikom na Hrvaškem pod grožnjo izobčenja članstvo pri novem društvu duhovnikov, ker je namen tega društva razkroj cer- kvenega reda. To novo društvo hrvaških duhovnikov je slično Cirilmetodijskemu društvu v Sloveniji. To slednje je imelo pred kratkim svoje zborovanje v Novi Gorici. S tem zborovanjem je 60 primor- skih duhovnikov proslavilo 12. oblet- nico ustanovitve OF. Glavni govornik B. Gangelj je prikazal „miroljubno“ po- litiko Jugoslavije in se spomnil tudi umrlega Kidriča in ga postavil za zgled kot vztrajnega borca za dobrobit de- lovnega ljudstva. Kritiziral je tudi „temne sile, ki rovarijo proti Jugosla- vijii pod okriljem Vatikana“.

Veliko prahu je dvignil pri komuni- stih v Sloveniji novi zvezek Slovenskega biografskega leksikona, ki ga je izdala Slovenska akademija znanosti in umet- nosti. Omenjeni leksikon ima težko hi- bo: omenja preveliko število duhovni- kov, ki so bili zaslužni za slovenski na- rod. Komunisti teh duhovnikov ne mo- rejo likvidirati, ker so živel in delali med slovenskim narodom, ko še Mar- ksa in Lenina ni bilo; zato jih bočejo vsaj molče preiti, da ne bi kdo od mladega rodu prišel do „napačnih“ za- ključkov, da namreč duhovniki nazad- nje le niso tako škodljivi za slovenski narod, kot bi to rad komunistem pri- kazal.

Ljubljanski mestni odbor je nedavno raspravljaval o porastu kriminalnosti med mladino. Ker za vsakim zlom tičijo neki vzroki, so jih hoteli poiskati tudi ljub- ljanski ljudski odborniki. Razprava je

bila živahna. Nazadnje so prišli do za- ključka, da so zločinov mladostnikov krive slabe družinske razmere. V mno- gih družinah vladata namreč alkoholi- zem in prostitucija. Seveda ti odborni- ki ne pomislijo, da če so družine gnile, tega še niso same krive. Kriv je tega „novi“ red, ki se bori proti veri in dela težave Cerkvi, ki bi rada družino spet dvignila na stopnjo, kot je bila pred prihodom komunizma na oblast. Če so socialne razmere slabe, so tega prav gotovo krivi komunisti, ki že osem let v deželi nesmiselno vladajo in ugonab- ljajo narodno premoženje. In če se po družinah širi prostitucija, ali niso tega krivi spet komunisti, ki so nalašč prva leta vodili mladino na počitniško delo in jim v delovnih brigadah dajali prilo- liko, da se moralno pokvarijo? In če število pijancev raste, so tudi k temu pripomogli komunisti, ki so prirejali in še prirejajo hrupne sestanke pozno v noč, kjer se popiva in proslavlja svo- bodna ljubezen. Le po čemu naenkrat zgražanje nad pokvarjenostjo mladine, ki so jo rdeči mogotci sami hoteli de- seči?

Znani občudovalec partizanov, kartu- zijanski prior dr. Edgar Leopold je po- stal sotrudnik „Slovenskega poročeval- ca“. Napisal je razvlečen podlistek z naslovom: „Kartuzija Pleterje in par- tizani“, kjer skuša dokazati svoje ve- like zasluge, ki da jih ima pri podpi- ranju komunistične revolucije med nami. Zakaj je moral dr. Edgar Leopold ravno sedaj priti s to „mojstrovino“ na dan, se ne ve. Ali hoče sebe prosla- viti, ali pa je morda samostan v ne- varnosti in bi ga na ta način rad rešil. Vsekakor si je pisec podlistka postavil s tem pisanjem kaj žalosten spomenik. Zgodovina ga bo sodila in obsodila na podlagi njegovih lastnih besed in isjav.

Boris Kraigher proti. Boris Kraigher, ki je vodil razgovore z zastopniki ju- goslovanskih škofov, se je po neuspelih pogajanjih izrazil, da bo Cerkev v Jugo- slaviji sama trpela vse posledice radi neuspelih pogajanj. Kraigher noče raz- umeti, da je Cerkev raje svobodna v sponah, kot sužnja v svili.

Zakaj ni prišlo do sporazuma med zastopniki katoliške Cerkve in komisijo za novi verski zakon? Držali se bomo le izjav uradne jugoslovanske agencije „Tanjug“. Te povedó vse:

1. Vršilec dolžnosti predsednika škofovskih konferenc dr. Josip Ujčić je izjavil takoj v začetku seje, da lahko s ostalimi škofi prisostvuje le v informativne namene, kajti nima od svete Stolice nobenega poverilnega pisanja in zato ne more ne sprejeti ne odobriti nobene odločbe omenjene komisije.

2. Izjava nadškofa Stepinca: „S stališča Cerkve ta komisija ne more ničesar odločiti!“, izjava škofa Čekada: „Izglasovali ste že mnoge zakone brez nas, zakaj ne bi še tega?“ in uvodna izjava škofov, ki so jo pred zasedanjem izročili komisiji: „Mi ta zakon radi formalno pravnih razlogov ne moremo smatrati kot zadovoljivo rešitev tega vprašanja.“ — vse te izjave dokazujejo, da predstavniki Vatikana želijo poostri- tet položaja in Vatikanu ne gre za svobodo vere v Jugoslaviji, ampak le za opravičenje (rehabilitacijo) Stepinca in sličnih ljudi.

3. V teku razgovora niso mogli navesti enega samega primera, ki bi dokazoval, da se v Jugoslaviji preganja vera ali tepta verska svoboda. (Ta trditev je najlepši dokaz za komunistično nesramnost: Sedem mesecev preje, na zadnji redni škofovski konferenci v Zagrebu septembra meseca 1952 so škofje izdali dolgo pismo, polno dokazov in obtožb, ki so ga objavili listi po vsem svobodnem svetu. In ti škofje sedaj ne bi mogli navesti niti enega samega primera verskega preganjanja!?)

4. V inozemstvu živijo nekateri nepomirljivi sovražniki novega družbenega reda v Jugoslaviji, ki se poslužujejo Stepinca in sličnih tipov za strahovanje rimokatoliškega klera in ljudstva v Jugoslaviji; in skušajo na vsak način preprečiti sporazum z državo.

5. Na podlagi vsega omenjenega agencija „Tanjug“ z dne 26. aprila 1953 drlhaja do zaključka, da se v takih razmerah ni splačalo nadaljevati razgovorov s škofi.

Razgovorov so se udeležili sledéči škofje: dr. Josip Ujčić, dr. Smiljan Čekada, škof skopljanski; dr. Josip Lach, generalni vikar zagrebske nadškofije; mons. Anton Vovk iz Ljubljane; dr. Maksimilijan Držečnik, škof mariborski; dr. Marko Alaupović, generalni provikar sarajevske nadškofije in dr. Gabrijel Bukatko, apostolski administrator križevačke unijatske škofije. Na državni strani je komisiji predsedoval Boris Kraigher.

Zanimive izjave beremo v listu „Delavska enotnost“. Pravi ta list, da si jugoslovanska oblast že dalj časa prizadeva urediti odnose s katoliški Cerkvijo. Toda medtem ko vladajo med pravoslavno in mohamedansko vero na eni strani in komunistično viado ne drugi strani najboljši odnosi, na katoliški strani ne pokažejo nobenega razumevanja. Dokazi bi bili naslednji: Škofje so prišli na razgovore z vnaprej pripravljeno deklaracijo, v kateri niti z besedo ne omenjajo novega načrta o verskih skupnostih. Postavljajo nemogoče zahteve: spremembo ustave, verske šole, ukinitve obvezne civilne poroke, posebne privilegije za obsojene duhovnike itd. Zahtevajo torej takšne privilegije za katoliško Cerkev, kakršnih nimajo nikjer na svetu. (Zgleda, da so komunisti zelo malo poučeni, kako je po svetu, ker drugače tega stavka ne bi zapisali! Op. ur.). Te zahteve po mnenju rdečega lista dokazujejo, da Cerkev ne želi urediti svojih odnosov do države. Sicer pa po piščevem mnenju deklaracija ni bila napisana za Jugoslavijo, ampak iz strahu pred Vatikanom, ki da ni zadovoljen, ker so škofje letošnjega januarja obiskali Tita in mu izjavili svojo lojalnost. Iz strahu pred Vatikanom danes škofje zaostrujejo položaj v državi in v en glas izpjavljajo, da niso kompetentni, da nimajo pooblastil in da naj se obrnemo naravnost na Vatikan. To se pravi, škofje hočejo prisiliti ljudsko oblast (?), da vzpostavi prekinjene diplomatske stike z Vatikanom. S tem torej škofje priznavajo, da so preje podložniki Vatikana kot pa državljani Jugoslavije. V kolikor pa so dajali pripombe na zakon, so jih dali le

„informativno“. List zaključuje: „Njihova predrznost (škofov namreč) temelji na napačnem računu, češ da jim bo morala naša oblast radi zunanjega pritiska popustiti. Bodočnost in življenjske samo po bosta ovrgla njihove račune. Neuspeli razgovori dokazujejo, da škofje niso prijatelji naše delavske države, dasi nižja duhovščina želi ureditve z oblastjo. Zato bodoči odnosi države do katoliške Cerkve zavise izključno od njenih zastopnikov.“

Jugoslavija ima nov zakon o verskih skupnostih. Potem, ko je ves državni aparat in vse režimsko časopisje „dokazalo“, da katoliška Cerkev noče sporazuma z državo in da naj si sama sebi pripiše posledice, je vlada smatrala za primerno, da načrt novega zakona uveljavi. 23. maja ga je jugoslovanski parlament „sprejel“. Ker pa tako „pomemben“ dogodek ne sme iti mimo brez komentarja, je notranji minister Ranković pred glasovanjem še enkrat hujškaško napadel sveto stolico. Pri tem se je poslužil pisma, ki ga je mons. Tardini iz državnega tajništva svete stolice pisal po prekinitvi diplomatskih odnosov po navadni pošti beograjskemu škofu dr. Josipu Ujčiću. V njem mons. Tardini povdarja, da če se bodo škofje res sestali s Titom, v nekaterih zadevah ne bodo smeli sami odločati brez pristanka svete stolice, ker za to niso pristojni. Rankovičeva policija je to pismo prestrešla (res lepa svoboda!) in ga izročila svojemu šefu. Ta je potem prebral iz njega le tiste odlomke, ki so mu bili prav, zamolčal pa stavke, ki prikažejo sveto stolico kot iskalko poštenega sporazuma. Da ne bi bilo nejasnosti po svetu radi divjaških Rankovičevih izjav, je „L'Osservatore Romano“ priložil točno vsebino omenjenega pisma. Nato je povdaril licemerstvo komunističnega ravnanja: ista država, ki pravi, da je ločena od Cerkve, sedaj tej Cerkvi daje novo „ustavo“, ne da bi se ozirala na njen ustroj, sad dvetisočletne zgodovine. Istočasno ta država grozi škofom in vsem duhovnikom, ki bi novega zakona ne sprejeli. Namiguje na zapore in druge težke kazni. Sam Ran-

ković je priznal, da je v zaporih 141 duhovnikov. Po podatkih Cerkve je njih število znatno večje. Skratka, kot pravilno ugotavlja „L'Osservatore Romano“, komunistična vlada bi rada ustvarila razkolno katoliško cerkev.

O Titovem obisku v Londonu se še vedno veliko piše. Za in proti. Prav gotovo so si Angleži od Titovega obiska mnogo obetali. Koliko so dosegli, bo rekla bodočnost. Za nas Slovence kot katoličane je zanimiv popis sestanka s Titom, ki ga je 4. aprila t. l. objavil poslanec angleškega parlamenta William Teeling v reviji „The Tablet“. (Podatki so povzeti iz „Pregleda“ št. 4)

Major Beamish je bil prvi, ki je naravnost vprašal. Rekel je, da Angleži visoko cenijo strpnost in svobodo poudinca. Zato da jih skrbi stanje cerkva v Jugoslaviji. Tito je odgovoril, da ne more priznati, da bi obstajalo kako versko preganjanje v Jugoslaviji, pač pa misli, da se cerkve v vseh deželah prepirajo med seboj. Zanj da je velik del katoliškega vprašanja politične narave, zlasti ker da je vatikanska politika neprikrito podobna politiki italijanske vlade. Po njegovem mnenju katoliška Cerkev ne more pozabiti, da so katoliški deli Jugoslavije včasih pripadali avstro-ogrskemu imperiju, v katerem da je katoliška Cerkev imela mogočno zaslombo. Priznal pa je, da je še nekaj točk, ki jih bo treba razčistiti, da Cerkev kot celota s stanjem, kakršen je, ni zadovoljna, da bo zato izdelal nov zakon, ki bo tudi za cerkve ugoden in ki ga bo parlament sprejel že pred jesenjo. Ob tej zadnji pripombi so se navzoči angleški poslanci začeli smejati, saj že vedo, kako Titov parlament zakone „sprejema“. Tito pa je ostal resen.

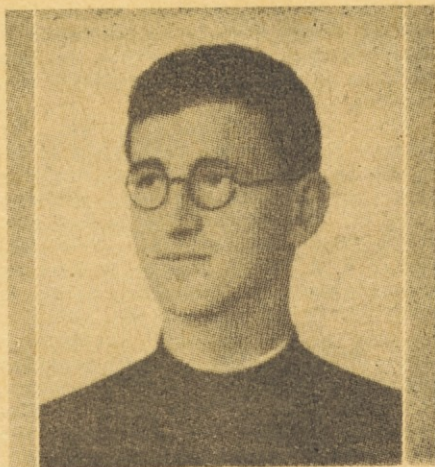
Za majorjem Bemishem, ki je protestant, je govoril Hugh Fraser, katoličan. Povdaril je, da bo težko ohraniti prijateljske odnose z Jugoslavijo, če bodo angleški državljani, najsi pripadajo konservativni ali delavski stranki, prišli do prepričanja, da se s katoliško Cerkvijo v Jugoslaviji nečastno in krivično postopa.

Isto misel je še krepkeje izrazil poslanec Peter Smithers, anglikanec. Dejal je, da zastopa okraj, kjer je cerkev silno močna in kjer so mu volilci naročili, naj pove Titu, da oni v krščanstvo globoko verujejo in odločno zavračajo vsako nestrpnost nasproi kristjanom. Če hoče iskreno sodelovati z zapadnimi demokracijami, naj ve, da je skoro vsa zapadna demokracija bila zgrajena na krščanskih osnovah. Tito je, tako je izgledalo, soglašal s tem. Dejal je smehljaje: „Ko sem zapustil Jugoslavijo, sem javno izjavil, da ne bom razpravljajal o notranjih verskih vprašanjih moje države in vendar vidite, da sem tu in razpravljam ta vprašanja. Zapomnil si bom vse, kar ste rekli.“

Ves razgovor je trajal nekaj nad tričetrt ure. Skoro pol ure se je govorilo o cerkvenem položaju v Jugoslaviji. Zvedelo se je tudi, da sta že pred tem razgovorom Churchill in Eden načela s Titom to vprašanje in da je Churchill s posebnim povdarkom govoril o tej stvari. Nad vse pa je zanimivo, da nihče ni imenoval kardinala Stepinca po imenu.

PRIMORSKE VESTI

Na Vzhodnem inštitutu je doktoriral 30. aprila slovenski duhovnik g. Anton Legiša. Novi doktor se je rodil pred 32 leti v Trstu, njegov dom pa je v Mavhlnjah na STOju. Kot deček je vstopil v red Srca Marijinega. V Italiji je napravil gimnazijo, bogoslovje v Spaniji, kjer je bil posvečen leta 1945. V Badajozu je bil 3 leta profesor in voditelj mladinskih organizacij. Po 10 letih ga je poklical novi generalni predstojnik, Nemec po rodu, v Rim, v generalno hišo, v upanju, da bo mogel kmalu ustanoviti novo redovno hišo na južnem Koroškem in poslati tja med drugimi Slovenci tudi g. Legiša. Posvetil naj bi se misijonom med Slovenci in vzgoji slovenskega naraščaja. A kmalu ga je povabil k sebi tajnik Kongregacije za redovnike, ki je Španec in istega reda. Odtlej je g. Legiša njegov tajnik. Obenem je urednik znanstvenega trimeseč-

R. P. A. Legiša

nika Commentarium in tajnik pri uredništvu mesečnika ALA (Ardeat, Luceat, Accendat) za redovnice. Njegova doktorska teza je bila „Materitas Mariae Divina in Sergio Bulgakov“. Kljub temu, da ni imel prilike, da bi študiral v slovenskih šolah, g. doktor iskreno ljubi svoj narod. Tudi naš list g. doktorju iskreno čestita k promociji! Vseh slovenskih klaretincev je sedaj osem, 6 v Italiji, 2 v USA. Slovenskih dečkov imajo 10. Študirajo v Milanu in Rimu. Žal da glede pouka slovensčinezanje doslej še ni bilo mogoče povoljno urediti, čeravno je na najvišjem mestu po zaslugi g. Legiša najboljša volja za to.

Vzorni teden v Gorici. Najlepša priprava za majnik je bil za goriško dekliško Marijino družbo vzorni teden, kj ga je v zadnjem tednu v aprilu vodil č. g. misijonar Jože Vidmar. Družbenice, pa tudi druge mestne gospe in gospodične so se v velikem številu udeleževale jutranje sv. maše s pridigo in večernega govora z blagoslovom. Slišale smo toliko lepega in vzvišenega, da bodo te duhovne vaje ostale vsem udeleženkam v najlepšem spominu. Posebno lepa je bila slovesnost v nedeljo zjutraj

v goriški stolnici, kjer so vse družbe in druge udeleženke pristopile k obhajilni mizi. Izredno velika je bila udeležba pri popoldanski zaključni slovesnosti.

Prvo sveto obhajilo v Gorici. Na praznik Kristusovega vnebohoda je lepo število slovenskih otrok pristopilo v cerkvi sv. Ignacija k prvemu svetemu obhajilu! Otroški zbor jim je med sveto daritvijo lepo prepeval. Traviški kaplan č. g. Mirko Mazora je imel na prvoobhajance lep nagovor, nakar je sledil obred prvega svetega obhajila. Po maši so bili vsi otroci pogoščeni v slovenski šoli, nakar so imeli popoldne prisrčno akademijo v Marijinem domu, katero so jim pripravili otroci iz Slovenskega sirotišča. Na sporedu so bile deklamacije, zborna petje in dva ljubka prizora, katera so otroci lepo podali.

Ob prvi obletnici evharističnega kongresa. Ob obletnici evharističnega kongresa, ki se je v lanskem majniku na tako veličasten način vršil v štandrežu, so slovenski duhovniki tudi letos organizirali lepo slovesnost. Izredno lepa nedelja je privabila v to prijazno goriško vasico lepo število vernikov iz Gorice in bližnjih vasi. Slavnostni govor je imel č. g. župnik Kretič iz Doberdoba. Ob koncu svojega govora je še omenil, kako se je lansko leto prav ob priliki evharističnega kongresa zasnova zamisel za Katoliški dom v Gorici. Sedaj je ta lepa zamisel že lepo prodrla med slovenske katoličane, in upamo, da bo Katoliški dom kmalu postal skupni dom vseh organizacij. Združeni cerkveni pevski zbori so nam lepo in mogočno zapeli nekaj naših najlepših majniških pesmi. Sledil je blagoslov z litanijami.

Šmarnice v Gorici. Kakor vsako leto, tako smo tudi letos goriški slovenski verniki imeli svoje šmarnice. Zjutraj v stolnici pri sv. Ignaciju, zvečer pa v mali cerkvi sv. Ivana. Posebno lepe so bile šmarnice v stolnici, kjer nam je skozi vsa mesec govoril pred sv. mašo stolniški vikar č. g. dr. Humar. Njegovi vsebinsko tako bogati in tako lepo podani govori bodo ostali vsem, ki so se teh lepih šmarnic udeležili, v najlep-

šem spominu. Sveta maša z majniškim petjem pa je tudi mnogo pripomogla za versko poglobitev in še večjo ljubezen do naše majniške Kraljice.

SLOVENSKA KOROŠKA

Koroški Slovenci zalujejo. Dne 2. maja 1953 je umrl na posledicah poškodb v beljaški bolnišnici župnik č. g. Ivan Starc, iz št. Lenarta pri sedmih studencah. Pokojni gospod je bil za koroške Slovence eden tistih duhovnikov, ki svoj narod spremljajo v njegovih težkih in veselih časih in ga branijo pred nevarnostmi, naj bodo te verskega, moralnega ali narodnostnega značaja.

Pokojni župnik Starc je bil svojemu narodu duhovnik, kulturni delavec, vzoren gospodar, pošten politik.

Rodil se je 2. novembra 1885 v Mokrijah, župnija št. Vid v Podjunj. 14. julija 1910 je bil v Celovcu posvečen v duhovnika. Že v bogoslovju se je poleg bogoslovskega študija zanimal za socialna, gospodarska in narodna vprašanja.

L. 1911 je nastopil mesto kaplana v Borovljah, leta 1913 pa nasledil župnika Andreja Einspielerja v Slov. Plajberku. Po pet in polletnem službovanju v Slov. Plajberku je leta 1919 postal župnik na Rudi in dve leti nato v Hodišah. Tu je zgradil „Dom sv. Jožefa“ za verske in kulturne prireditve. Leta 1932 je bil izvoljen za deželnega poslanca in se kot tak krepko potegoval za pravice koroških Slovencev. Poslanec je ostal do razpusta deželnega zbora leta 1934. Leta 1938 je postal župnik župnije sv. Lenart pri sedmih studencah, ki je pa ni mogel upravljati, ker so ga nacisti pregnali iz Koroške. Zatekel se je v vas Ollersdorf na Gradiščanskem, kjer pa tudi ni imel miru. Končno je prišel v hrvatsko župnijo Vorištan na Nižjem Avstrijskem, kjer je dočakal konec vojne. Spet se je smel vrniti v svojo domovino, kjer se je z veliko gorečnostjo posvetil dušnemu pastirstvu. Župnik Starc je bil kremenit značaj, odločen, neupogljiv, če je šlo za verske ali narodne pravice, in vedno — optimist, prepričan v končno smago. Blat-

veno je doprinesel k razjasnitvi gledanja na politične razmere v slovenskem taboru. Bil je med prvimi, ki je pomagal ustvarjati Narodni svet koroških Slovencev z namenom, da se breznarodnemu in protiverskemu komunizmu na Koroškem spodmaknejo tla.

Komaj so dobre utihli zvonovi v št. Lenartu pri sedmih studencih, je že smrt zahtevala novo žrtev v duhovniških vrstah, 6. maja t. l. je umrl v št. Jakobu v Rožu župnik in dekan g. Franc Ser, Šenk. Rojen je bil na Jerskem pred 70 leti, hodil v gimnazijo v Kranju, bogoslovje dovršil v Celovcu. Bil je kaplan v Črni, župni upravitelj v št. Petru pri Grabstajnu in župnik v Slov. Plajberku, od koder je pred 30 leti prišel v št. Jakob v Rožu. Med zadnje vojno je moral zapustiti župnijo in se je šele po zlomu nacizma spet mogel vrniti k svoji farni družini.

Koroški učiteljsčniki v Gorici. Koroški učiteljsčniki so se dne 30. aprila na poti v Trst ustavili za nekaj časa v Gorici. Slovensko katoliško prosvetno društvo jim je pripravilo pristrčen sprejem ob pogrnenih mizah. S koroškimi učiteljsčniki so prišli tudi njihovi profesorji in ravnatelj. Na tem večeru so bili zastopani tudi goriški profesorji, duhovniki in dijaki učiteljsčniki. Po pozdravni besedi g. ravnatelja dr. A. Kacina je vse navzoče pozdravil in se zahvalil za iskreni sprejem ravnatej celovškega učiteljsčja. Sledili so še govori profesorjev, duhovnikov in dijakov. Oktet prosvetnega društva je zapel nekaj lepih slovenskih pesmi in zavladalo je res iskreno prijateljsko razpoloženje, da se Korošci še dolgo v noč niso mogli ločiti. Drugi dan so si ob spremstvu goriških profesorjev in dijakov ogledali mesto in okolico in nadaljevali pot v Trst, veseli, da so med goriškimi Slovenci preživeli tako lepe, sončne ure.

V špitalskem taborišču je umrla **Marija Strah** (Martinova mama) 16. aprila 1953. Doma je bila iz cerkljanske fare, živela pa je že od rane mladosti v jezenski fari. Vse njeno življenje je bila velika bolečina. V prvi vojski ji je padel mož, ki je pustil breme družine in

posestva njenim ramam. Nekaj let kasneje je izgubila prvega sina; rdeča revolucija ji je vzela še enega. V prvem letu begunstva jo je zadel nov udarec. Angleški vojaški avto ji je v Beljaku do smrti povozil hčerko Francko, ko je šla v bolnišnico obiskat težko bolno mater. Točno ob sedmi obletnici te žalostne smrti je za vedno onemela tudi ta mati trpinka. Pokopali so jo poleg hčerke Francke na edliško pokopališče. Ni dočakala dne, ki si ga je tako želela, da bi še enkrat videla svoj dom in grobove svojih dveh sinov.

Pevsko društvo „**Korotan**“ je zbor mladih pevcev in pevk, ki so povečini nekoč kot begunci živeli na Koroškem in sedaj bivajo v Clevelandu v Združenih državah Severne Amerike. Ti pevci in pevke poznajo koroško pesem in nje lepoto, zato jo želijo posredovati ljudem tudi v novi domovini.

V nedeljo, 12. aprila, je ta zbor priredil svoj prvi samostojni koncert. Čeprav daleč od koroške zemlje, je duhovno tesno povezan z njo, danes toliko bolj, ko koroška zemlja znova doživlja svoj plebiscit, to pot s slovenske strani, od tiste namreč, ki trdi, da je le v Osvobodilni fronti rešitev za koroške Slovence.

Šest koroških pesmi je zadonelo z odra. Vedno lepa „Gor čez izaro“, „Kje so tiste stezice“, „Stoji hartele zahrajen“, „M'je pa krajčec posvava“, „Juhe, pojdamo v škof'ce“ in „So rož'ce v hartelnu zavovale.“

Kulturno pričevanje je vselej najmočnejše. Tudi ta nastop „Korotana“ je to izpričal. Koroška slovenska pesem dokazuje, da je koroški slovenski človek ud slovenskega občestva, da tudi on hoče kulturo, ki priznava človekovo svobodo in njegovo duhovnost, zavrača pa kulturo, ki naj bi bila le sužnja socializma in komunizma.

V Žitari vasi so obnovili farno cerkev. Predvsem je bilo treba popraviti glavni oltar, ki od nedelje 17. maja spet služi svojemu namenu. Stranske oltarje obnavlja sedaj podjetje Campdell v Bistri ob Dravi v svojih delavnicah.

NADŠKOF DR. ŠARIĆ O KNJIGI „NADŠKOF JEGLIČ“

2. julija je minilo 16 let, odkar je zatisnil svoje oči veliki slovenski vladika dr. Anton Jeglič. Njegov svetli lik nam je pred nedavnim mojstrsko prikazal v knjigi „Nadžkof Jeglič“ dr. Jože Jagodice. Knjiga se dobi tudi v Argentini v prostorih Dušnopastirske pisarne v Buenos Airesu. Monsenjur dr. Ivan Šarić, sarajevski nadškof, ki živi trenutno v Madridu (Španija), je v reviji „Glasnik Srca Isusova i Marijina“ (izhaja v Salzburgu) priobčil zelo laskavo oceno omenjene knjige. Ocena pravi tako-le:

„Pod naslovom „Nadžkof Jeglič“ je izšla obsežna knjiga o nadškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču. Knjigo je napisal dr. Jože Jagodice, bivši tajnik in kancler Jegličev, človek torej, ki je nedvomno najbolje poznal življenje velikega nadškofa in bil zato najbolj poklican, da o njem piše. Predgovor je napisal škof dr. Rožman.

Nas, Hrvate, zanimajo tiste strani, ki govorijo o dr. Jegliču kot vrhbosenskem kanoniku. Zanimivo je, kako je dr. Jeglič prišel za kanonika v Sarajevo. Sprva je imel željo postati vseučiliški profesor. In ker v Ljubljani ni bilo vseučilišča, se je obrnil na Zagreb.

Pa tudi v Zagrebu profesure ni mogel dobiti. Pač pa si je vseučiliški profesor dr. Stadler zapomnil njegovo ime. Dve leti nato (5. julija 1881) je postal dr. Stadler prvi vrhbosenski (sarajevski) nadškof. Tedaj se je spomnil na Jegliča in ga poklical v Sarajevo za kanonika.

2. februarja 1882 je Jeglič že v Sarajevu, prvi od novo imenovanih kanonikov. Ostali kanoniki so bili: Josip Bezić iz Splita, dr. Andrija Jagatić iz Zagreba, dr. Ivan Koščak iz Senja. Vsi so postali apostolski protonotarji. Dr. Jagatić je bil poleg tega urednik lista „Vrhbosna“, dr. Jeglič pa je leta 1897 postal sarajevski pomožni škof. Tako je bil nadškofova desna roka. O nadškofu Stadlerju piše Jagodice takole:

„Ko je Stadler prišel v Sarajevo, je bila Bosna pravkar osvobojena turškega jarma. Življenjske prilike so bile težke. Prometnih sredstev ni bilo. Katoliški Hrvati niso imeli niti svoje zidane cerkve, ker cerkev sv. Antona Padovanskega je zgorela. Nadškof si je

našel majhno leseno cerkvico, stanoval pa v neki turški koči. V Sarajevu je bilo komaj 800 katoličanov. Čez 50 let nato pa je imelo samo mesto Sarajevo že 20.000 katoličanov in šest lepih cerkva, ki so bile za nedelje in praznike zelo polne vernikov. Pred 50 leti je bilo v nadškofiji okoli sto duhovnikov, sedaj jih je nad dvostvo. Tudi semenišč takrat ni bilo; sedaj jih je pet.“

8. julija 1897 je umrl v Gorici nadškof Zorn. Ker je bil ljubljanski škof Jakob Missia določen za novega gorškega nadškofa, je nadškof Stadler odpotoval k njemu in ga zaprosil, da za svojega naslednika predlaga Jegliča. V navzočnosti dr. Šarića je Missia Stadlerju to obljubil. Stadler in Missia sta bila namreč sošolca iz rimskega Germanika.

5. maja 1898 se je nadškof Stadler v sarajevski katedrali poslovil od novo imenovanega knezoškofa Jegliča. Bil je ta prizor zelo sličen tistemu, ki ga opisujejo apostolska dela, ko se je namreč sv. Pavel poslavljajal od krščanske občine v Miletu. Plemeniti vrhbosenski nadškof Stadler je objel pred Marijinim oltarjem svojega dragega pomočnika na Gospodovi njivi in zajokal od ganotja. In za njim je zajokala vsa katedrala.

Sarajevo je žalovalo, Ljubljana se je radovala. Božja Previdnost ji je vrnila Jegliča kot nadpastirja pepe ljubljanske škofije.

Knjiga mons. Jagodice je obširna. Ima 483 strani, katerih vsaka je polna duha in srca. Slog je lahek in gladek.

Naj živi Jegličev življenjepis, tako lepo pisan, in naj nam bo vodnik v srečnejše dneve, polne svobode, miru in pravice!“

Martin Patrick Durkin

DR. MIHA KREK, U. S. A.

1. maja so jugoslovanski komunisti do časopisju in radijskih govorih napadali federalnega tajnika za delo v vladi ameriških Združenih držav. Očitaj so mu, da je zlohotno enačil jugoslovanski „pravi“ komunizem z državnim kapitalizmom in imperializmom Sovjetske zveze. To naj bi bil storil federalni tajnik v svojem prvomajskem razglasu, ki ga je naslovil na delavce v posameznih deželah.

Kdo je sedanji tajnik za delo v vladi predsednika Eisenhowerja, da je jugoslovanskim komunistom tako na poti? To je gospod vodovodni mojster Martin Patrick Durkin. Kar od prvega hipa, ko se je pojavilo njegovo ime na listi sodelavcev predsednika Eisenhowerja, je to imenovanje vzbudilo največ zanimanja in presenečenja. Le med delavstvom so ga dobro poznali, druga ameriška javnost ni kaj prida vedela o g. Martinu Patricku Durkinu.

Čim več podatkov pa so časopisi objavili o novem delavskem tajniku, tem bolj so se ljudje čudili. Izkazalo se je, da je to edini katoličan v novi vladi in to zelo pobožen in vnet katoličan, ki ne opusti niti ene dneвне sv. maše, niti sv. obhajila, dalje da je g. Durkin edini somišljenik demokratske stranke v republikanski vladi, da je celo pri zadnjih volitvah volil demokratskega kandidata Stevenzona in ne generala Eisenhowerja, da je prvi vodovodni mojster v federalni ameriški vladi, kjer sede sicer sami ljudje, ki so dosegli

najvišje in največje uspehe v ameriškem gospodarskem življenju, zlasti v industriji in bankarstvu, da je v vladi prvi oče, ki ima dva sina, ki delata tudi kot vodovodna mojstra.

Ko je vodja republikanske stranke v federalnem ameriškem senatu, senator iz Ohio, Robert A. Taft, zvedel za Durkinovo imenovanje, je razjarjen izjavil časnikarjem: „To imenovanje je čudovito neverjetno!“ Ko pa je imenovanje prišlo v senatni odbor, kjer je najvplivnejši član republikanske večine isti senator Taft, je bil g. Durkin potrjen soglasno v par minutah.

Ko je g. Durkin sam zvedel za imenovanje, je dejal: „Vsi se čudijo, jaz tudi.“

V družini irskega porekla je zrasel v Chicagu. Revni so bili. Ko je bil 15 let star, je bilo tako hudo, da je moral prekiniti šole in iti delat v kladnice. Izučil se je za vodovodnega mojstra, postal borec za pravice svojih stanovskih tovarišev, postal predsednik njihove zveze, njihov najvišji zastopnik v Ameriki in v mednarodnih organizacijah. Sedaj je njegova strokovna zveza vzorna organizacija z najbolje urejenimi pogodbami z vsemi podjetji, najboljšimi plačami, najboljšo zaščito in zavarovanjem. O njem samem pravijo in pišejo, da izgleda kot veljaven podjetniški ravnatelj, govori kot vseučiliški profesor in dela kot visoko izobražen, plemenit človek.

Vsak dan brez izjeme vstaja ob pol

šestih zjutraj, tako so zapisali časopisi, in gre k maši, potem pa na delo. Če je na potovanju, išče cerkev tudi petdeset milj daleč, ali našel jo bo in ne bo odnehal prej. 58 let je star. Ne kadi in ne pije, za goste ima pa vedno pripravljenega kaj dobrega. Silno ljubi točnost, če pa je njegov gost netočen, ga sprejme z vso ljubeznivostjo. „Napa-ke drugih mu niso mar, le proti svojim se vedno bori, le samega sebe vedno izboljšuje,“ pravi o njem njegov prijatelj.

Durkin ne gre na počitnice. V polletnih mesecih odhaja na potovanje po Združenih državah in Kanadi in obiskuje strokovne skupine in društva vodovodnega ali cevovodnega delavstva. V vsakem mestu in mestecu se ustavi, se posvetuje, razgovarja, se udeležuje sej in zbrovanj. Vso pot popravlja in utrjuje mrežo svoje delavske unije.

Žena ga je izdala in tako so ljudje zvedeli, da že več let neprestano zdr-žuje sam kako družino, ki je v pomanjkanju in nadlogah. Ko je namreč postal predsednik unije in dobil boljše dohodke, ni strpel, da bi jih užival sam. Tudi se mu ni zdelo primerno, da bi le poslal denar ali ček. Sam je šel in kupal sproti vse, kar so potrebovali njegovi varovanci. To dela še sedaj.

V družini njegovega očeta je bilo 10 članov: mati in oče in 8 otrok. Ko je bil Martin majhen, je oče zaslužil po 2 dolarja na dan. Bil je strojni kurjač v tovarni. Delal je 12 ur na dan in po sedem dni v tednu. Vsakih 14 dni je enkrat delal nepretrgoma po 24 ur. Martin je bil najstarejši. Nič ne toži glede svoje mladosti, le zapomnil si je težave in svoje življenje posvetil izboljšanju delavskih razmer.

Ko je postal vodja poslovnice svoje strokovne organizacije, se je poročil z

Ano Heleno Mc-Nicholas, hčerko posestnika male gostilnice v Chicagu. Ima tri sine: Martin in Wiliam sta že oba v očetovem poslu kot vodovodna mojstra, tretji John Francis je še dijak in gre v jeseni v redovno semenišče k očetom trapistom.

Predno je predsednik Eisenhower ponudil gospodu Durkinu mesto tajnika za delo v svoji vladi, je bil ta mož v osrednjem uradu Ameriške federacije delavec med njegovimi najvišjimi predstavniki, že poprej, v letu 1933, se je zgodilo, da je republikanski predsednik Hoover našel tega izrednega moža in ga imenoval za direktorja delavskega urada za državo Illinois. Gospod Durkin je pogosto zastopal ameriške delavce na mednarodnih konferencah, zlasti pri mednarodnem uradu dela v Genovi. Vedno so ga v take službe potisnili njegovi delavski tovariši. On se je otepal. Pa so že morali vedeti, koga volijo.

Kot ravnatelj urada za delo v državi Illinois je povečal urad od 250 na 3000 uslužbencev. Ko je njegov politični nasprotnik prevzel vodstvo urada, je ugotovil, da noben uslužbenec ni bil nepotreben, da se je socialno skrbstvo države tako razvilo, da je še tako veliko število uradništva komaj zmagovalo delo, ki je nastalo. Guverner Horner, ko je bil vprašan, kako je bil zadovoljen z Durkinom, je odgovoril: „To je bil najboljši sodelavec, kar sem jih imel.“

Njegovi sodelavci pravijo: „Ljubezniv je z ljudmi, odpusti, toda lenivosti ne trpi. Za dnevno plačo zahteva celodnevno delo.“ Ko so časnikarji zvedeli, da je bil imenovan za tajnika, so ga poiskali v unijskem uradu. Kar vstal je od mize in rekel: „Unija me ne plača za to, da bom v njenih uradnih prostorih imel politične razgovore.“ Pobral jih je in peljal na svoj dom.

Ko so ga vprašali, kaj misli izvesti v federalnem delavskem uradu, je enostavno odgovoril: „Delavsko zakonodajo bomo premislili, skrbeli, da se bo povsod izvajala in skrbeli bomo za koristno zaposlitev.“

Časnikarji, ki ga poznajo, so dodali: „Niso kar tako te besede. Durkin jih je izbiral. Za „koristno zaposlitev“ bo skrbel kot nihče drugi ne.“ Neki list je zapisal, da bo Durkin v vladi zastopal samo delavske koristi. On je takole odgovoril: „Na daljšo roko ni mogoče pospeševati koristi enega dela proizvodnje, bodisi industrije ali delavstva, pa se pripraviti z drugo stranjo in ostalo javnostjo.“

Sedaj, ko je minilo prvih 100 dni Eisenhowerjeve vlade, si je javnost že na jasnem, da je novi tajnik za delo izredno srečno izbran. Vztrajen in izredno spreten zastopnik delavskih pravic je, goreč zagovornik složnosti in soglasja med stanovji, zlasti med delavci in podjetniki, odličen poznavalec javne uprave in njenih nalog v socialno važnih stvareh, razgledan poznavalec socialnih razmer v svetu.

Komunisti vedo, da je Durkin njihov prepričan, spreten in trd nasprotnik. Še ko je vodil delavsko unijo v Chicagu, so ga oni in gangsterji skušali spraviti s sveta. Njegovo življenje je bilo več let v neprestani nevarnosti. Pa je bil tako miren, da je še žena zvedela za zarote šele, ko je bilo že vse minilo. Ima neizčrpno zaupanje. Pri vstopu v stanovanje visi okrog 40 cm visok, bel, prekrasen križ.

Časnikarji pravijo, da je Eisenhower našel v Durkinu pravega moža, ki bo zdrževal in razširjal cevovode med vlado največje državne sile sveta in milijoni njenih delavcev, a obenem sedel kot skala zaupanja katoličanov in opozicijske demokratske stranke.

MENDOŠKA KRONIKA

Pismo iz Mendoze. „Lep dan je bil za nas 10. maj 1953, ko smo pohiteli z našim dušnim pastirjem g. Janezom Malenškom na Challao k Materi božji. Šli smo, da se kot druga leta v duhu povežemo s Slovenci, ki so istega dne v velikem številu romali v Lujan. Res, ni se nam bati ničesar, če bomo v tujni neomajno vztrajali ob strani nebeške Matere. Z njeno pomočjo bomo mogli še kdaj poklekniti pred prestol Marije Pomagaj na Brezjah v domovini.

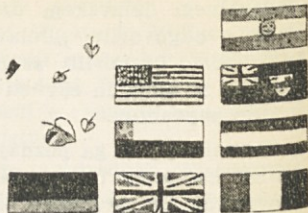
Sv. mašo smo imeli z ljudskim pehtjem. Tudi skupnega sv. obhajila se je udeležilo veliko rojakov. Gospod dušni pastir nam je govoril o zvestobi do Marije. „Marijin otrok je srečen tu in nad zvezdami.“ Tako je izzvenela njegova pridiga.

V času odmora se je g. Malenšek zadržal zlasti okrog mladine, katero je vsa leta svojega delovanja tako ljubil in se nesebično zanjo žrtvoval.

Popoldne so bile pete litanije Matere božje. Sledila je posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu. In ko sem gledala g. dušnega pastirja pred oltarjem, sem se spomnila, da je Marija tudi Kraljica duhovnikov, njih ljubeča mati, ki njih trpljenje in žrtve razume, da ji zato ni vseeno, kako razmerje imajo verniki do svojega duhovnika. Zato sem jo prosila, naj poplača g. Malenška za vse, kar je storil v kratkih treh letih za nas. Saj nam je bil skrben oče, mladinec pa sonce, ki jih ogreva za Jezusa. Svetil nam je s svojo besedo in zgledom in kazal pot v višave, da se ne potopimo v valovih pokvarjenega sveta. Morda vsi njegove vneme za božjo čast niso prav doumeli. To je človeško. Vsi pa moramo sedaj prositi Boga in Mater božjo, da mu povrneto zdravje, ki si ga je v napornem delu med nami izničil in ga podpirata s svojim blagoslovom, kjerkoli bo hodil.

Vsem bralcem „Duhovnega življenja“ pošilja pozdrave Ivana Turk, Mendoza.“

MED izseljenci

ARGENTINA

Slovenska Telova procesija v Buenos Airesu v nedeljo 7. junija t. l. je tudi letos privabila veliko število rojakov. Bilo jih je gotovo nad tisoč. Vršila se je kot lani v prostorih Don Boscovega zavoda v Ramos Mejij (Veliki Buenos Aires). Začela se je procesija s sv. mašo, ki jo je daroval č. g. Janko Mernik, ki deluje v omenjenem zavodu. Silno veliko ljudi je prejelo sv. obhajilo. Kar veselje je bilo gledati dolge vrste pred obhajilno mizo. Tako pri sv. maši kot pri procesiji je dovršeno pel naš znani pevski zbor „Gallus“. Procesijo je vodil glavni slovenski dušni pastir g. Anton Orehar, štiri evangelije pa so odpeli čč. gg. Jože Suštar, Petek Janez CM, Janko Mernik SDB in Jože Jurak.

Malo je motilo vetrovno vreme, ki je obetalo dež, pa se je vse srečno izšlo. Po procesiji so imeli ljudje priliko videti lepi film „Sveti Janez Bosco“. Mnogi so se ga udeležili. Popoldne so se Slovenci razpršili po bližnjih naseljih, in se medsebojno obiskali. Pri takih dnevih, kot so praznik sv. Rešnjega Telesa naši živo začutijo, da je tujina pač le slab nadomestek za nasilno izgubljeno domovino, zato se iščejo eden drugega in si skušajo v prijetni domačnosti in obujanju spominov priklicati pred oči podobo naše lepe Slovenije.

Pred 25 leti je bil posvečen v duhovnika na dan sv. Petra in Pavla preč. g. Stanko Škrbč. Izhaja iz ugledne Škrbetove družine v Žužemberku. Od 13 otrok živita samo g. jubilant in ena sestra.

Skupina narodnih noš v procesiji sv. Rešnjega Telesa v Ramos Mejija (Arg.)

Začel je svojo duhovniško pot g. Škrbč kot kaplan v Mengšu leta 1929. Oživil je fantovsko Marijino društvo in pokazal, da bo sijajen katehet. V Mengšu je tudi doživel uboj svojega župnika Kušarja, ki ga je hladnokrvno umoril zločinec Lakner. Od leta 1934 do 1937 je deloval kot kapiteljski vikar v Novem mestu in si pridobil splošne simpatije. Leta 1937 je postal katehet na Ledini v Ljubljani, kjer je zaslovel kot izboren veroučitelj. V begunstvu je deloval nekaj časa na Južnem Tirolskem, po prihodu v Argentino pa štiri leta na argentinskem severu v škofiji Tucumán. Upravljal je župnijo Leales nad dve leti na splošno zadovoljstvo ljudi in cerkvenih krogov. Lani je prišel v Buenos Aires in bil nastavljen pri župniji sv. Julije, kjer ima tudi „Društvo Slovencev“ najete svoje lokale. Tako pri Slovencih kot Argentincih slovi kot goreč spovednik in prijazen gospod, ki ima za vsakega toplo besedo.

č. g. Jurak poje evangelij ob priliki procesije sv. Rešnjega Telesa v Ramos Mejia (Argentina)

Jubilej je obiskal tudi upravo „Duhovnega življenja“. 29. junija je uravnik lista g. Pavle Masič izpolnil 60 let življenja. Vsaj želimo, da bi g. Pavle tako veder in krepak kot sedaj tudi vnaprej urejeval finance lista in vsem vlival tisti krščanski optimizem, ki ga je sam vedno poln.

Vsako leto se Slovenci prve dni junija spominjamo protikomunističnih žrtev, ki so dalj svoje življenje zlasti ob masovnem pokolju po izročitvi domobrancev koncem maja leta 1945. Kot je Srbom po skoro petsto letih spomin na Kosovo polje še vedno svet in pomemben, tako bodo morali vetrinjski dogodki, ki so končali v Teharju, okrog št. Vida, v Kočevju in še sam Bog ve kje, ostati nam preživelim protikomunističnim borcem v večnem spominu. V Velikem Buenos Airesu so se letos Slovenci 14. junija spominjali vseh žrtev komunističnega zverstva. Zjutraj se je zanje opravila na Belgranu sv. maša, ki jo je daroval č. g. Anton Orehar. Tudi pridigo je posvetil njih spominu. Popoldne pa je „Društvo Slovencev“ priredilo „spominsko proslavo v počastitev spo-

mina vseh padlih slovenskih protikomunističnih borcev, junakov in mučencev“. Udeležba je bila velika, saj je bila dvorana s 700 sedeži popolnoma zasedena in še stali so nekateri. Spored je sestavil pesnik Igor, izvajali so ga člani slov. igralskih družin, pevske točke pa je podal pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom dr. J. Savelli. Glavni govornik je bil dom. častnik g. Emil Cof. Nekaj je pa na prireditvi motilo: še vedno preveč te žrtve objokujemo. To so občutili prisotni, ki so po prireditvi izrazili željo, naj bi v bodoče te žrtve proslavljali, ne pa objokovali, kajti leta bodo bolečine za njimi zabrisala, spomin nanje pa mora ostati vedno svetel.

Ob prvem mesecu prerane smrti dr. Alojzija Odarja je opravil slovesno mašo zadušnico za blagopokojnim glavni slovenski dušni pastir g. Anton Orehar. Dne 20. junija, ki je v Argentini državni praznik, je lepo število rojakov prihitelo k sveti maši, da z molitvijo in svojo navzočnostjo počastijo svetli spomin pokojnika.

Lepo so uspeli tudi druge letošnje duhovne vaje za slovenske žene in matere, ki jih je na splošno zadovoljstvo vodil v dneh 20. in 21. junija semeniški spirital dr. Filip Žakelj.

Č. g. Hladnik že deluje v novem župnišču. V začetku meseca junija je č. g. Hladnik zapustil bolnišnico in še z obvezano nogo začel s svojim dušnopastirskim delom. Za 21. junija je povabil vse rojake, stare in nove, na obisk v Lanus na otvoritve novega župnišča. Ob 10,30 je bila zahvalna sv. maša, nato pa blagoslovitev novega poslopja. Popoldne je lanuški pevski zbor priredil veseloigro „Dva para se ženita“. Sledila je nato na prostranem cerkvenem dvorišču vesela družabna zabava, ki je trajala v zgodnje večerne ure. G. Hladniku k njegovim uspehom iskreno čestitamo!

MODERNA DRUŽINA

Oče predstavlja svoje otroke: Marjan je odvjetnik, Julija učiteljica, Jurij zdravnik in Henrik inženir.

— In najmlajši?

— Ah, ta pa je, hvala Bogu, ključavničar in skrbi za vso družino.

V jetnišnici

Jetnika med seboj:

„Ti, jaz bom ostal kar pri vratih, ker sem obsojen le na 29 let. Ti pa si izberi posteljo ob oknu, kajti ti jih boš moral odsedeti trideset!“

Drag dežnik

Prodajalec kupcu:

„Pravite, da se vam zdi dežnik drag. Pa ni, kajti uporabljati se ga da ob lepem in grdem vremenu. Če dežuje, ga odprete; in če posije sonce, ga zaprete.“

Iz vsebine:

Un grato aniversario (Joe Juck)	538
Ob prvi obletnici slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu (Prof. Lojze Geržinič)	539
Pratika — avgust 1953	545
Marijino Srce in naš čas (Alojzij Košmerlj)	546
Po božji podobi (Dr. Ignacij Lenček)	552
Stopil bom k oltarju božjemu... (Zora Piščanec)	557
Odpoved (Franbo)	559
Odkod trpljenje? (Dr. Franc Gnidovec)	560
Obrezovanje Gospodovo (Dr. Mirko Gogala)	564
Sebi (Stanko Janežič)	566
Prerok Elija (Boris Koman)	567
Tobijev pes (Paul Cazin)	570

Kratko in hitro (Pierre L'Ermite-Vinko)	570
Še rastem iz tebe (Bogdan Budnik)	573
Politika ni ovira na poti k svetosti	574
Vzgoja domišljije (Prof. Pavel Slapar)	580
Lažni Mesije (Kardinal Stepinac)	585
Od doma	587—598
Nadškof Šarić o knjigi „Nadškof Jeglič“	594
Martin Patrick Durkin (Dr. Miha Krek)	595
Med izseljenci	598
Drobne	576—579, 586

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Fr. Gnidovec). — Naslov: Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 50 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta „Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-5120